

**R. P. Christophori De Ortega È Societate Iesu, Quondam
Scolasticæ Theologiæ publici Professoris, ac ejusdem
Facultatis Præfecti ... Theologia Controversiarum
Dogmaticarum, & Scholasticarum, de Divina ...**

**Ortega, Cristóbal de
Lugduni, M.DC.LXXX.**

[D]ispvtatio V. De reprobatione Præscitorum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-94285](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-94285)

DISPUTATIO V.

De reprobatione Præscitorum.

PORTET primo Reprobationis existentiam statuere, ut de subiecti disputationis consistentia constet, nec ferri in inane tota disputatione videatur: mox verò diuidenda in duas, quasi species reprobatio erit, ut debita, atque illustriori methodo, quæ de reprobatione esse possunt, difficultates examinentur, ac definiantur, atque earum specierum naturæ, & essentia innotescere, dignoscique possint.

QVÆSTIO I.

De reprobationis existentia, & diuisione.

Reprobatio, de qua præsens disputatio instituitur, ea est, qua vel à gratia, siue conducente, siue perducente de facto etiam ad gloriam, vel à gloria Dei liberata voluntate siue positiua, siue omniuiua rationales creature excludantur. De qua, an, quomplexque sit? prima hac quaestione disputamus.

CERTAMEN I.

Reprobationis existentia de fide est, cuius non evidens ratio est; est tamen satis firma argumenti contra ipsam solutio.

I. Dum posse rationales, quas velis, creaturas à gratia ac subinde gloria sua excludere, cum ex sacra pagina, tum ex dogmatibus aliis in ea contentis perspicue, certoque deducitur: expresse enim Matth. 10. dicitur. *Nolite timere eos, qui occidunt corpus, sed potius eum time, qui potest, & corpus, & animam perdere in gehennam.* Quod nisi excludendo eos à gloria, immediate, vel mediate, excludendo eos à gratia, qua illam consequantur, fieri nequit, & alterutro modo fieri à Deo potest: exclusio autem modo alterutro à gloria reprobatio ipsa est, de qua agimus: ergo reprobatio, de qua in præfati est Deo possibilis. Probatur secundo: ex supremo Dei in creatura omnia dominio, ac proinde in gratiam, & gloriam, quæ ex creatis sunt, cum summum ex creatis bonis rationalis creaturæ gloria sit, ex huius dominio vel maxime, diuini increata domini excellentia debitaque ipsi à creatura rationali obsequantia, ac reuerentia commendatur, unde merito Paulus 1. Corinth. 2. de perfidis, perditissimisque Iudeis Christi crucifixoribus ait, *sed cognouissent nunquam Dominum gloria crucifixum.* Dominum autem potestatem absolutam donandi, vel non donandi pro arbitrio, & voluntate Domini id, cuius Dominus est, procul dubio includit: quod absque possibilitate donandi, vel negandi illud fieri nequit: simile argumentum fit ex liberalitate, & gratia, quam Deus in gratia ac subinde gloria largitur, (ut fieri dogma est) exercet; quam, nisi alterutrum pro

libro, & suæ voluntatis libertate præstare, aut non præstare, velletque, aut nolle, vel non velle posset, sed extremum alterum voluit, & præstaturusque ex necessitate esset, ut facta negatione voluntatis, & donationis gloriae impossibili esset necessario illa rationali creature præstaturus exercere nullatenus posset. Denique probatur ex 1. Corinth. 9. *Castigo corpus meum, & in seruitutem redigo: ne forte cum aliis prædicauero ipse reprobos efficiar:* quibus reprobationem possibilem asserit, quam timet.

2. Reprobatio (de qua in præfati) aliquorum de facto datur. Plura scriptura testimonia, quæ reprobationem sonant, ut Eccles. 9. & 2. ad Timot. 3. & alia extra rem pro hac concluduntur, quia materiam à gratia, & gloria diuersam, circa quæ reprobatio Theologica solummodo versatur, concernunt, ut bene obseruant Valsg. dip. 9. §. 4. & alij. Reprobatio à gloria absolute futura de fide est, ex Matth. 2. *sic male dixi in ignem æternum,* & aliis, quibus Angeli præuicacatores celo decesserunt, & Tartarum lapsi, tradidique, ut ignis inferni rudentibus, siue æternis flammis reuincantur, & mancipentur. Reprobatio à gratia efficaci (quæ directè, & immediate prædestinationi aduersatur) inde euidenter deducitur: cum nemo absolute à gloria sua decidat, decidere absolute possit, nisi gratia efficaci à Deo reprobetur: quare ex eisdem locis reprobatio aliquorum à gratia efficaci finali proxima fidei esse conuincitur: est autem de fide ex aliis locis, quibus permissio peccati finalis (quæ nihil aliud est, quam reprobatio) absolute existens traditur à Paulo illis vocibus, quibus absolute reprobos, *vasa iræ,* ad Rom. 9. & ad Timot. 2. *vasa in contumeliam esse,* opposita *vasis misericordias,* & *vasis in honorem,* id est prædestinatis, consonant Patres & Concilia omnia, vel formaliter, & expresse, vel præsuppositiue, Concil. Valent. sub Lothario c. 3. *fatemur prædestinationem electorum ad vitam, & perditionem impiorum ad mortem.*

3. Reprobationis cum à gratia tum à gloria possibilitas probata satis est rationibus datis n. r. existentia vero reprobationis siue à gratia efficaci finali, siue à gloria probati à ratione efficaciter à nobis tunc solum potest cum aliquem peccando vel de antea illis impenitentem obire, vel obisse nobis consiliter, vel quia obeunt adsumus, vel quia ex historiis humanis authenticis didicimus: tuncque pro harum maiore, minoreve, autoritate maioris minorive discursus eis innitentibus efficaciter erit. A priori verò nullam video rationem firmam de reprobationis alterutrum asseri posse, cum eam esse, vel non esse ex arbitrio & indifferente ad vtrumvis potestate, ex qua proinde neutrum determinate potest inferri. S. Th. q. 2. a. 3. corp. hanc reddit. *Ad prouidentiam* (cuius pars reprobatio est) *pertinere permittit aliquem defectum rebus, quæ prouidentia subduntur, ut supra dictum est. Unde cum diuina prouidentia hominum in vitam æternam ordinatur, pertinet etiam ad diuinam prouidentiam, ut permittit aliquos ab isto fine discere: & hoc dicitur reprobare.* Nec tamen ratio, non tam probatio existentia reprobationis est, quam difficultas, quæ contra ipsam posset opponi solutio, quæ ostenditur ab vniuersalis prouisoris rerum perfecta prouidentia non abesse minus bona quandoque in aliquibus permittit, ut maius malum vitetur, vel rei alterius ex his quibus prouidet vel vniuersitatis & totius coniuncti earum omnium, imò si cuiusmodi malum culpe non sit, ob maius vel partium, vel totius coniuncti bonum positiue facere & velle. Id quod exemplo Pictoris, & aliorum artificum, qui depressiores, obscurioresque partes alias artefactæ statuæ, ac picture ponunt, ut alia, atque pictura tota perfectior euadat, ut supra ex Patribus ostendebamus contr. 6. de prouid. Nec amplius suadet prolixus Herizæ nostri discursus in rationis huius defensione d. 32. c. 1. à n. 4. Nec aliquid amplius S. Th. contendit, quam ex permissione peccati (finalis scilicet, in qua reprobatio stat) nil imperfectionis in vniuersitatis prouidentia diuina inducitur perfectionis multum deduci: ut solum contendebat q. 22. art. 2. ad 2. ad quem locum recitatis verbis se refert: cum autem ex eo, quod cuiusmodi prouidentia imperfectionem non imbibat, & perfectionem, quam diuini actibus potest (scilicet obiectiuiam) afferat, ad eam habendam non cogatur Deus, possibilitas quidem reprobationis, ac non repugnantia probabitur, non autem existentia discursu facto suadebitur.

CERTA

CERTAMEN II.

Reprobationis diuisiones recensentur.

Reprobatio damnandorum pro duplici termino, id est quæ probatio est potestatis factaque respectu illorum est dupliciter accipi potest: vel pro probatione à gloria: vel pro probatione à gratia ad illam consequendam. Quævis hæc à illa videatur dimanare, non tamen ab illa pleneque saltem dimanari siquidem reprobi plerique à gratia reprobantur prius natura, quam reprobentur à gloria: imò & adulti omnes, acque infantes, quibus à Deo ex parte quæ 1. in reprobatio positiue à gloria rigore meritis versusurper: etenim reprobatio positiue eorum à gloria voluntas inefficax excludendi reprobam ab illa est, quia inefficax sufficiat, quæ secum inefficacem etiam dandi illi gloriam patitur, ac proutde se cum gloria, & mediis efficacibus ad eam consequendam, ac subinde cum absolute reprobationis à gloria negatione absoluta est composibilis, cum quæ absolute reprobatio à gloria, cui cuiusmodi negotio contradicit, componi nequit. Efficax autem voluntas excludendi hominem à gloria ante præsum absolute peccatum finale reprobi, cui aliquatenus de remedio salutis à Deo proutsum est, fuit originale infantis, fuit etiam actualæ adultorum, non solum executivæ, sed intentivæ, fuit intentionis ordine à nemine Theologo, prout admittitur: nec fidei iactura admitti (me iudice) potest prater: siquidem falso à Paulo diceretur, omnium hominum salutem Deum velle quod de iis falsum, reprobis etiam, quibus de salutis remedio proutsum est, debet intelligi: in aliquos eorum efficaciter antecedenter ad omne ipsorum peccatum à salute & gloria exclusivissimè, cum voluntas inefficax obiecti cuiusvis adstante voluntate efficaci de eius negatione, vel de opposito extremo, neminem obiecti illius inefficaciter (solum voliti absolute volentem reddat, ac denominet: sed potius efficaciter de opposito voluntas oppositi huius volentem absolute denominabit, ac reddit.

lute denominabitur, ac reuocabitur. 2. dixi verò per *speciem reprobationis* : quia reprobatio negatiua reprobi à gloria efficit etiam in Deo potest : quae scilicet negatiua voluntatis dandi gloriam reprobo fit, non voluntas negationis gloriæ ipsius. Ea verò reprobatio negatiua gloriæ, siue negatio voluntatis gloriæ pro reprobis, est omnis voluntas, etiam inefficax, intelligitur à Deo non esse respectu reproborum, quibus à Deo de sufficienti salutis remedio priuatum fuit ex eodem Pauli textu, & sententia reprobus aperit : siquidem respectu illorum saltem inefficax salutis & gloriæ ipsorum voluntas negatiua non potest. Quia distinctio reprobationis positiuæ, & negatiuæ in altero reprobationis genere neque à gratia æquum habet locum & cum positiuæ velut Deus posuit reprobum à gratia ad gloriam, fuit efficaciter, & cum effectu fuit sufficienter conducente excludere, positiue illam ab eisdem excludere negatiue, sola negatione voluntatis dandi reprobo, vel alteram, vel vtramque : quia sola voluntas diuinæ negatiuæ à gratia omnino exclusit, & reprobatuque reprobis manebit : cum absque positiua Dei voluntate dandi illi gratiam cum habere reprobis nequeat. Porro cum gratia in sufficientem & efficacem communitur à Theologis diuidatur, & sufficientes ea sit, quæ consequi gloriam absolute possit : efficax verò, quia illam de facto absolute consequatur. In quocunque eius efficacia consistat de quo nunc disputandum non est : reprobatio vtrique tam positiua, quam negatiua à gratia diuidenda est in reprobationem vnā in gratia efficaci solum, & alteram à gratia sufficienti etiam : in qua dubio procul reprobatio à gratia etiam efficiat est : quandoque omnem efficaciam gratia sufficientis, quod positiuum, quod sufficientem importat, est : tamen aliquid vterius fuit intrinsecum addat, vt efficacis sit ac de facto cum salute, & gloria eius cum conferuntur coniungenda. Hinc duplex in hac disputatione questio esse potest. Primam, an reprobi aliqui à gratia, sufficiente etiam, ad salutem & gloriam, ac proinde ad omni-

profus gratia, siue pofitiue, siue negatiue fuerit Deo reprobatu, & exclusi. Quia eadem profus quæfitio cum illa est. An Deus reprobat eum cuiuslibet siue in malis, siue adultis de sufficienti salutem, remediū salutis prouidet. Secunda quæstio est de reprobatione reprobis ad gratia, & mediū siue remediū efficax ad salutem consequendam, & hæc siue reprobatio est, quæ in reprobis, quibus de facto de sufficienti medio ad salutem salutem & gloriam prouisum a Deo est, predestinationis, si quoad intrinsecum consideratur, immediate operari et diametro, & directè illa quælibet reprobatio à gratia sufficiente etiam, siue ab omni gratia plus nec parum diffinita, præ id quod prædestinationi speciale inuenitur, non efficit gratia præparationem, cui immediate sufficiens tantum non efficit præparatio contradicit et infra replicabitur.

QVÆSTIO II.

*An sit reprobatio ab omni gratia,
& remedio salutis respectu ali-
quorum reproborum.*

T distinctus in presenti questione præcedenti in duas classes dividendi reprobi. Insuperius iustitia sine Baptismo decedunt originali peccato et secunda infantium & auctoritate cum illo solum cum talibus etiam abque Baptismo obtineant salutem maxime qui fidei & Sacramentorum ignari mortuati. Non loquimur autem de gratia auxiliante interfecta & interne vacationis sufficientis proximè & formaliter ad salutem etiam parvulis habita. Baptismo decedebatque & adultis abque baptis vi functis abque via feræ videt nocturna. Hæc quæ deo faluare necno proxime potest habere vacationem eff: ac prouideat ac gratia interfecta & interne vacationis sufficientis proximè & formaliter ad salutem eff: deo reprobatos & excludos. Quare quæ præstas de gratia, seu remedio sufficienti remittit ad salutem, oportet mediata solum & remota salutis eorum possibilitas & potestas in qua potestas proximè concessa & deo in reuocantur, quatenus in remoto illo modo, & gratia sufficienti datur id per cuius bonum, & salutem vultur proprium, si adultus reprobis fuisse alium si parvulus ad sufficientem & absolutam proximam salutem potestatem perueniret.

CERTAMEN I.

*De infantibus ante vsum rationis absque
Baptismo decedentibus.*

[illegible]

canis, ut plurimum Caier. affectis, cum modum post modum tutatus est. Sicut noster 4. de predest. c. 4. affectus; ipsius Recentiores nonnulli aliter eandem sententiam tuerentur. Ait enim semper à Deo aliquod in mente parvulorum, aut aliorum à quibus remedium proximum salutis parvulorum posset adhiberi ne imbaptizati obirent. v. g. inspirando matri, ut domo cuius ruina nulloquam ab ea cogitata imminerebat: egrederetur, vel ne illac iret, ubi rei inopinata subito timor eueniret illi erat, ex quo faceret parvuli abortum. Sacerdoti item adstanti, ut illico parvulum baptizet statim moriturum: cum ille nihil tale, non timeret solum sed nec suscipiat, aut cogitat. Additque de solo tandem nomine esse hanc de parvulis questionem, cum tamen ipse res hæc (quæ melius quiescerent) ut pro Dei providentia de mediis sufficientibus ad horum parvulorum salutem moveat, ac pietatis specie meditetur.

2. Hæc tamen negant sententia fundamenta à Soar. mota & excogitata melius ut dixi quiescerent. Primo enim abque vilo fundamento ea omnia diuinantur, vel somniorum in morem finguntur. Unde enim illa matrum inopinata subita recti, domulve ruina oppressarum sepulcrumque inspiratio à Deo ipsis immittitur, ut illico domo egrederentur innotuit, an illa omnes ex alio sepulo aduenientes ipsis vigilantibus id reuelaretur, an (quod crederem facilius) dormientibus? Illa vero quibus ex inopinato casu, siue in via, siue alibi occurrente subito timor in causa abortus fuit, nunquam de eiusmodi cogitatione immittitur illa illis non eundi, sunt apud aliquem refectate; quin sæpe nullam ipsis eiusmodi cogitationem occurrere dicunt, cum casus eiusmodi referunt. Deinde sæpe parvuli in materno utero obeunt ob naturæ debilitatem, noxiam ac pestilentem constellationem, aut epidemiam, contra quæ nihil matribus aliisve immittitur cogitationes prestare possunt, ut in lucem parvuli edantur, atque baptismum recipere absolute possint. Sæpe item in presentibus sacramentis, ministro, nihil de periculo parvuli, nec de eo baptizando cogitante subito parvulus corripitur. Tertio demus eas omnes cogitationes menti matri, vel ministro immitti: cum tamen, nec ipsis constat, an Dæmone, vel aliunde, quam à Deo immittitur illa cogitationes sint, nec quicquid ipsis vndeque in mentem occurrere debeant executioni mandare: imò cum abique vilo probabili saltem, fundamento agendum proponitur, ut in casibus dictis (ubi periculi mortis parvuli nec matri nec ministro baptismi suspicio adiacens suborta fuit) exequi illud prudenter nequeant: non satis eis immittitur cogitationibus de sufficienti salutis remedio à Deo providebitur: siquidem eo solum medio, & remedio, cuius applicatio ex cogitationibus immittitur ad humanam illorum prudentiam, curam & industriam spectat sufficienter de medio, & remedio salutis præfatis parvulis potest provideri, non autem aliis, ex quibus applicatio remedii proximioris ad eorum salutem extra omnem illorum prudentiam, & industriam humanam est.

3. Facilius, atque siue eis diuinationibus, possent in suis principis Soar. & Afflece media gratiæ sufficientis ad salutem remotam (de quibus solis pro parvulis questio esse potest præfens, ut diximus) designare: ipsi enim aiunt reprobationem saltem negatiua gratiæ efficaci, siue negatione predestinationis, nec solum præcisionem voluntatis à predest. ante actuale etiam Adamiac subinde ante originale parvulorum habitam à Deo fuisse, ordine scilicet ipsis familiari intentionis, non autem executionis, quo non nisi præsumptum Adam saltem peccatum à gratia efficaci fuerit parvuli, exclusi, & reprobati, quam solum exclusionem à gratia efficaci reprobationem positivam appellant, ut videre est in Soario 5. de reprob. c. de quo rursus sermo redibit: iuxta hunc autem modum philosophandi dicere facile possent parvulos non esse à medio remoto gratiæ sufficientis adhuc, exclusos: etenim pro illo signo auxilium gratiæ sufficientis Adam collatum, nec actualiter peccare esse frustratur ligni prohibiti, sufficiens etiam auxilium, ne in illo reliqui homines, quorum voluntates ex pacto in eius voluntate moraliter erant collate peccarent, atque originali subiacerent, ubi primum ex Adam procrearentur: ac proinde de sufficienti medio remoto ad salutem & gloriam non peccando consequendam satis à Deo fuit ipsis in auxilio. Et quamvis medium hoc gratiæ sufficientis ad salutem fuerit ne Adamus, & reliqui homines ex eo propagandi in ipso peccato, atque in seipsis originale contraherent, cum ex ipso propagarentur: quare nec remedium ad salutem dici possit.

Christoph. de Ortega de Deo Pno. Tomus II.

se parvulis hisce eo medio prorsum videatur, quia remedium peccati infirmitatem, salutemque iacturam supponit: tamen remedium, proprietate etiam sermonis, de præfatu aegritudinis, & salutis conservatio dicitur: quo solum sensu redemptio per Christum absolute de B. Virgine Deipara dicitur: tamen, nec in se peccati originalis, neque in Adamo servitutem debiti illud contrahendi incurritur.

4. Ac demum, si præfata principia Soaristarum, & ipsa consequens discursus noster id plane de parvulis hisce obtineat, ret, de quo questio videtur inquirere: nepe nullum ex illis de medio remoto gratiæ ad salutem sufficientem esse à Deo exclusum, ac reprobatum, siue remedium illud dicendum sit siue non sit absolute remedium appellandum: sed vero, ut in præfatis principis præfatus discursus inoffenso procedat, & curat, essetque absolute possibilis nobis ad præsentem quoniam probatur. Primo, quia ordinem illum intentionis & executionis Soaristicum diuinarum voluntatum efficaciam à falsitate principiorum & aliunde discursus hic noster in doctrina Soaristica displicet, non probamus. Secundò, quia parvulorum præfatorum reprobatio omnis siue à gratia efficaci, siue à sufficiente, vel ab alterutra eisdem, vel aliis conferenda providentia esse non potuit. Providentia omnis, de mediis quibuscumque ad finem subiectum, cui de illis providendum absolute est, absolute etiam existens supponit, ut ostendimus contr. 6. de provid. atque Soarius ipse fateretur; parvuli autem, quibus providendum ita erat de salutis medio, seu remedio sufficienti pro signo illo naturæ priori ad Adæ peccatum, pro illo signo nec erant, nec videri proinde à Deo absolute poterant, ut ipsis de medio aliquo ad salutem provideretur: siquidem ex eis plures, qui vel ex honesto concubitu, vel turpi etiam procreati à parentibus sunt, ex gratia Dei per Christum absolute existentem, atque absolute operantem, ac promerentem ad primum inducente, vel à secundo retrahente parentes, sunt ex his propagati, & progeniti iuxta à nobis statuta contr. 3. 4. de Incarn. Christus autem non, nisi post Adæ absolutum peccatum, decrevit absolute à Deo fuisse, & in se existens, quare & eorum parvulorum plurimum existentia absoluta, ut ipsis provideretur de medio, adhuc sufficienti, ad salutem necessaria, pro signo priori illo naturæ ad peccatum Adæ, & absolute Christi existentiam anterior non fuit, ac subinde providentia de medio sufficienti ad ipsorum salutem esse non potuit. Tertio denique quia, ut diximus contr. hæc 7. d. 3. de causis prædest. (ut iuxta Patrum sententiam Christum meritis suis causam prædestinationis adequatam, & totalis à primo ad viduum auxilium gratiæ extitisse ostendimus, providentia de mediis sufficientibus gratiæ ad gloriam obtinendam, cum erga Adam, cum erga homines reliquos ante Adæ peccatum, eius peccato subsecuto, non interrupta sola fuit, sed finita fuit enim providentia salutis pro statu viatorum innocentium hominum, & statu illo innocentie ad gloriam, & eternam salutem transferendorum: quo per Adæ peccatum, & sibi, & reliquis perditio providentia de mediis gratiæ ad gloriam cessavit: aliæque Christi meritis fuit, incohata: quæ sola, cum erga Adam, cum erga reliquos de facto solum est, de qua proinde sola disputatur à Theologis cum præfentem versant questionem: quare ad gratiæ auxilium ad salutem Adamo physice ac posteris siue parvulis, siue adultis moraliter concessum, ut neminem ex præfatis parvulis à sufficienti medio, aut remedio ad salutem exclusum, ac reprobatum à Deo fuisse ostendatur extra rem, & questionem præfentem recurretur.

5. Dicendum igitur nobis est parvulos aliquot ab omni gratia, medioque & remedio, etiam sufficienti, de quo est questio præfens exclusos reprobatosque à Deo fuisse: est communior Theologorum conclusio Grego. in 1. d. 4. q. 1. sub med. Richardia 7. Gabr. in 4. d. 4. q. 2. a. 3. dub. 2. S. Th. d. 4. q. 1. a. 1. ad 1. Driedo de capt. & redempt. gener. hum. ut. 5. c. 3. Pauli Orosii Apologia pro liberate arbitrij longe à medio Domini Soto 2. de nat. & grat. cum satis infinuantis, quos refert & sequitur Vasquez c. 1. d. 96. atque ex ipso Magister meus Daza: est expressa & constans Augustini sententia capite secundo, de bono perseverantiae siue ait, parvulos aliquot negligentia parentum (non absque secreto tamen Dei iudicio) imbaptizatos obire, subdit vero, Quid dicam, quod parvulus aliquando, antequam illi per ministerium baptizantis succurri possit exibat? & c. 22. de grat. & liber. arbit. in. gratiam Baptismi Dei benigntate, & absque meritis donari his inter alia probat. Et aliquando filius infidelium præfatur hæc gratiam, cum occu-

culta Dei providentia in manus piorum quemodocunque perueniunt; aliquando fidelium filij non eam consequuntur aliquo impedimento existente, ne possit periclitantibus subueniri. 8. de nat. & grat. Ego autem dico paruulum natum in eo loco, ubi ei non potuit per Christi baptismum subueniri morte præuenire, idcirco talem fuisse, id est sine lauacro regenerationis exiisse, quia esse aliud non potuit: sufficiens autem medium, & remedium gratiæ ad salutem eo gradu, & loco, quo tale absolute est; absolutam ad salutem August. asserit de uisib. ep. 30.5. sub med. Quid dicam de inopinati innumerabilibus moribus, quibus & etiam Religiosorum Christianorum præueniuntur, & baptismum præcipiuntur infantes; cum è contrario sacrilegorum, & inimicorum Christi infantes aliquo modo in Christianorum manus reperiuntur ex hac vita non sine sacramento regenerationis emigrent: subinfra. Quia tandem hic merita præferuntur si eorum cogitationis paruulorum, nulla sunt propria: uisique est illa massa communis: si parentum attenderis, bona sunt illa, quorum filij reperiuntur moribus sine Christi baptismo perimuntur.

6. Et tamen postremo hoc, & antequam recitatis locis, Deum nullo merito, sed gratia sua aliquibus infancibus Baptismi gratiam conferre, nec de merito specialiter, vel illorum vel parentum aliis denegari contra Pelagianos contendat, omnem humanæ industriæ defectum, ob quem im baptizati interirent, ad quam Pelagiani recurrant omnino repellit: clarius tamen eidem doctrinæ contra eoldem Pelagianos insistentem idem expressit epist. 107. post medium, & probat. Cum multis non deus paruulis (gratia) & sine illa plerique moriantur, qui non habent contra iam voluntatem, & aliquando expenitibus, festinantibusque parentibus, Ministris quoque uolentibus, ac paratis, Deo nolente non datur, cum repente antequam detur expirat, pro quo, ut acciperet currebat. Eidem August. & nostræ sententiæ de aliquot im baptizatis paruulis decedentibus, quia parentum, aliorumque omissione industriæ, & usus eorum, quæ ipsi à Deo sunt collata, ut præfati paruuli baptizarentur, intercedat, sed sola Dei non uolentis, seu nolentis dare, quod satis esset, ut ante obitum baptizarentur: quare nec de remedio sufficienti eorum paruulis providere ad salutem (quod ipsum est hos à gratia & remedio salutis sufficienti etiam reprobare & excludere) subscriptus Prosper lib. de ingrat. c. 20. & 21. Nec ab hac sententiâ abscellit Prosper lib. de voc. gent. c. 23. alias 8. scribens, ubi paruulorum dierum homines ad illam pertinent gratiæ partem, quæ semper impensa est uniueris nationibus, subiungit enim: quia utique si bene uiderentur eorum Parentes, & ipsi per eosdem iuuantur, loquuntur ergo de natis non de mortuis in utero materno, qui paruulorum dierum homines, nec sunt nec dicuntur; nec de natis omnibus, sed pro quibus reliqua adessent parentibus, quæ cum sufficientibus, ut ad fidem uenirent, nationi cuius oblati iuuare possent ad baptismum paruulorum, neque infidelitate parentum ab eo essent exclusi: sunt autem alia plura necessaria præter parentum fidem, ut eorum paruuli ad baptismi gratiam ante obitum peruenire absolute possint, quæ fidelibus pîis, etiam parentibus paruulorum absque baptismo decedentium data à Deo non sunt, ut ex August. uidimus, & Prosper. primis locis fatetur. Nec plus intendit c. 23. de vocat. gent. quam gratiam externam omnibus nationibus oblatam, ut ad fidem uenirent, neque ex infidelitate parentum eorum paruuli sine baptismo decederent: ut uoluntatem salutis omnium in Deo probet.

7. Probata iam conclusio est à ratione citatis August. testimoniis inclusa: & satis quidem efficaciter, si euasione à Soaristis tentatarum n. i. præclusiones à nobis datas n. 2. consideres. Porro, quæ contra cert. hanc August. & veterum Theologorum, uerissimamque sententiâ à Soario, & affectis mouentur, momenti aliquid, ne vix quid habet. Primum ex meritis, & redemptione Christi pro omnibus hominibus etiam paruulis cunctis, qui dubio procul ad Christi redemptionem, à qua exclusi meritis Christi non fuere desumuntur. Etenim pro omnibus hominibus non autem pro Dæmonibus Christus mortuus dicitur. Expe ab Apostolo, & Patribus: ex quorum dogmatica sententiâ ex instituto id docet Prosper ad obiect. Vinc. c. 1. & ad capit. Gallorum c. 9. neque à Catholico Doctore negari potest.

Verum inde solum probatur merita, & redemptionem Christi ualoris meritiui, & satisfactorii ad omnes omnino homines non solum futuros, sive paruulos, sive adultos in mundo præsentis absolute præteritis, & futuros aliquando imò & possibiles, non extendi solum, sed excedere infinita Christi merita, & satisfactio pro eorum peccatis sint, ut contr. de Incarn. de merit. & satisfact. Christi monstrauimus: item Christum neminem eorum uoluntate sua à fructu eorum exclusisse. ut contra nonnullos Recentiores ostendimus contr. 6. de prædest. Non uero inde solum omnia quæ omnibus promeritis est atque cum debita uoluntate Dei subordinatione dati ab eo ipsi uoluntate & fide obtinuisse. Nam & omnibus efficacia auxilia & fide inde prædestinationem & gloriam promeritis est pro eis, quæ obtinendis merita & pretium superabundantia crebuit & uoluntate illa subordinata diuine obediendi; nec tamen id nec plerique omnia alia eis: imò nec fide obtinuit, quid ergo meritorum & redemptionis Christi eorum uoluntatis redimendi omnes derogant. Si aliquibus sufficientia adhuc auxilia de facto non obtinuerit. Nec ita Dæmones, quorum causa redemptionis, nec cum redemptione hominum communis erat, neque à Christo Deo agebatur ad eius redemptionem spectabant.

8. Secundum desumebatur ex uoluntate & deficiente uero serioque Dei saluandi omnes homines, quam ex scriptura, Patribus & Theologis statuimus contr. 4. de uoluntate est inefficacem sciam tamen & uerum desiderium salutis omnium de auditorum salute sollicitudo ab scriptura asserit 2. Reg. 14. Deus non uult perire animam. & 1. ad Timot. 2. Deus uult omnes homines saluari. & ad agnitionem ueritatis uenire. Quibus locis cum ex materia, tum ex intento & fine eis intentio, qui auditorum salus aperte est de eis solis sententiæ esse continetur. Tum ex postremis Pauli uerbis: si quidem ad agnitionem ueritatis uenire adulti soli possunt, paruuli autem uisum rationis uita decessit: si id uerum esset, exacerasset difficultas, falsa tamen ea interpretatio mihi est: est enim materia, & intentum eorum locorum de adultis solum, & ratio tamen, quæ & Summis, & Paulus intentum facit Davidi, & Timotheo, ac media ad illud adhibere in adultis contendunt, generalis est: quod nemini mortem sed omnium salutem præ sua bonitate Deus uelit. Quæ ratio in paruulis locum habet: imò uero, cum Deus incarnationem Verbi in omnium, etiam paruulorum redemptionem, salutem decreuit, paruulos in ea redemptionem & salutem, nec omisit nec exclusit, sed inclusit: aliqui ad Causam redemptionem non pertinentem contra Valg. & omnes: eo igitur admissio respondendum est, intentionem Dei & uoluntatem salutis sciam, uerumque desiderium efficax non fuisse, sed inefficax: & quod tale (nec sola complacentia) ut fit, debet habere intrinsecum vim mouendi Deum ad medijs alicuius appositionem, non tamen vim determinatiuam ad aliquod, etiam sufficientem adæquate appositionem, tamen ex sufficientis medijs, adhuc remoti, & in adæquate appositione bene salutis intentio sciam, uerumque desiderium in Deo arguatur à Prosper. supra: quia è simpliciter complacentia sola, ac præcisâ ad aliquid agendum in ordine ad finem motio uoluntatis esse non potest: cum autem motio illa serie intentionis inefficacis determinans ad electionem mediorum non sit, est ad eam sit indolens ab eo intendens vel omnino, vel ex parte abstinere absolute potest: quare ad remoti medijs electionem moueat, quæ ad proximi electionem moueat atque ad electionem medijs adæquate, vel aliunde non expedit absolute, ut sufficientem absolute sit, quin ad electionem illius quo vel complendum, vel expediendum illud ad absolutum sufficientem erat, moueat de facto: atque ita in paruulis illis absque baptismo, nullius alterius negligentia decedentibus, & quorum etiam salutem Deus inefficaciter, uerè tamen, & serio intendit, ac desiderat, uisum uenit.

CERTAMEN II.

De adultis ad rationis usum perveni-
tibus placita & decisio.

Refertur in hac quæst. de aliquorum adultorum à gratia, sufficienti etiam reprobatione error Armacanum lib. de quæstionib. Armenorum q. 27 asseretis, aliquorum hominum peccata, æque atque peccata Dæmonum, lege à Deo lata esse irremissibilia: quare ea Dei lege, & decreto stante hominibus, qui ea peccata admisissent auxilium sufficiens denegari: cum nullum illi Dei absolute decreto prævalere absolute possit ad remissionem eorum peccatorum, & salutem, quæ absque remissione eorum obtineri absolute nequit, cum sententiam errorem in fide censentem multis, confutant 5. Th. 3. p. q. 86. a. 1. Domi. Soto 1. de natur. & gratie. 18 Vega lib. 13. in Concil. Trid. a. c. 1. Valq. d. 97. c. 1. Quod si de lege decretum Dei de non remittendis eiusmodi peccatis innolescente Armacanus (ut verba sonant) intelligatur, merito eam censuram subiuit: cum ad peccatores omnes illud Matt. 11. sermo, nec illullos dirigant. Venite ad me omnes qui laboratis, & onerati estis, ego reficiam vos, Ac sepe scriptura absolute, ac indefinitè quare & vniuersaliter, clamat Deum nolle peccatores perire, sed potius, ut conuertatur ad Deum & viuat. Neque vllus est scripturæ locus qui errori huic faueat ut docet præfati DD. ostendunt, videlicet est apud rigi diffiniam locorum scripturæ. & Patrum ad rem scholasticam interpretem Valq. cit. etenim illud I. Ioannis 5. est peccatum ad mortem non pro illo dico, ut roget quis, non quidem absolute, sed cum tanta fiducia consequendi, cum qua dixerat immediatè orandum pro non peccantibus ad mortem, ut Hieron. Dialog. 2. contra Iovinianum, & Caiet. ad eum locum, quos Valquez laudat, & sequitur c. 1. n. 3. §. Mihi verò: item Matt. 12. qui dixerit verbum in Spiritum Sanctum non remittetur ei, neque in hoc saculo, neque in futuro. Quidquid enim hic per peccatum ad mortem & verbum contra Spiritum Sanctum intelligatur, & de irremissione futura eorum (quod huius loci non est) intelligatur, solam continent ea loca irremissionis prædictionem, quæ cum sufficiente absolute medio, & gratia ad obtinendam remissionem non pugnat, non autem absolute ex lege, & decreto Dei eorum peccatorum irremissibilitatem. Tertius locus ad Hebræ. 6. impossibile enim est eis, qui semel illuminati gustauerunt etiam donum celeste, & c. & trahit sum, rursus reuocari ad penitentiam. Sed tamen illud impossibile tantumdem est difficile, valere docet, & acutè intellexit Anselm. v. Ioan. 5. Quomodo vos potestis credere, & c. 12. non poterant credere, id quod ex contextu eius, & sequentis capitis profundè & clarè ostendit. Et sanè quod valde difficile est, cum iure, tum communi hominum æstimatione pro impossibili haberi, & tale appellari vulgaris est, quam, ut pluribus probetur.

2. Nonnullis diu iniquis, & in peccato obduratis in anteaactorum peccatorum penam auxilia, non solum efficacia, sed sufficientia, proxima ad penitentiam, & implenda præcepta & intentionum victoriam aliquando, à Deo denegari, ab eisque excludi ac reprobari subdubius videtur fuisse Henric. quodlib. 8. q. 5. magis in id quam in oppositum propendens: docuere autè expresse Abulenfis in c. 4. Matt. c. 1. Greg. Arim. in 1. 4. 46. q. v. circa solut. 3. impugnatio-
ne solutionis 1. Caiet. in c. 19. Ioan. ad id. Non poterant credere. Rossens a. 26. contra Lutherum Ruard. Tap a. 7. pag. 24. vti Patribus confirmus: tamen oppositum magis pium esse fateatur. Sunt autem in hac sententia tria animaduertenda. Primum non admitti ab eius Doctorib. omnimodam reprobationem à gratia omni, & medio sufficienti ad salutem, siquidem ad priora illa peccata, quibus assueverunt, obdureruntque, & in quorum penam priuati deinceps sufficientibus auxilia sunt, vitanda, auxilia sufficientia eis adfuisse fatentur, ac proinde eos ab omni profus auxilio gratiæ excludi fuisse negant. Quod ipsum in suo illo errore de aliquorum peccatorum admisi-
Christoph. de Ortega de Deo vno. Tomus II.

forum irremissibilitate ex lege, & decreto Dei Armacanus etiam supponit, & admittit: secundo Doctores illi, etiam post peccata illa pluries obdurate, & obstinatè peccantium reprobationem à gratia sufficiente omni, & per totum vitæ tempus reliqua non asserunt, sed aliquandiu solum, per tempus, etsi non admodum breue: in quo ab aliis Doctoribus discordant: etenim breui aliquo tempore præfatos homines sufficienti etiam ad salutem auxilio, idque in peccatorum penam, destitui experimento notum omnibus est: siquidem plerique ex eis sine anteaactorum ipsis ad salutem necessariæ, actuali memoria ylla, cogitationeque penitentiae ipsis ad salutem necessariæ, aut præceptorum Dei continua aliquandiu per tempus breue, nec semel tantum in vita, sed pluries vitam degunt, ut illud ego sto ad ostium & pulso, non de continua pulsatione internis auxiliis (quæ absque immissis cogitationibus esse prorsus nequit) non interrupta sed physice momentis singulis continuata intelligi nisi experientia ipsa reluctante minimè possit. Sed vt bene Valq. docet, atque explicat c. 5. n. 26. exemplo hominis ad ostium alterius pulsantis, qui non continuis, ac nunquam interruptis ransonibus pulsar, sed post primam pulsationem tantillum expectat, an respondeant quod ni fecerint, iterum ac si deinceps iterum, atque iterum pulsar, quarum pulsationum numerus, & interruptionis diuturnitas taxatio, & scientia penes Deum solum est: poteritque esse ob præfata peccata, cum ad vitæ medium, tum ad finem, & quæ cum peccatoris, qui antea vitæ vltimæ vocationi, & internæ pulsationi Dei ad penitentiam, & salutem non respondit, & vel vi morbi, & periculi, aut aliorum deinceps ad alia omnino distractus moritur, iustissima damnatione coniungitur. Porro mora pulsandi, & vocandi sufficienter ad vitæ medium obduratis in peccatis antea vitæ etiam prædestinatis, qui ad eius finem respiciunt non semel contingit, vt experientia etiam compertum est. Sed præfati Doctores de reprobis in postrema vitæ parte, ne sufficienter quidem vocatis ob antea peccata, post quæ nullatenus sufficienter ad penitentiam, observationemque mandatorum vocentur, videntur loqui.

3. Tertia de adultis in re præsentè sententia est: neminem, adhuc barbarum, atque in syluis degentem sufficienti gratia, & medio absolute tali ad salutem destitui, tamen proximo auxilio & gratia sufficiente ad fidem, ac subinde ad salutem plures ex barbaris illis destituantur, vt est manifestum: quando quidem de fide Christi, aut in Deum, eorum pluribus, ne cogitatio quidem, sine qua gratia, & auxilium sufficiens ad fidem esse non potest, nusquam occurrit. De auxilio vero, & gratia proxima ad penitentiam de peccatis admisis tamen non intuito, ac sine physica interruptione omnibus etiam fidelibus adit experimentis quotidianis notum esse nuper ostendebamus; aut exceptis illis, qui statim in peccati penam subito obeunt, vel interimuntur atque à Deo illicito damantur, reliquos omnes, qui post admissum mortale aliquandiu viuunt, auxilio, & vocatione sufficiente gratiæ suæ ad penitentiam & salutem per ipsum absolute ab eis assequibilem à Deo sufficienter proximè vocari. Hanc sententiam cum distinctionibus præfatis multa eruditione & meditatione Theologica docet Valquez noster citata disputatione 97. à capite 3. ac deinceps in eius vero sententiæ parte prima de auxilio, & gratia sufficiente absolute remota tamen non proxima à qua adultorum nullus dicitur exclusus duo continentur. Alterum negatiuum, nempe adultis pluribus gratiam, & auxilium proximum ad fidem & salutem non dari: quod in infidelibus pluribus vt diximus patet, ac de quo subinde nulla Theologis controuersia esse possit. Alterum positium, nempe auxilium & gratia remotè saltem sufficientem ad salutem adultis omnibus collatam à Deo fuisse. Ex cuius bono usu fieret, vt proximiora ad fidem & salutem auxilia & media sufficientia saltem & quandoque etiam efficacia ipsi demum conferrentur, vt eo etiam sensu verum illud sit axioma, facienti, quod in se est Deus non denegat gratiam. Quocirca cum axioma illud plures, non ex Massiliensibus, & Semipelagianis solum, sed etiam ex scholasticis Theologis de faciente, quod in se, ac de se solum est, ex naturæ viribus variis modis
111 2 quibus

quibus semipelagianum vitam arbitrantur, intelligant
(quem tamen vt eo loco vidimus non vitant) cauendum
hic est, ne remotum illud auxilium, & medium
sufficiens ad salutem proximo naturale, ac debitum natu-
rae, eiusque naturali omnino cursui, & dispositioni esse ad-
mittatur. non autem, aliquatenus saltem, & indebitum, &
quod Christi meritis debeatur, aliquo eum semipelagian-
ismus non vitabitur, vt citato loco monstrauimus.

4. Si ergo in prima conclusio, Nemo adultus ab auxilio, & gratia, remote falem; sufficiente ad falem exclusus, ac reprobatus a Deo fuit. Hæc conclusio nemo Theologorum adductus, immò vero consentiens, quotquot ea de re disputant. Alexander 3. p. q. 69. m. 3. a. 1. adult. & 2. p. q. 1. m. 3. c. 1. S. Thomæ. 1. de veritate a. 1. ad 1. S. Bonav. in 3. d. 15. a. 1. q. 2. ad vltim. Durand. ibi q. 1. n. 9. Gabriel in 2. q. 2. c. 3. dub. 1. Adrianus quodlib. 4. a. 1. principali puni. 3. Sotus de de natura, & gratia cap. 11. fine & in 4. d. f. q. 1. a. 1. fine Valquez proxime, & posteriori res reliqui ac postremo Quirós d. 19. de prædestinati-
fidei, 7. tam et male id ad parulos decedentes sine bap-
tismo extendit. Et expressa sententia Pauli Orsoly Augu-
stini contineat Apologia pro arbitrij libertate longè
ante meo, scribentis, *Nam semper hæc fideles, æque in ob-
rata sententia: Deum adiutorium suum, non solum in cor-
pore suis, quod est Ecclesia: cui præfitebatur, hoc crediturum fidei
gratia sua dona largiuntur, verum etiam in universis
in hoc Mundo genibus suis propter longanimitatem sui, eternam
que elementam fubministrant. Non, ut tu afferis cum
discipulo tuo Calestio: cum iam apud Africanam Synodum
occulta illi impiorum dogmatum natura convulso esset, ex
solo naturali bono, & in libero arbitrio generaliter uni-
versis eam gratiam contributam; & sed præstare quodi-
die per tempora per tempora, per atomos, & cunctis, & sin-
gulis mñistrant. Vbi amplius docet, quam nunc intenda-
mus, & quod dicebam certam, 3. inferret: fubdit vero,
quantum ergo de Dei adiutorio gaudeam, & per id metire,
quod ministrari per singulas etiam gentibus probet: mani-
festum nobis esset, quom vique in finem casere, & quem
fina cessante invocare debemus: iustia: itaque cum
videas hominibus ignavis tantum diaboli incubuisse ne-
quitiam in sperandam, nullam hinc credis Dei in
custodiendo gratiam præfuisse? Post pauca, Ad vero, &
ut adde adiutorium Dei, & per singula, & per singulas ma-
nifestis probes, attendemus ait, illud quod Iob. 1. di-
abolus verissime dixit. *Nonne tu vallas eum ac post mulla
in sententiam eandem concludit. Ex quo eundem sensum
declaramus esse nemini hominum desisse adiutorium: præ-
sertim, cum salubrior infirmitas, & infirmitas infirmia. Eri
autem de auxilio sufficienti proximo ad finem pœnitentiæ
peccatis admissis omnibus, & singulis concedatur
mens Augustini explorata pro parte affirmante non fuis-
immo pro negatiua videatur stare, (de quo certam, 3.)
de remoto vero auxilio sufficienti nemini negatim immò
verò his quibus proximum negavit remotum illis ipsi lo-
cis concefit. Atque hæc eum fuisse sententiam de auxilio
sufficienti remote falem ad falem adultis omnibus
a Deo prorsus vel inde claret quod eis discipuli &
individi afficere Prosper & Fulgentius eidem sententiæ
constanter infister.**

5. Prosper agitatur a preceptore Augustino, ubique in hanc materiam, & disputationem incidit, Dei adiutorium & auxilium gratia omnibus nationibus, earumque hominibus singulis à Deo collatū, quod obinde generaliter vocat, expresse docet 1. de vocat. gentium cap. 2. 1. alias 7. lib. 2. cap. 13. alias 5 cap. 19. & 2. 3. lib. 7. cap. 5. alias 7. ex quo recitanda hæc opportune citant. Quibus, præter conclusionis affectum, præcitantur, quæ eius veritatem obscure, etiamque in deteriorum aliquem sensum possent detorque. Sine igitur nouissima contempleris [scilicet] primas ipsa magis notabiliter, & pie credimus, omnes homines [alios fieri Deum vellet, semperque voluisti] &c. hoc non aliunde monstratur, quam Dei beneficiis, eaque præcedente Dei, quam vniuersis generatibus communiter, atque indifferenter impendisse fuerunt enim, & sunt huiusmodi dona ita generaliter, ut per ipsorum testimonia ad querendum curam Deum possint homines adiungere, quibus deus auctorem iurum per omnia læta prestantissimum specialis gratia largitus superflua eff, subtingit verò. De autem placuit hanc multis trivere, & illam à nemine sub

maiores. Specialis vero nomine gratie efficacem intelligit ad quærendum verum Deum, credendum vere fides deinceps consequendam iudicium de fideiæ decessum fultum. Quam gratiam multis à Deo datam ait, dicitur à gratia fufficiente & comuni, quam omnibus affert. Deo concedit, & merito quidem: nomen quippe specialis gratie, hoc proxime, hoc remotè, fufficiens, gratia Theologis tribuitur: quia fpecialitas & maioris naturæ ductionis, vel intentionis vius gratie fufficienti non alia ad gratie individualia phyfica de quibus nihil habet fcientia, vel doctrina Theologica docere potest, omnino fpectant: quocirca in huius loci & alterius ex fpeciali ftatim recitandi à Valq. interpretatione difcorda fufficit enim c. 3. n. 20. verùm fufficiens, gratie specialis non omnibus multiplex quæ concedit, ac non omnibus, gratia interna vocationis, fed infpirationis ad bonum, alterius vero non fpecialis, fed communis omnibus adultis dicitur, externorum fignorum, & beneficiorum gratia Profperum intellexit fed præterquam quod fpecialis gratia non non pro interna quæ à Theologis, & Patribus fed pro efficaci folum vlturpata c. vt dixi, neque eo nomine ab aliquo eorum gratia interax infpirationis ab externa illa vltum fuit fed frequentibus, & noftis nondum gratie interax, & externa ab eis fempit durans, externa figna, & beneficia quibus nifi per cognoscitur & iudicium de eorum afsumibilitate, & debito obsequio conferenti adhibet ratione videntibus de quibus etiam Profper agebat nihil magis, quam infans autem autem rationis correptæ perpetuò à naturæ, æque infans constitutione ftupidi, & amertibus mæ, fufficiens adhuc remota ad falutem efice poffint, cum tamen hinc media fufficientia efice nequeant: confont fufficiens, feribens. Sicut mediæ nullæ efice inestabilis fufficiens quæ aliquo tempore celfit poffit de fectere, quæ de remotum faltem medium ad falutem fufficiens ad it veritate requirunt. Quæ non reprobant Auguftinum tamen ex lib. expofitionis quare non propolia epistolæ Rom. c. 4. & de prædeltinatione & gratia, capite 13. de quæ cert. 2.

6. Porro de scriptura hec conclusio de auxilio sufficiens, saltem remotum, ad salutem à Deo promissa adhiberi ad vltum rationis peruenientibus omnibus & fingulis personis solet ex 2. ad Timot. *omnes enim homines saluti proutque de deficiendo. vero, & fecio salutis aduolunt salutem à tribus, ac Theologis communiter acceptam tale auxilium non potest nisi de sufficientia saltem aliquo modo ad salutem omnibus prouideretur: verum etiam ex proximè obiectis mentis medijs ad salutem verum deficiendum salutem à Deo demonstrantur non autem contra ex deficiendo salutem à sufficienti absolute medijs ad ipsam promissa à Deo finem colligitur, vt dicemus contra, n. 3. Saneque probatur à 2. ad Rom. 2. quod omnibus dicitur, ac solamini, à Deo fuisse. *An diuitia bonitatis eius, & patientie, & longanimitatis committitur, quousque dum benignitas Dei ad peccatum te adducit, secundum autem duritiam tuam, & Diuitias iræ adducit, secundum autem duritiam tuam, &c.* Diuitias iræ bonitatis, & benignitatis misericordie Dei peccatissimis quibusque, & obduratissimis peccatoribus ad diuitia auxilia, ac remedia sufficientia, gratis saltem remota, ex quo accessu indultitiae nostræ, sufficientes proutque potius, adquiri ad salutem sunt; que contemnitur autem violenter, non reponendo, quod contempts autem, maxime violenter, ex diuitia cordis absolutam donatam non recipimus, sed diuitias, & auxilij neglecti, & prae cordis donata contempts essentialiter supponitur medijs, & auxilij ipsorum sufficiens, necdum datis, remedijs sufficientibus, nec dum solis applicitis, contempts duritiae in eis non violenter ad salutem esse minime de facto potius. Probatur ex 2. ad Rom. cente. *Non est distinctio nobis, & Græci quoniam omnes Barbaras omnium gentium nationes, quousque Dei in bonum salute defecerunt, & prouidentiam intellexit. Nam idem Dominus diuites in omnes, qui inueniuntur, omnis enim quousque inuocauerit nomen Domini saluus erit. Ne autem gentes, que non Deum inuocant, in eum uenire distinctum Iudeorum, quod uia non inuocauerit, nec potuerit, cum nullum adhuc remotum principium ipsum inuocandi, quod credendi eis aduerit, hanc coram exultatione credendi eis aduerit, in quem non potest obici.* *Quousque inuocant, in quem non potest obici.**

adiderunt? aut quomodo credent, sine predicante? Respondet autem verbis Psalmi. 18. Et quidem in omnem terram exiit. Sonus eorum. Et in fines orbis terra. Verba eorum. Quorum? eorum nimirum de quibus psalmus ille loquebatur, nempe: Celi narrant gloriam Dei, & opera manuum eius enuntiat firmamentum. Dies dies enuntiat verbum eius: noctes noctes indicant scientiam. Non sunt loquela neque sermones quorum non audiantur voces eorum. In omnem terram exiit, sonus eorum, & in fines orbis terra. Verba eorum. Unde constat plurimum Patrum interpretationem de de sensu mystico predicationis Apostolorum a Paulo ibi intento, ut omnis terra nomine tota Palestina; in qua iam tunc Apostoli predicauerant, & scriptura phrasi omnis, vel vniuersa terra dicitur: vel stylo prophetico futura in vniuerso ab Apostolis predicatio. Præteriti voce ab Apostolo præsumitur, bonam quidem accommodatitiam esse, aut litteræ rigore de predicatione celorum, atque operum Dei harmonia in vniuerso, cuiusque successus motibus constantia, ac permanentia, Paulum fecit, & Psalmistam fuisse locutos, præfata contextus observatio, & explicatio demonstrat, ut docet censet Iansenius in eum Psalmum. & Vázquez de 9. cap. 3. num. 30. & Hæc verba expositione. Id quod ex locis aliis Pauli epistolæ eiusdem cap. 1. sumatur. At enim num. 18. Reuolatur enim ira Dei super omnem impietatem hominum eorum, qui veritatem Dei in inuistitia detinuerunt, quod notum est Dei manifestum est in illis: Deus enim illis manifestauit, inuistibilia enim Dei per ea, quæ facta sunt, intellecta conspiciuntur: sempiterna quoque eius virtus, & diuinitas, ut sint inexcusabiles: quia, cum cognouissent Deum, non sicut Deum glorificauerunt, aut gratias egerunt: sed euauerunt in cogitationibus suis, & obsecratum est insipienti cor eorum ubi pendere veritatem Dei in iustitia detinere: & illud, cum cognouissent Deum, non sicut Deum glorificauerunt, aut gratias egerunt, sed euauerunt, scilicet: quia notitia eis ex vniuersi structura, non naturalis solum, sine admixtione supernaturalis modi adiuncti, ut iustitiam seruare, atque aduersus illos religionis, & gratitudinis possent absolute exercere, atque ita ad vltiorem gratiam fidei, & iustificationis discurrere, detinuerunt in iustitia, & debitos illos actus religionis, & gratitudinis primæ illi Dei notitiæ non annuendo, atque eam euacuando, atque ob inde insipientia idolatriæ, atque ignominia passionibus, quas statim recenserat, traditi a Deo sunt. Constat ergo ex Paulo remotum saltem salutis principium, mediumque sufficiens adultis omnibus præstitum a Deo fuisse. Vnde supernaturalitas gratiæ quoad modum in auxilio naturali, quoad substantiam, satis superque apparet.

7. Probat autem tursus sufficiens medijs, remoti saltem ad salutem ex naturalis dictaminis rationis ultra existentiam, & facultatem nature, a Deo cunctis gentibus, quantumvis barbaris, ad vsu rationis peruenientibus provisionem: quia cum iustitia Dei (id est operum honestatē, & turpitudinem) cognouissent, non intellexerunt, quoniam, qui talia turpia, & ignominiosa agunt, digni sunt morte: quod vixque intellexissent, ni insipientia ob dictaminis primi ex Dei providentia specialis, & nature, quo ad modum saltem in debita conceptum traderentur: ita caput illud concludit, cap. verò 2. idem argumentum dictaminis rationis aliunde persequitur: nempe ex iudicio de prauis aliorum actionibus, quas nemo ad rationis usum perueniens in alijs non damnat, ergo possent inde absolute eas in se vitare, ac non inhoneste, sed ex honestate operari, atque ad vltiorem fidei iustificationis, ac demum salutis, gratiam peruenire, ac proinde nemini eorum adultorum exculatōnis locus, quominus ad fidem, & reliquas gratias peruenirent, locus pareretur: cum ex recto medijs illius remoti sufficiens vlti peruenirent ad illas peruenire. Hanc habet emphasim capitis eius secundum initium. Propter quod inexcusabiles es homo omnis, qui iudicis: in quo enim iudicis, aut aliter te ipsum condemnas eadem enim agis, quæ iudicis. Subdit autem num. 3. Existimas autem hoc homo qui iudicis eos, qui talia agunt, & facis ea? quia tu effugies iudicium Dei? Subiungit vero. An diuinas &c. Quod expendimus ex parte alia, atque ex contextus eius filo vim etiam recipit hoc iustitiam inferius verò pergit: sine acceptione personarum Iudei, aut Græci huiusmodi excusatione de suis malefactis, quod legem scriptam Iudeorum non acceperit esse a Deo rectissime exercendum, cuius

dignam Paulo rationem reddit, non sane aliam quam de dicitur, atque explicamus num. 14. cum enim gentes, quæ a legem (scriptam) non habent naturaliter (quoad substantiam) ea quæ legi sunt, faciunt, eiusmodi legem non habentes ipsi sibi sunt lex, qui ostendunt opus legis scriptum in cordibus suis testimonium reddente illis conscientia ipsorum, & inter se inuicem cogitationibus accusantibus, aut etiam defendentibus in die, cum iudicauit Deus oculis hominum.

8. Porro assertioni huic de auxilio sufficienti, saltem remoto, caute insiluit, Augustinus ibi etiam ubi sufficiens auxilium proximum aliquibus obduratissimis peccatoribus (ut Pharaoni) creditur denegasse, cap. enim 62. libri expositionis quarundam propositionum in epistolam ad Romanos. ait: Sicut illa misericordia præcedens fidei tribuitur merito, & ipsa induratio præcedens impietati cum tamen homini liberum non auferatur arbitrium, siue ad credendum Deo, siue ad impietatem, ut consequatur nos iudicium. Quod saltem de remoto medio sufficienti ad fidem cuius abusu impietas, ob quam induratio, siue auxilij efficacis, siue sufficientis etiam proximi de negatione incurritur, necessario intelligendum est, similiter debet de sufficienti, saltem remoto, intelligi illud de prædestinati. & grat. cap. 15. de Pharaone, & Nabuchodonosore. Hic manum Domini sentiens in recordatione propria iniquitatis ingenuit, alter libero contra Dei misericordissimam veritatem pugnavit arbitrio. De Pharaone vero solo dixerat cap. 14. Patientia Dei ei valere debuit ad salutem, quæ differens iustum, meriti quoque supplicium, miraculorum verbera crebra desebat. Nemoquid non potuit, sicut flagellis cedens expulsi populum, ita miraculis credens Deum tantæ virtutis agnoscere. Quod de potestate pro auxilium sufficiens, remotum saltem verificari, ut minimum, debet pro anteriori tempore, in quo ob usum eius prauum, obdurationem cordis per sufficientis etiam, si velis, auxilij denegationem, tempore posteriori fuerit promeritus, ex quo loco patet illud excitato cap. 62. libri præfati expositionis propositionum in epistolam ad Romanos huic conclusioni non officere, sed prodesse eius sunt verba. Non ergo hoc illi (Pharaoni) imputatur, quod tunc non obtinuerat: quandoquidem obdurato corde obtinere non poterat, sed quia talem se præbuit, cui cor obduraretur. Neque aduersatur, sed fauet conclusioni illud eiusdem Augustini de gratia Dei cap. 1. sub medium. Si autem hoc adiutorium gratiæ, vel Angelo, vel homini, quam primum facti sunt defuisse, quoniam non talis natura facta fuerat, ut sine diuino adiutorio posset permanere, si vellet, non vitæ sua culpa cecidisset: adiutorium quippe defuisset, si ne quo manere non posset. Nunc autem, quibus deest tale adiutorium iam poena peccati est. Vtrobique ergo fatetur abusum medijs, & auxilij remoti sufficientis ad peccatum vitandum, ob quod auxilio gratiæ sufficienti etiam placet a Deo puniuntur, sed expressius adhuc 19. de ciuit. cap. 13.

9. Eandem conclusionem supponunt & probant idem Augustinus, Prosper, Fulgentius & alij certam, æcicandij, imo, & recitati tom. 1. de Deo vno controu. 3. de 1. Deum non deservire hominem prius, quam ab ipso deservat. quocumque illud sensu explicatur: similiter & proloquium Theologicum de quo dicitur. Et tunc quod in se est, Deus non denegat gratiam. Quous etiam modo intellectum: id enim conclusionis huius nihil refert. Tertio probatur ex vehementi desiderio diuino salutis omnium, ex quo de eorum malis culpæ vehementer dolet, atque ad eorum supplicia æternumque interitum venit, immo trahitur inuictus, ut de voluntatis Dei de omnium salute vehementia & ardore agentes dicebamus controuers. 4. d. 6. de diuina voluntatis actibus erga creatura obiecta: ubi enim verum, seriumque desiderium salutis, absolute tamen inefficax, actuale motiōem ad electionem, & applicationem medijs adhuc sufficientis ad salutem non inferat, quia vim solum motiūm, non autem determinatiūm ad medijs alicuius electionem, & appetitionem importat, aut valde a Deo ardens desiderium, atque in scriptis proclamatur, & quod præfatis effectus doloris, & violentiæ (eo modo, quo in Deo admitti possunt, & debent) cum de negatione auxilij, medijsque sufficientis, saltem remoti, ad salutem nequit plane consistere: maxime respectu adultorum, qui propria culpa damnantur, & pereunt: de

quia de negatione auxilij efficacis, plus satis misere, aut infelicitate homo à Deo deseritur: At iustat Vaquez cap. 2. num. 14. §. Respondere possit aliquis, de negatione auxilij, & gratie primæ efficacis ad primum bonum opus faciendum, vitandumque primum peccatum deferri à interpretatione hominem à Deo; quem tamen prius homo non deserit, aut deserit contra præfatam Patrum, & Tridentini sententiam. Respondetur tamen iuxta hanc interpretationem, agi in ea sententia de defectione propria eorum, quibus Deus iam adiuuat aliquomodo per gratiam suam, suæ iustificationem, ut primo loco Tridentini, si ne auxiliante, ut testimonij reliquis; defectione enim defectionem ab eo, cui aliquatenus coniunctus defensor erat, proprietate sermonis significat ac proinde in negatione auxilij, primæque gratie efficacis locum defectionis propria non habet, in ordine seu materia gratie, cum nullam supponat Dei in eo ordine, & materia homini, cui denegatur Dei assistentia, & coniunctionem; sicut auxilij efficacis secundi denegatio ob prauum vsum primi sufficientis, quo Deus adiuuat peccatorem, quem vicerioris efficacis denegatione iuste, ut aiebat Fulgentius deserit Deus: ut sensus sit: Deus à nemine cui gratia, siue auxiliante, siue iustificante semel adiuuat, de negatione vicerioris auxilij efficacis discedit, nisi ob prauum vsum sufficientis prioris: quod ipse efficax sua culpa absolute non reddit, ac proinde iustissime à Deo, & grauius ex causa, & occasione data à Deo ita deseritur. Tertio, Vaquez noster cap. 6. num. 35. §. Verba autem concilij, defectionem hanc Dei de gratia non quidem auxiliante præueniente, seu præueniente & operante sua siue ex se, & motu intentionali, sed de cooperante intelligit, quæ non conuenientius se ad Deum deficit, iuxta Hugonem Victor. tract. 2. summ. sent. cap. 3. & 1. de sacram. p. 5. cap. 24. Quod si gratiam cooperantem respicit diuersam ab excitante, & præueniente, atque de se motu intentionali, & sua siue operante, ac circa voluntatem negotiante pro priori ad huius determinationem intelligit, ut videtur inueneri male responderi ac interpretari: nam reuera gratia illa, ita ex se operans, & voluntatis determinationem præueniens, eademmet cooperans gratia Dei in eo, qui ei annuit & cooperatur, solaque denominatio ab eius, & voluntatis operatione, & cooperatione differens gratia, & auxiliij eius est.

3. Ea verò entitativa identitate auxilij, quod vtrique denominationi subiectum sæpe esse licet semper potest, admissa, solutio, & interpretatio solida est, & verissima: & qua tom. 1. de Deo vno controu. 3. d. 1. Prologium hoc Patrum, Deus neminem deserit, nisi prius ab ipso deseratur contra decreta prædeterminatiua actuum liberorum instruebamus etenim gratia, & auxilium Dei ita de se intentionali, & intentionali, ut intentionali sollicitans voluntatem ad eius consensum, & determinationem auiquam motione, & suasionem sua illam determinans, ad determinationem, & consensum voluntatis ipsius libertatis, arbitrioque, quoad vsum, & operationem despotice. Subditur, ac subiicitur (ut sæpe docuimus) ut ad identicam operationem, seu cooperationem (qua cooperans gratia, & auxilium cum voluntate sit, ac denominatur) ab eius voluntate, & arbitrio trahatur. Unde fit realiter formaliter verum sit, gratiam voluntati identice cooperari, vel non cooperari cum voluntate, non ex sui ad alterum determinatione sed ex arbitrio, & libertate voluntatis, cui eius determinatus vsum, & operatio, & non operatio auxilij, & gratie collatione ipsa à Deo permittitur, atque commissa fuit. Unde fit ut, quia voluntas pro suo arbitrio, & libertate auxilio gratie præuenientis sufficienti non annuit, & consentit, nec iuxta eius motionem intentionalem, & suasionem in bonum operatur, auxilium, & gratia sufficientis ipsi voluntati nec operetur in bonum, nec cooperans sit non autem contra, quia auxilium, & gratia non operatur in bonum, voluntatem in illud non operari, neque auxilio cooperari: ac subinde verum, certumque, prius nos gratie deficere, Deumque vocantem deferere, quam ipse, cuiusque gratia cooperans, & in cooperando nos deserat: quod expresse videtur vtrique Tridentinorum, sed maxime datis verbis ex cap. 1. in Dei auxilio firmissimam, neminem collocare omnes debent, ut videtur, ut fidissimam, uti siquidem ex parte sui præsidio, & adiutorio nostro, per quod, quominus bonum relinamus, & operemur nulla-

tenus stabit. Deus enim, nisi ipse illius gratie defuerit, sicut cepti opus bonum auxilio præuenienti, quod nobis, quo ad vsum permittit, & committit, ita perficit operans velle & perficere, quoad totum, quod nostre potestatis, & voluntatis est, à cuius arbitrio, & libera determinatione auxilium ad illa sufficiens, & cum illa absolute potens, nequit resistere, quibus quidquid ex nisi & prius siue coniunctum siue separatim opponi possit euanesce; defectores autem plures, quos non deserit à Deo, ait Augustinus, de defectione explicata per non cooperationem non intelligitur qua iuxta hanc interpretationem omnis Deum deserens à Deo deseritur, & illud nisi vix exceptum habet, sed de defectione viceriori per denegationem auxilij efficacis, ut conuertantur quod pluribus tamen primo modo desertis Deus sæpe donat, illud Fulgentij: iuste deseritur à Deo, qui deserit Deum; non ita facilem habet explicationem de defectione à Deo per denegationem gratie cooperantis, si illud iuste defectionem à Deo ex motu, & merito defectionis Dei ab homine, cum negotio operationis hominis negationi cooperationis Dei identificeatur: quare defectione per denegationem auxilij vicerioris efficacis, ut conuertatur prius deserens, debere intelligi. Verum si iuste non accipitur proprie, & positum ex parte Dei deserentis, sed negatiue, & ex parte hominis deserentis, ut tantumdem valeat iniuste, atque absque vlla ratione, & inique contra Deum ager, & querere, quod Deus negatione cooperationis, seu cooperantis gratie ipsum deseruerit, cum eius negationis cooperationis Dei, & auxilij præuenientis præstia tota causa homo ipse fuerit, cuius voluntati, & arbitrio auxilij illius operatio, seu identica cooperatio fuit à Deo commissa, ut explicauimus. Et hic est apertus prosperi sensus responsione illa 15. ad obiectionem Vincentianam, ubi expresse ait, neminem à Deo boni possibilitate dispolari: id est penitentia absoluta ad bonum, quæ sufficienti, ut minimum, auxilio constituitur, sed qui se à Deo diuertit ipse sibi (non Deus, qui boni potentiam omnibus tribuit, sufficienti suo auxilio, ut minimum aditans, & velle bonum, & posse) (quod quidem in sensu diuino à peccato solummodo est) peccati admissione sibi abstulit.

4. Sed quamuis præfata Augustini, & Patrum testimonia eas satis probabiles expositiones habeant. Sunt Patrum, & præcipue Augustini, testimonia adeo difficilia, ut Doctores, eruditioresque Theologi probabilem desperent interpretationem, ne exclusionem adultorum à gratia auxilij, adhuc sufficienti, proximo ad fidem, & penitentiam per tempus aliquod vitæ, & vitæ suæ, nec momentaneum, sed notabile, exclusionem docuerint Isidorus de summo bono cap. 10. Nonnulli ita à Deo despicuntur, ut deplorare sua mala non possunt. Auxilio vero sufficienti possent deplorare, ergo negatur eis à Deo auxilium sufficientis iuxta Isidorum. Secundo ponit illud despicuntur: valet enim idem, ac eorum Deus, seu prouidentiam eorum in ordine ad salutem deponit, atque obicit. Quem admodum, & nos eorum, quæ despectui habemus curam omnem abicimus: illudque verbum à Deo hunc Dei de ipsorum salute neglectum, & incuriam totalem esse, adhuc de sufficientibus, ad penitentiam, eis prouideat, & Augustini verba expositionis quarundam propositionum in epistolam ad Rom. cap. 62. de Pharaone à nobis recitata sunt certam, 2. num. 8. pro aliquotum adultorum à gratia etiam sufficiente exclusionem, ac reprobationem videntissimam. Non ergo hoc illi imputatur, quod tunc non obtemperauit, quandoquidem obdurato corde obtemperare non poterat, sed quia talem se præbuit, cui cor obduraretur. Vaquez noster testimonij huius solutionem, quam relinquit Augustinum (cuius in spectantibus ad gratiam fidissimus interpres, & discipulus est) sententia suæ haberet aduersum omnino desperat circa d. 97. c. 1. & c. 6. Daza vero insignis eius discipulus, magisque meus magister moralem quandam impossibilem credendi Pharaoni factam obdurationem cordis ob anteriora peccata ab Augustino assertam censet ob quam credendi, fideique defectus adeo minus peccatum fuerit respectu anterioris infidelitatis ad eam obdurationem, & moralem credendi impossibilitatem, ut illius comparatione sumpta, & spectata posterior infidelitas obdurati iam Pharaonis imputabilis non sit æstimanda; tamen imputabilis in se solum, absque ea comparatione sumpta, & spectata absolute sit.

vi. Dicendum nobis est auxilia sufficientia etiam ad fidem vel penitentiam proxima, ac subinde ad salutem proximiora, nonnullis tamen posquam ad vltim rationis peruenierunt (paucis adules) in antea totum peccatorum poenam per notabile etiam tempus denegari, eo quod exinde a gratia etiam sufficiente reprobari. Confentio Henrico, Abulensi, Gregorio, Caetano, Rossini, Ruardo, Tapper citatis certam, 2. num. 2. tamen aduffer præcipuis magnificis meis, Gabrieli Valquez, & Didaco Daza, Valquiannique reliquis. In rebus quippe, quæ ad gratiam Dei spectant, primum nulloquam humana pure autoritate detestandum præceptorem habeo Augustinum, qui ad Deo rito hac conclusione apertus fuit, vt vidimus, & profundissimus, ingenialissimique eius vbiuis interpres Valquez testatur. Probatur vltimus conclusio : quia in poenam peccatorum, in quibus præsertim reprobi aliquot diu obstinati vixerunt, per breuissimum aliquod tempus aliquando teste Valquez auxilia sufficientia etiam, ad Deo priuatum, vel periculo imminuentis mortis totò intenti, vel eius metu, & horrore ita correpti, & attoniti, vt nihil de penitentia, atque animi salute cogitent, nec dum attendant, tamen si adfuit fideles, & Sacerdotes ipsi de peccatorum præsentia, & animi salute inclamantes : id quod denuntiatio capitalis sententia fanis, valentibus proflus esse saepe contingere experti fuisse sumus, qui eos vt se bene, & salubriter ad subeundam mortem disponenter iuuimus, vt mirum præ certæ mortis horrore attoniti penitentia, & salutarium aliorum exhortatione, nescio an audiant certe non attendant : & in vtrique, stuporis vel omnimodæ mortem imminuentem digressus tempus non instantaneum, moraliter ad huc, sed notabile, quadrantis, horæ, & dici quodammodo integri esse experimur, in quo cogitatio, & auxilium sufficiens proxime ad penitentiam, & salutem nec habet locum, nec habere potest, ergo si is horrore, & totalis ad imminuentem mortem attentio cum sufficiente cogitatione, & auxilio ad salutem impossibilis per totum illud spatium in antea totum peccatorum poenam, immo plurium dierum præteritis, & habitualis amentia donetur, diu multumque in via, ac vita sufficientia etiam, auxilij proximi denegatio improbus, reprobisque punietur, & iustissime punietur vt Augustinus aiebat. Dices quæstionem non esse de stupidis, amentibus, aut totaliter attentis, arborisque, quin de salute, & penitentia cogitent, sed cum in ea cogitatione sit auxilium sufficiens, quæstio tua ineptissima erit : an scilicet homo cum auxilio sufficiens proximo ad salutem, cum illud habet, carere illo possit, etiam ad duo contradictoria possint esse simul? tu sane ipse fateri debes per breuissimum tempus ex totali animi ad illa diuersione, atque obliuione salutis peccatores reprobos moribus auxilij sufficientis cum de auersione, & obliuione impossibilis denegatione a Deo puniri, ac subinde damnari. Secundo impossibilitas illa cogitandi de salute amplius per amentiam, & stuporem habitalem, quantumvis diuturnam vltque ad vitam finem a Deo immixta in poenam peccati continet voluntatem Dei, vt nihil cogitet de salute, atque, si ea non immixta impossibilitate vellet, vt nihil toto illo tempore cogitaret in antea totum peccatorum, & ob-

6. Secundo probatur conclusio ex 1. ad Rom. num. 22. verbis illis dicit certam. 2. num. 7. quibus dicitur de Ethnicis, qui cum (Philosophi) Deum cognoscunt, non sicut Deum glorificantur, nec gratias agunt, sed nequeunt in cogitationibus suis, (in bonis) patriam, naturam esse inspicere cor eorum: dicentes enim se esse felices suis facti sunt; & mutaverunt gloriam imaginis Dei in similitudinem imaginis corruptibilis hominum: & voluerunt, & quadraverunt & perierunt. Per quod tradidit illos Deus in desideria sensus erroris immunditiam, ut contumeliosi iracundiam afficeret corpora sua in semetipsis eorum vnde abominatissimi enumeratis subdit, & sicut non probauerunt: Deum habere in notitia, tradidit illis Deus in reprobum sensum, quod tantummodo valet, atque obcuratum est cor infirmorum eorum, id est permitti fuit a Deo in errorem incommensurabiliter cadere, ut nulla eis ratio deinceps appareat, quae principium respicienda esse possit: autem, cum idololatriam, tum vitiaque quae ipsominus suis passionibus aguntur, non solum peccata non esse sed esse etiam licita, ut bene Cornelius notat explicans illud in reprobum sensum. Vbi ergo cum errore, & iudicio hoc cogitatio, & auxilium sufficienter credenti, ostendique verum Deum, & penitentia de peccatis penitus in eis ethiis consistere: ergo hoc peccata sua a prima, etiam sufficienti proxima ad salutem reprobos dicit a Deo fuerunt, & iuxta Paulum exclusi. Et quoniam hoc modo obcuratum cor Pharaonis, inique in reprobum sensum a Deo traditus, credit vnde huiusmodi, quod semper Moysis fuisse, & miracula illi negotantem, excellentia, & notorietae, & multitudine Magorum ligna, longe superaret; alia vero ratione cum credere non potuisset absolute, ac proinde fuisse ab auxilio sufficienti proximo ad fidem, obediendum Deo, ac penitentiam reprobatur, atque in anterioris oblationis penam a Deo exclusum, aliunde Augustinus docet. Neque ex animi, & voluntatis oblationem ad non credendum obediendum, ac ponendum de peccatis quae a Deo efficax esse potest, ut eis etiam signa videri moveri à praëceptorum proposito infidelitatem, inobedientiam &c. cogitationibus credenti, obediendi, laboris absolute non possit, ac praevidelic in circumstantiis sufficientes proximè ad eos actus, & saltem Pharaonis ita in actum iam secundo ex parte fuit obduratum, non firmitate, quae ante oblationem, & obcuratum illud propositum sufficientes fuerunt, & proximè & hoc propositum in se imputabile ad culpam vitiis infidelitatis, & inobedientia cuiusmodi propositum sufficientem non in se, in illo, ut in causa, fuerint impabiles. Cum autem etiam ac oblationem, & obdurationem Pharaonis ex parte sua, & propositi praëceptorum non obtinere non solum sufficientes alia cognitiones, ut ab eo obediendi posset, sed efficaces etiam Deo suppeterent, quia eius omnipotentia clauderentur: vtrique Pharaonis praeter peccata illius propositi, & oblationis libere cum diu perleverantur, iustissima, & iustissima, & iustissima, fuit.

7. Sed et ponit Valquez notam. Primum auxilium gratie sufficientis proxime ad fidem pertinetiam et salutem, etiam absolute esse à Deo possit (aliqui enim collatio gratiae non foret) ad factum in adultis adhiberi fuisse credendum. Et de revelatione, de eius bonitate, benignitate, & misericordia, nequit: at nulla de eo reuelatio est: fin offendat (inquit) nobis Augustinus vbiuam futuram, aut Apostolicæ traditionis ad ipsum, potestque vtiq; in excellentia Dei peruiuat, ea de reuelatio extet: immò vtrò de opposito videtur vtiq; reuelatio extare ex vera, senaue salutis omnium ad vltiorum praefertim voluntate, ac desiderio vtiq; sacramentum scripturarum expresso: vt de promissione auxilij, & gratie remote fides sufficientis respiciat adulteros dicabamus, arguebamus certam. et 2. m. ergo nulli adultis, in quocunque statu sit ad vitam sine gratia à Deo de facto est auxilium, & gratia proxima sufficienti.

sufficiens ad fidem penitentiam, & salutem. Nihil probat argumentum. Esi enim de Deo, eiusque bonitate solummodo inspecta, & salutis omnium desiderio, ita sane iudicare, ac credere debeamus, ut in potestate ad dei cuiusvis ipsius salutem absolute posuerit, ac proinde, quod eam non assequatur, penes ipsum demum absolute fuerit, ac non penes Deum, idque absque prouisione auxilij sufficientis à Deo præstiti sit impossibile; tamen collatione auxilij sufficientis remotè, ut honestè operetur adultus, sicque ad proximiora, & proximiora recipienda perueniat, satis à Deo præstatur, cum autem remoto illo auxilio, quo reliqua bono arbitrij sui vtu posset acquirere, abutens peccat, atque vltioribus ad salutem proximioribus se indignum reddit, iam non sola Dei bonitas, & benignitas, salutisque adulti voluntas, & desiderium ad gratiæ auxilij collationem Dei menti oberrant; sed indignitas etiam peccatoris ob quam gratia omni proximiori, proximiori ad salutem non obstante Dei bonitate, nullaue eius derogatione, & iniuria, iustissime poterit priuari, de factoque in contenta Vasquez per tempus, saltem breues, reprobi nonnulli ad vitæ extremum priuantur, barbarique plures, quibus veri Dei, & fidei lux ob antea peccata contra naturæ rationis dictamen, nunquam affluisse, & paruulorum absque baptismo obuentum salutem ex ea etiam bonitate verè, ac serio desiderat, & tamen eorum pluribus de remedio sufficienti, adhuc remotius, ad salutem Deus in Vasquez sententia non prouidet, ut videmus Sat ergo bonitati, & desiderio verò, ac serio salutis adultorum erit remoti auxilij prouisio, ex qua industria, bonoque vtu ad proximiora & proximiora, fidei, iustificationis, & salutis possit peruenire. Opponunt à ratione Vasquez, & asserunt sine gratia sufficiente nec boni moraliter quidquam agere possumus, nec quidquam moralis mali vitare potestatem adhuc antecedente: ergo, cui Deus auxilium, etiam sufficiens, denegauerit non poterit peccare. Concedit consequentiam Augustinus in Pharaone, concedereque debent obiectantes in reprobis peccatoribus, qui ad alia toti intenti nihil de penitentia, & animi salute cogitantes obeunt diem. Sed de antecedenti magna nobis disceptatio futura tom. 1. de ente supernaturali controu. de gratia auxiliante, aliunde, quam hæcenus fuerit, antecedens illud à Doctoribus, in vtramque partem versatum: pendet enim eius decisio ex ea questione: an notitia legis, quatenus ad inducendam obligationem præcise requiritur, sit gratia aliquo modo supernaturalis, & per Christum: quam magister meus Daza multa eruditione, & ingenio excitauit, atque illustrauit.

QVÆSTIO III.

De essentia reprobationis à gratia communiter acceptæ à Theologis, & prædestinationi omnino aduersantis.

Reprobationem à gratia omnino, & quasi à diametro, & contrariè prædestinationi aduersam, eam appello, quæ à gratia solum efficaci exclusio, & reprobatio est: quemadmodum prædestinatio gratiæ solummodo efficacis preparatio in diuina præsentia, & voluntate est: atque eo sensu & acceptione de reprobatione à Theologis communius, magisque ex instituto disputatur, quam de reprobatione à gratia etiam sufficiente: quare eo sensu acceptæ reprobationis explicanda hic essentia, & ut aiunt quidam ex instituto erit, tamen obiter / tanquam de re facilius de essentia reprobationis à sufficienti etiam gratia dicetur.

Christoph. de Ortega de Deo Vno, Tomus II.

CERTAMEN I.

Reprobationis à gratia, etiam sufficiente, essentia statuitur: atque ad propriæ reprobationis essentiam statuendam notata.

Cum reprobationis essentia actum liberæ voluntatis Dei de gratia, siue sufficiente, siue efficaci, deneganda rationali creaturæ, ut minimum includat, neque, acque, nisi ex scientia aliqua cum gratiæ deneganda, cum creaturæ, cui deneganda gratia est, à Deo haberi de vtraque reprobatione examinandum erit, quamnam scientiam, vel denegandæ gratiæ, vel rationalis creaturæ, cui deneganda alterutra gratia est includat, vel essentialiter supponat: ad eum modum, quo de prædestinationis essentia agentes examinabamus. Quocirca triplicis Dei scientiæ circa obiectum vtrumvis retrahendâ hic memoria erit: simplicis intelligentiæ quæ, & subiecti reprobandi à gratia possibilitas, atque item possibilitas gratiæ, & essentialis eius, ac intrinseca ad salutem conducentia repræsentetur. Visionis item, qua vtriusque absoluta existentia à Deo cognoscitur, media, quid futurum, essi contingenter & libere in creatura, & à creatura rationali determinate sit, Deo innoscitur: & scientiam visionis de absoluta gratiæ existentia; vel eius absoluta negatione ad neutram reprobationem, siue ut eius constitutum, siue ut quid præsuppositum, requiri perspicuum est: siquidem neutrius gratiæ existentia absoluta est, quare neque visionis scientia, sed potius absolute negationis visio: quæ cum voluntatem absolutam non conferendi gratiam creaturæ illi rationali, qua voluntate reprobatio à gratia, vel adequatè, vel saltem, completiue constituitur, nequit reprobationem à gratia constitutere, neque ad illam supponi.

2. De scientia autem simplicis intelligentiæ creaturæ rationalis scientia ad vtramque reprobationem à gratia supponi, non autem ipsam ingredi æque certum est. Supponi quidem: quia, cum voluntas Dei à gratia alterutra excludendi, ac reprobandi, ex quocunque motiua à Deo habeatur, libera Deo sit, & chimæra omnis, seu impossibile se ipso ab existentia & subinde possibilitate recipiendi gratiam sit exclusum, nec ex libera Dei voluntate pendeat, ut ab ea excludatur, sit scientiam simplicis intelligentiæ de possibilitate creaturæ rationalis ab alterutra gratia reprobandæ, atque excludendæ ad voluntatem liberam Dei de eius exclusione, & (quod idem est) reprobationem prærequirit: Dices id non inferri: sed solum scientiam de creaturæ excludendæ à gratia, & reprobandæ impossibilitate non posse ad reprobationem præsupponi, satis tamen esse præsupponi scientiam de creatura reprobanda præscindentem ab eius possibilitate ut à gratia alterutra eam velit Deus excludere: contra verò, quia nequit non creatura reprobanda à gratia im particulari secundum suam entitatem physicam & metaphysicam id est coniunctionem, & complexum metaphysicum omnium suorum prædicatorum essentialium à supremo genere vsque ad individuale inclusus prænosci, alioqui non hæc creatura sed vel alia, vel nulla à gratia excludetur, atque in entitate hæc physica, & metaphysica ex his omnibus prædicatis metaphysicè essentialiter constare creaturæ stat ipsius possibilitas essentialiter, & à nobis etiam impræcindibiliter inclusa sicut in coniuncto prædicatorum chimære essentialis, & impræcindibilis impossibilitas ipsius, ergo nequit esse nisi chimærica scientia Dei de creatura hæc ab eius possibilitate præscindens. Secundo ex parte voluntatis huius liberæ Dei excludendi hæc creaturam à gratia confutatur euasio. Est siquidem voluntas efficax priuationis eius à gratia, quæ nisi ex possibilitate, cum priuationis, tum subiecti quod possit gratiam habere, & priuationem pati haberi à Deo reprobatur.

KKK

gnat; esto præcendens illa scientia, à creaturæ possibilitate esse in Deo posset.

3. De scientia vero visiois creature rationalis ab alterutra gratia excludenda, ac reprobanda dicendum est, ad eius reprobationem præsupponi; non autem ingredi reprobationem. Primum patet ex dictis controu. 6. de Froid. & 7. de Prædestinat. Enim reprobatio hæc ab alterutra libera proxime est, ac proinde ex parte actus primi debet Deus supponi potens proxime ad prouidendum creaturæ illi rationali de mediis, siue auxiliis gratiæ alterutris, siue sufficientis siue efficacis, vel excludendum creaturam illam à gratia alterutra: atqui, ut citatis locis offendimus, nequit prouidere Deus de alterutra gratia creaturæ alicui, nisi prius eam absolute existentem supponat, ac præuideat: ergo neque illam à gratia alterutra reprobare, nisi ipsius absolute existentiam videret ac præueniret: ac proinde ad reprobationem cuiusvis creaturæ rationalis à gratia alterutra necessarii illius absolute existentia visio diuina præsupponitur, ut prima parte nostræ assertionis dicabamus. Inde vero secunda eius assertio- nis facile monstratur, eam scilicet scientiam reprobationem ingredi minime posse: nihil enim plenarie præsupponitur, & necessario ad aliud prærequiritum huius scientiæ ingredi potest. Et de prædictis scientiis simplicis intelligentiæ, & visiois hæcenus dicta reprobatione vtrique à gratiâ, tam sufficiente, quam efficaci communia sunt, & æquæ pro alterutra facilia, sicuti & quod ad vtramque scientiam simplicis intelligentiæ de possibilitate, cum gratiâ, tum negationis eius debeat, vel minimum præsupponi: alioqui enim libere excluderem creaturæ rationalis ab alterutra Deus vel- le non posset.

4. An verò scientia hæc de possibiliæ gratiæ, ac negationis eius alteratam reprobationem, vel vtramque ingreditur, anue ingreditur, vel supponatur factæ ad alteratam, vel vtramque scientia media dubitari potest? & quo ad reprobationem à gratiæ de qua fufus; & communis à Theologis diffutatur, effice fufilior, prolixiorque diffutatio est certa, à nobis habenda. De reprobatione vero à gratiæ, fufficiente etiam, res est circa vtramque faciliôr: dicendumque proinde in ea scientiam mediam in cam reprobationem non ingredi, neque ad eam fupponi certum id, arque indubitatum Theologis eft. Probat, quia cuiufmodi reprobatione, fei voluntate denegandi gratiæ auxilia fufficientia, non intenditur, nec agitur, curantur à Deo de futuratione, vel non futuratione libera confenfus boni à potentia libera creaturæ rationalis fub ea fufficienti auxilij negatione, fub qua impotens ad bonum confenfum creaturæ illa eft, ac proinde non libera & indifferens in actu primo ad bonum confenfum, vel eius negationem, fed ad eius negationem antecedenter neceffaria: ergo nec negationis eius, quæ fola determinat, & neceffario neceffitate antecedenti ab ea creatura erit, fcientia media inde fub negatione auxilij, & gratiæ omnis effe poterit, ac fubinde neque ad eam negationem gratiæ omnis decernendum, atque fuo exitientie modo appendendum potest nequiri: alioqui ad poffibilis exitientiam requireretur ex parte actus primi verî, & realis chimericum aliquid, & impoffibile, quod eft idem, atque poffibile aliquid conftitui per aliquid impoffibile, apertè nimirum, & amente contradicitione.

3. Dicendum est secundo Reprobationem à gratia sufficienti scientia simpliciter intelligentem, vt inadæquate constituit, led solum eam, vt diximus, supponere. Probatur quia voluntas efficax denegandi auxilium sufficientis, li sola facit certitudinem & infallibilitatem intrinsecæ habet, cum, vt neque auxilium absolute sufficientis fit, led potius eius negatio, tum, vt non fit potentia in actu primo ad consensum bonum potens, ac indifferens, tum, vt eius consensus negatio determinat fit absolute: atqui certitudinem, & infallibilitatem intrinsecæ reprobationi huic horum trium, vel aliquibus ex ipsis, titulo solum poterat requiri scientia simpliciter intelligenti: vt quid reprobationem hanc inadæquate adhuc confitentis: ergo nullatenus, vt inadæquate eâ confitentem, eam constituit aut ingreditur, tamen ad eam necessario supponatur, vt numero 3. sub finem ostendebamus. Cõfirmatur, & explicatur hæc ratio, ac simul occurrunt obiectioni, quæ ex dictis de intrinsecæ

instituteione prædeterminationis per scientiam mediam præter desumi, tamen si necessario voluntas, & electio auxilij efficaciæ prædeterminatiua illam, vt sui dictæ præter supponat. Et enim quia prædeterminatio certa & infallibilis atque infuturabilis effectu suo, nempe consensu bono, intrinsecus esse debet, neque id habere, et auxilio efficaci extrinsecus solum & entitative, ac intrinsecus effectum, neque esse efficaci voluntate antecedenti boni consensui idcirco ad prædeterminationis essentiam constitutivam addiscitur, vt cum electione efficaci auxilij, quam dignæ prædeterminationi constituit: ut quæ proinde ab Augustino & Theologo cunctis definitur præscientia, & præscientia benevolentium Dei, quibus certissime liberatur quicunque liberantur, cum ergo voluntas reprobatu ab auxilio sufficienti, per scientiam simplicem intelligentiam directæ sola certitudinem infallibilitatem, atque infuturabilitatem intrinsecam effectuum suorum omnium quos concernit, habeat, vt vidimus non esse ad prædicti modi providentiam constitutendam intrinsecus possit adducari.

CERTAMEN I.

*Reprobationis predestinationi con-
trarie, & vulgationis essentia
examinatur.*

Dixi questionis prefatione reprobationem habere esse reprobationem solummodo a gratia efficitur sicut ex aduerso preparatio gratia solummodo efficitur praedestinationi est huius folii reprobationis efficiendi vides à Theologis disputari, vt de alterius reprobationis gratia, sufficienti etiam theologia (de qua nos ceti. l. i. verbum quidem apud Theologos videtur: cum de eorum Theologum intrinsei oporteret. Circa praefationem autem reprobationis à gratia efficitur, qui meretur, non adeo, ac nos, religiose moraliter dicunt solent, et, fuitque paululum clarioris difficultatem dissoluit inuicem, plura referunt hic placita, atque per totum et quandoque oratioe constant, quod, vel alius contentum praecedere debent, vel essent postmodum, et si finem propriis sedibus disputanda. Eiusmodi sunt à scientia mea de consensu negatione Dei in reprobationi ad absolute contra Dominicanorum reprobationem nouam iudicio meo. Hic aliam theologicam etiamque principia philosophiae praedestinationis, et intrinseci amulorum efficitur; quod supponi ex dictis de scientia mea debet, quam disputari. Tale etiam est à reprobationi licet à gratia efficitur voluntate excludendi reprobationi gloria, et regno absolute supponit, suae efficitur, siue intrinseci sicut praedestinationi saluti praedestinationi supponit voluntatem à Hoc tamen praefatis questionis non est, sed sequens, ubi de causis, et praerequisitis ex parte Dei ad reprobationem alius à gratia efficitur agens. Data vero possibilibus, et imo, et existentia, antecedentibus illius voluntatis damando, et excludendi reprobationi gloria, siue efficitur, siue inefficax, sicut gloriae praedestinationi antecedens voluntas in Deo admittitur, excludendum contra reprobationis intrinseci, et essentiali contentum, quod de intentione gloriae à praedestinatione diximus, manifestum est.

2. Quoniam vero reprobatio, cum a gratia, tum a gloria dicitur, circa eius essentiam ex eo mate, atque ad debaturam, vt aiunt, more plures Doctores digitaliter dedebant, ad eos terminos questionem redigo, quibus indicio ad eos terminos questionem redigo, quibus indicatione duplicis reprobationis posui imperfectum responderetur de reprobatione à gratia effluente à salutem expressis terminis rogemus, cuius determinatio essentiam quaeramus. Vide confut. notitiam hanc disp. 23. cap. 32. cap. 2. plures illicentes, & voluntas actus ad essentiam reprobationis statuendum enumerat, quam, ad præsentem questionem de essentia reprobationis à gratia efficaci contrarietis prædeterminationis teret. Nempe iudicium de dignitate personæ de damnati-

nis æternæ propter peccatum finale reprobi emortui absolute præsumptum, atque item voluntatem efficacem Dei de exclusione absolutâ, & executivè reprobi à gloria & additione eius inferni, æternique cruciatibus, in quo iudicio solo reprobationem totam constituit, quam ita constitutam actus præfatus voluntatis quasi eius effectus, posterius sequatur, quæ dubio procul extra præsentem questionem sunt, atque ex confusione, & indistinctiōe duplicis reprobationis, tum à gratia, tum à gloria sunt dicta intempestive, & de reprobatione, adhuc à gloria, quæ ad exclusionem voluntatis præfate ab essentia reprobationis falso, & debili fundamento dicuntur ab Herize, & pro sua sententia, & ratione Molina, Soar. & Arrubal falso referuntur.

3. At enim reprobationem proprietate vocis ad actum iudicii pertinere, quo ob salutaritatem eius obiecta diffinitur, quasi proprietate sermonis diffusus, & consensus voluntatis actibus non conveniat, vel iudicium, & consensus ille à reprobo, ratione falsitatis, ac non potius malitiae, & indignitatis moralis in Deo sit, immo vero actus potius voluntatis iudicium illud subleat realiter formaliter Deo intrinsecè reprobi à regno, & damnatio nota clauditur, quæ ex rei natura, atque seclis Dei pacto, & statuto, eo etiam iudicio posito, non esse absolute posset: ut respectu peccatoris in via, quandoque prædestinati, iudicium de dignitate exclusionis eius à gloria, & damnationis æternæ ob lethale admissum Deo sepe adest, & tamē non adest absoluta illius à gloria exclusio, quia ad illud iudicium non est actus voluntatis de eius à gloria exclusionē subsequens, quoniam pro delinquentibus in via statutum non est, ut à gloria excludantur, & damnetur. Adde non adeo strictam Dei legem pro obsequentibus in mortali absolutam esse, ut quandoque suas non patiantur exceptiones: ut de voluntario suspendio, ac proinde in peccato absolute mortuis aliquot Sanctorum precibus ad vitam excitatis, ut è fide dignis historis vitæ S. Martini, & S. nostri Ignatii constat: locus autem ex S. Thoma. quæst. 6. de veritate art. 1. ad ultimum, cui Herize inuenitur contra eum expressus est. At enim: *nisi forte dicatur reprobo idem quod iudicare indignum*; quod ita dici aliquo modo posse significat, cum tamen dixisset reprobationem ex ratione sui nominis magis pertinere ad voluntatem.

4. Ad præsentem verò questionem in terminis propius veniens Herize à num. 10. ac suo illi principio insistentis ex parte, at sibi etiam ex parte adversus docet. Primo: reprobationem omnem ab auxilio efficaci supponere peccati indignitatem absolutam, siue dignitatem absolutam carendi auxilio efficaci ex parte reprobi, quia alias non est ex parte obiecti mortuum, & ratio ob quam à gratia excludatur efficaci, & quam reprobatio omnis proprietate sermonis essentialiter supponit, ac concernit, unde inserit actum voluntatis permissivæ peccati, siue denegandi primum auxilium efficacem antequam ad primum peccatum reprobi non esse proprie reprobationem à gratia efficaci; aut voluntatem permissivam, seu denegandi auxilia efficacem vltiora post primum peccatum à reprobo admissum, esse proprie reprobationem à gratia efficaci de qua disputamus. In parte hac postrema sibi, ac doctrinæ suæ de reprobatione à gloria nuper à nobis impugnare adversatur. Etenim ad actum voluntatis excludendi reprobum à gratia efficaci ob admissum peccatum, & dignitatem carendi vltiori auxilio efficaci ad salutem præcedit iudicium dignitatis finalis excludendi illum à gloria, & damnandi. Ergo utraq; reprobatio stat in iudicio illo antecedente actum voluntatis. (ut hic auctor vult) proprietate sermonis iudicium illud de debita pœna ob peccati indignitatem solum possit esse reprobatio. Certè in eo principio, quod ad reprobationem, tum à gratia, tum etiam à gloria quæ actu voluntatis alterutram denegandi iuxta Theologos constat, vel completur) proprie accepta indignitate antea peccati ex parte reprobi illiusq;

Christoph. de Orrega de Deo unig. Tomus II.

scientiam absolutam prærequirit, ac proinde voluntatem exclusivam à prima gratia efficaci ante omne peccatum, nec esse, nec dici proprietate sermonis reprobationem, conuenit Herize cum nostro etiam Molina prima p. d. 23. ar. 3. §. *an vero permissio peccati.*

5. Molina fundamentum à reliquis acceptum pro eo leuissimum est principio. Nempe: reprobatio proprietate sermonis approbationi opponitur: approbatio autem, siue intellectus, siue voluntatis, quæcumque supponit dignitatem approbati: ergo & reprobatio omnis propria supponit indignitatem reprobi: id quod ex Pauli locis ad Hebr. sexto & ad Corinth. 9. confirmat. Sed licet verū id, & robur habeat, cum ex iure, vel quasi iure, approbati aut reprobi ad aliquid approbati aut reprobi eius ad illud aliquid etiam proinde cum premiū quodvis, aut supplicium creaturæ rationali est amandum vel conferendum; at vero, non quia præmiū, aut supplicium, sed ex mea libertate, & arbitrio amandum bonum aliquod alicui, vel eius negatio est, approbatio eius ad bonum, vel reprobatio eius ab illo nullam eius dignitatem, aut indignitatem supponit. Sin corrige Paulum ad rem, quam verisimiliter scribentem de Iacobo & Esau. *Antequam quidquam boni eissent, aut mali, dictum est* (à Deo Rebecca) *Iacob dilexi; Esau autem odio habui.* Et quotidie homines, qui alicui de bonis suis, nulla dignitate recepturi, aut indignitate non accepturi attenta, sed pro suo libito, & bene placito volunt dare, vel non dare, voluntate non dandi illum à suis donis reiciunt, ac reproban; dandi vero voluntate ad sua approbant dona. Ac demum, cum de reprobatione prædestinationi contraria agamus, atque prædestinatio non supponat per Catholicos Doctores dignitatem, sui meritum, titulumve vltimū, nec reprobatio demeritum ex parte reprobi præsupponit. Si ergo prædestinationem, seu præparativam gratiæ efficacis voluntatem Dei respectu prædestinati; approbationem prædestinati ad gratiam efficacem, tametsi nulla ex parte eius dignitas, meritum perexiguūve præcedat esse admittas, voluntatem Dei de gratia efficaci deneganda reprobo ante omnem eius indignitatem, reprobationem propriam esse cogere fateri. Si verò illam approbationem propriam esse neges satis in questione de re, habebitur, si voluntas denegandi reprobo absque præsupposita eius indignitate auxilia efficacis reprobatio eo modo esse admittatur, quo voluntas de opposito, scilicet dandi efficacis auxilia prædestinato absque vilo eius merito approbatio esse asseratur.

6. Aliunde vero Arrubal disputatione 88. & 89. voluntatem denegandi auxilium efficacem, siue denegationis primi efficacis auxilij reprobo ante omnem ipsius peccatum, & indignitatem à ratione reprobationis prædestinationi adversantis, ac contrariè opposita exclusio, solumque talem esse admittit eam, quæ ob indignitatem antea peccati admissi concipitur, habeturque à Deo in eius peccati pœnam, ut enim opposito modo prædestinationi reprobo se habeat oportet, ut non solum effectus, & obiecto, sed sine, ob quem hoc Deus vult reprobo, sese reprobo prædestinationi opponat: aut nequit opponi ex fine prædestinationi seu voluntati conferendi auxilium efficacem prædestinato, ex fine, & intentione gloriæ voluntas denegandi auxilium efficacem reprobo, nisi ex intentione damnationis, & excludendi illum à gloria à Deo habeatur, ergo nec opponi voluntas hæc omnino, & contrariè prædestinationi potest, nisi præsupposito reprobi peccato & dignitate carendi auxilio efficaci. Probatur consequentiam: quia damnatio, interitusque, & exclusio reprobi à gloria nequit à Deo amari, inefficaciter adhuc, nisi ob eius peccatum admissum, ac præsuppositum; ergo neque eo sine, & intentione negatio auxilij efficacis reprobo ante omne eius mortale eligi à Deo potest, & apponi principium hoc, ex quo Dei voluntatem denegationis primæ auxilij efficacis reprobo ante omne eius mortale à reprobatione exclusit Arrubal, posuit primus Molina citatus, cui annuit postea Soarius lib. 5. caput. 7. num. 6. sed uterque ideo voluntatem denegationis auxilij efficacis non solum primi & anterioris ad peccatum reprobi, sed omnium primi, & reliquis

reliquis peccatis reprobi posteriorum reprobatione omnino, & regione prædestinationi opposita maiori prudentia, meliorique Theologia, & consequentia excludit: quia ut ostendit q. 3. Deus nulli reprobo, quantumvis iterato (ne dum primum) peccanti ex intentione exclusionis à gloria, & damnationis eius auxilij efficacis priuationem pro vitæ huius & vitæ eternæ decreuit: tamen in ante acti peccati, & innumerorum anteriorum peccata ipsi à Deo decematur.

7. Soarius in postremo hoc firmus ex communi sibi principio cum Molina postea ab Arrubale, ut vidimus, admissio duplicem reprobationem distinxit, positivam scilicet, & negativam, & primam positivam, ut reprobatio propria, atque è regione omnino prædestinationi adversa, & contraria sit, ut ex opposito sine prædestinationi, & intentione scilicet exclusionis à gloria, & damnationis reprobi à Deo habeatur opus prius esse quæ respectu iterato etiam peccantis, reprobi viatores haberi à Deo nequit, ut ex ipso retulimus, suppositumque ex dicendis q. 3. negativam vero vocat voluntatem denegandi efficaciam auxilia reprobo, siue permittendi eius peccatum, quæ oritur ex defectu efficacis intentionis gloriæ reprobi. Distinctionem eandem eiusque membra alij & alij aliter & aliter explicant. Fazolus comment. articuli 3. num. 6. & Ariaga d. 39. cit. scilicet. 1. num. 7. §. quarto, & ultimo voluntatem permittendi primum peccatum, seu denegandi auxilium efficacis reprobo, reprobationem negativam vocant; voluntatem vero denegans ipsi auxilium efficacis punitivæ, siue in penam peccati iam ab ipso admitti appellat positivam, atque hac distinctione huius explicatione, & intelligentia Doctorum plurimum super causa reprobationis ex parte reprobi discordes sententias ad concordiam redigi posse arbitrantur. Certè ago, dummodo voluntas negandi auxilium efficacis positiva sit, vndeque, siue ex hoc, siue ex illo fine, siue ex huius vel illius finis, & efficacis, vel inefficacis intentionis defectu à Deo habeatur, nescio quo iure reprobatio negativa ab efficaci auxilio dici debeat, aut possit: quoniam disputationis fructus superfluis neque eis ad solidam doctrinam tradendam, falsaque refutandas, sed mere arbitriis distinctionibus utamur; nisi, ut ex disputationibus fundamus seria atque inanibus vocum subterfugis, eis qui ad rem questionis & decisionis veritatem venire noluunt. Faciamus locum ampliorem.

8. Quod ad rem autem harum doctrinarum attinet Soarius efficacem gloriæ intentionem ad oppositam voluntatem conferendi auxilia efficacis prædestinato male requirit, ut prædestinatio, seu eius approbatio ad illud sit: cum ipse eam voluntatem conferendi auxilium efficacis prædestinato, ac subinde prædestinationem ad gloriæ per illud consequendam ex inefficaci Dei intentione, gloriæ esse posse fateatur: imo ex efficace gloriæ intentione esse non posse ostendimus supra. Secundo ad rem hanc in eius doctrina inutiliter adducitur: siquidem, cum voluntas denegandi auxilium efficacis ideo per ipsum positivam reprobationem propria non sit, è regione, & contrariè opposita prædestinationi, quia non habetur ex intentione damnationis prædestinati, sicuti habetur à Deo voluntas conferendi prædestinato auxilium efficacis, siue eius prædestinatio ex intentione gloriæ ipsius cum defectum intentionis voluntas denegandi auxilium efficacis reprobo perveniret, tamen intentio salutis prædestinati, ex qua prædestinatio oriretur inefficax solum foret quare inutiliter ad suum intentum eius efficaciam adducitur à Soario, & memoratur Soarius, & Arrubal conveniunt positivam voluntatem denegandi reprobo auxilium efficacis à positivam reprobationem propria à gratia efficaci, & tandem à gloria, atque è regione adversante prædestinationi (quæ prædestinati ad gratiam efficacem, ac subinde ad gloriæ approbationem excludunt, videtur inanis, quia positivam reprobationem à gratia efficaci, ac deinceps à gloria, respicit gloriæ, ut terminum à quo demum reprobat, & separatur reprobatus, non autem priuationem inde gloriæ ut terminum ad quem debet respicere sed ex quoque sine priuationis gratiæ effi-

cacis voluntas positiva sit, positivam reprobationem, & separatio proxime à gratia & remote à gloria: alia per illam obtinenda, proculdubio erit: quod secus evenit in prædestinatione, quæ, cum essentia sua sit voluntas ordinata prædestinatum ad gloriæ, ut finem per efficaciam auxilij tanquam media, quæ preparat ad illum obtinendum, eligat, & disponit, nequit non finem gloriæ, respicit, atque eius intentione concipi, & haberi: alioquin nec electio, nec preparatio mediorum formalis ad gloriæ finem esse potest. Secundo reprobatio proprie dicta positivam voluntatem obiecto opposito ne dum de opposito sine prædestinatione, non egit: imo in positivam voluntatem de obiecto opposito, scilicet priuatione gratiæ non quidem realiter, sed radicaliter solum potest consistere, quoniam scilicet ratione incompatibilitatis cum voluntate electiva, ac preparativa mediis efficacis ad gloriæ, seu prædestinatione illius prædestinationis negationem respicit: illius in Deo ponit, quæ realiter formaliter prædestinatio excluditur, voluntateque omnis preparandi reprobo illi auxilium efficacis, ex quocumque fine (imo oblique etiam sine, habita quia negatio sola positivam voluntatem ex parte formaliter ad gratiam efficacem immediatè, & remotè à gloria reicitur formaliter reprobus, atque reprobationem, quidem formalis defectus & priuatio prædestinationis, siue qua auxilium efficacis esse non potest defectus autem principij necessarii etiam inadæquati (ne dum adeoque quale respectu auxilij efficacis prædestinatio est) negatio effectus necessarii, & proxime assertur: nam ergo ad rem hanc principium illud horum Doctorum nec inde ad ea inducta & petita reprobationis positivæ, & negativæ distinctione plenior. Plena vero, & solida ea distinctio est: si reprobatio positivam ea dicatur, quæ sit voluntas positivam excludendi reprobum à gratia efficaci; negativam vero, quæ sit prædestinatio voluntatis denegandi reprobo efficacis auxilium, & vel auxilia efficacis ad salutem de facto, & cum effectu consequendam, negatio, nulla finis, aut motui, respicitur ne ad illam habita ratione.

CERTAMEN III.

Essentia probationis à gratia efficaci, quo ad rem ipsam, reiectis aliorum placitis stabilitur.

1. Prima conclusio, essentia probationis à gratia efficace scientiam, & actum aliquem voluntatis sue necessario includit. Est communis conclusio, tamen in actibus scientia, & excitatio voluntatis diuine designandis nonnulli ab aliis, & à veritate, imo & à sua eam communi hac conclusione discordent. Supponitur à Summo Thom. 1. p. q. 23. a. 3. dicente. *Scire per se habet in se ipsa prout providentia respectu eorum, qui dicuntur voluntatem in eternam salutem, ita reprobatio est prout providentia respectu illorum, qui ab hoc fine decidunt.* Alii providentia omnis scientiam Dei aliquam, & aliquem actum sine executione voluntatis diuine includit essentialiter, ut contrariè de providentia. d. 2. monstrabimus: ergo utrumque etiam reprobatio essentialiter includit. Probatur: è probationibus conclusionibus de actibus diuinis quos includit essentialiter reprobatio. Pro quarum claritate memoratis intellectualiter reprobatio. Pro quarum claritate memoratis sunt actus simplices intelligentie de condensatione gratiæ ad bonum consensum, & inhibita etiam ratione intrinsece indifferente, ipsius possibilitate, & contingibilitate pro arbitrio voluntatis create cum consensu, seu negatione, & dissensu. Item scientiæ conditione, seu media, tam de consensu futuri consensu, seu dissensu, quam negationis, consensu, seu dissensu, seu etiam futuri consensu, atque scientiæ voluntatis denegatione consensu, & peccato, auxilio solo scientiæ dato absolute: ac demum iudicii de dignitate auxiliis efficacibus vltioribus, quibus à peccato respiceret, atque in Dei gratia formaliter sanctificante iustitia, & sanctitate periculis vitam eternam

ret, gloriamque assequeretur, cum etiam actus voluntatis diuine, qui in reprobatione hac adæquate sumpta intercedunt, recensendi sunt, cum, ut quoniam ipsi essentialiter sunt, tum quoniam scientia eorum directiua, & anterior iuxta primam conclusionem eius essentialiter cum illis constituat clarior dignoscatur.

2. Missa quæ in primis intentione finis (quicunque ille sit) ex qua reprobatio à gratia efficaci à Deo habeatur: quia ea ex præsuppositis ad reprobationem (vtpote ipsius causa intentionalis) per omnes est. Primus voluntatis actus est voluntas efficax dandi reprobo auxilium sufficiens ad salutem, cum quo ad positium sufficientia, tum, quo ad negatiuum efficaciter; tamen inefficacia eius, non ametur, sed solum prænotatur. Secundus actus est positiua voluntas denegandi auxilia reliqua efficacia, vel saltem negatiua voluntatis dandi auxilium vllum aliud ex efficacibus ex libertate contradictionis exercere, & in actu à Deo voluntatem dandi auxilium aliquod efficax omittenti. Alterutrum autem exercitum voluntatis diuine, vel positium, vel omiffiuium ad reprobationem requiri patet: quia, si vel vnus efficacis auxilij conferendi reprobo, voluntas in Deo esset, simul etiam cum voluntate conferendi sufficiens, quod de facto ipsi confertur, nec reprobus ille, nec illius reprobatio foret: ergo reprobatio dicit, vel positium voluntatem Dei denegatione omnium auxiliorum efficacium, coniungendorum de facto medio consensu, & obseruatione præcepti cum reprobi gloria, vel saltem omiffionem exercitum voluntatis conferendi auxilia efficacia reprobo. Hæc vero voluntas denegandi efficacia auxilia, vel omiffio voluntatis illa auxilia conferendi reprobo. Hæc à Deo potest, vel ante omne reprobi peccatum in se, vel in alio, nempe primo parente Adamo, vel post peccati alicuius admissionem, ac præuisionem absolutam. Hi sane actus est diuine voluntatis exercitum in reprobatione quæ agimus à gratia scilicet efficacie omnium sententia absque dubitatione interueniunt, nihilque aliud.

3. Etenim voluntas efficax denegandi gloriam expressa & formalis post obitum reprobi in mortali ad reprobationem hanc à gratia efficaci non spectat: sed adæquate constitutam subsequitur, & illius constitutio essentialis examine opus non habet: quia in voluntate dammandi reprobum, eumque puniendi in peccatorum penam cum pena essentiali (quam damni vocant) tum penam sensus regulata per scientiam simplicis intelligentie de earum penarum possibilitate præsuppositam explorato consistit: quare ne inadæquate quidem, scientia vlla constituitur expressa & formalis à gloria reprobatæ, tamen, cum præfatam scientiam simplicis intelligentie tum visionis obitus reprobi in peccato mortali, tum demum iudicium de dignitate absoluta damnationis, & penarum infligendarum essentialiter voluntas illa reprobatæ à gloria reprobum essentialiter præsupponat. De enumeratis ergo illis tribus actibus, quæ in reprobatione à gratia efficaci interueniunt definiendum hic est: quoniam ex illis reprobationis eius essentialiter ingredientur, & inadæquate constituantur: quandoquidem iuxta primam conclusionem non solum voluntatis diuine, sed intellectus diuini actibus etiam (cum essentialiter providentia sit) ipsius essentialis continui debet, & prius quidem de actibus voluntatis, et si scientia qua regulantur, posterioribus statuentum recte doctrinæ methodo erit: eis quippe statutus facilius, clariusque de scientia seu intellectus diuini actibus statuetur: quoniam eiusmodi reprobationis essentialiter inadæquate etiam constituantur: quandoquidem ij ad essentialem eius constitutionem aduocandi solummodo sunt, quos ut sui directiuos actus voluntatis iuxta suam naturam, & essentialiter necessario, & essentialiter supponant, iuxta dicta contr. 6. disp. r. de essentiali constitutione providentiæ diuine ex actibus intellectus, & voluntatis.

4. Secunda conclusio voluntas conferendi auxilium reprobo sufficiens essentialiter reprobationis nullatenus ingreditur. Conclusio hæc crassius rem Theologicam tractantibus, & tumultuario assentientibus displicebit: mihi vero maxime placet. Probat primo: quia implicat voluntatem reprobatum alicuius à gratia efficaci ad salutem oriri à seria voluntate, desiderio, & in-

tenzione salutis eius, etsi non absolute efficaci; tamen, quia hæc inefficax absolute est, cum voluntate reprobatum illius à gratia efficace non repugnet: argui voluntas conferendi reprobo auxilium sufficiens oritur ex vero desiderio voluntate, ac intentione seria salutis reprobi, ut ostendimus controu. 4. de volunt. & 6. de providentia, etque cunctis Patribus, & Theologis certum: ergo implicat voluntatem conferendi auxilium sufficiens reprobo esse voluntatem reprobatum ipsius à gratia efficaci. Discursus est legitimus. Maior perspicua: quia implicat oriri ex vera, seriaque intentione alicuius finis voluntatem alicuius impediens, & præsertim de facto, certoque impedituri finis serio intenti consequentem: cum eiusmodi intentio non nisi ad voluntatem medij, & conducentium ad finem, non vero allecutioni finis aduersantium, motiua sit, nedum ad voluntatem allecutioni finis intenti aduersi & impediens: quæ vero inefficax per scientiam mediam est præuisionem, retractiuium est Deo ab eius denegatione ex intentione salutis reprobi, & pure comitanter se habet ad ipsius donationem, quin eiusmodi voluntate ametur, licet è salutis intentione ea retractatio per scientiam mediam de eius inefficacia sollicitata vincatur, atque auxilium doneatur: ut supra docuimus explicuimusque scemine conscientie de occurru, & affectu libidinoso amassij, si concionis, vel sacri audiendi gratia templum, quæ scientia ab aditu ad Ecclesiam retrahitur, & tamen pij finis sui gratia retractationem superans illam Templum adit, quin voluntate illa adeundi templum alterius libidinosum affectum moraliter, & interpretatiue adhuc velit: quare quidquid positiue voluntatis in donatione auxilij sufficientis est, totum ex salutis reprobi intentione in Deo est, obstacula per scientiam mediam præsentata, & Deum à voluntate retrahentia superante, ac perfringente: id quod verum etiam est, tamen voluntas priuandi reprobum auxilio omni efficaci, sunt in penam peccati, siue ex alio quouis fine Deo adit: tunc enim auxilij inefficacia eiusque scientia media remouens prohibens solummodo est, ne auxilium sufficiens illud à Deo ex intentione salutis reprobi decernatur, donec tunc: ut non decerneretur, nec donec ea adstante voluntate, si efficax esset ac præciteretur. Nullatenus ergo, tunc etiam, inefficacia auxilij sufficientis erit voluntatis illud conferendi obiectum volitum & amatum, adhuc interpretatiue.

5. Tertia conclusio voluntas denegandi auxilium efficax coniungenda cum obitu reprobi in mortali peccato, & finali iniustitia (siue sit negandi primum auxilium efficax ad vitandum primum peccatum ex solo arbitrio, & Dominio Deo habita, siue vltiora auxilia efficacia, ad vltiora peccata vitanda, atque in primum peccati, & vltiorem etiam penam à Deo concepta) essentialiter reprobationis ingreditur. Conclusionem hanc ex parte in dubium vocarunt pauculi Recentiores male ex cogitatis & fundatis conclusionibus, parim aduersis siquidem Attrubal, ut vidimus voluntatem denegandi auxilium efficax reprobo ante omne, ac subinde primum etiam, peccatum à reprobatione excludit: uti & Herize, d. 32. cap. 2. n. 10. qui n. 9. reprobationem, saltem, quæ post reprobi peccatum est in iudicio dignitatis reprobi, ut auxiliis efficacibus priuatur omnino collocauit: quæ voluntatem denegandi illa reprobo à reprobatione excludit. Est autem omnium antiquorum Theologorum reliquorum & conclusio, atque ex dictis de prædestinatione certissima, & expressa cit. art. 3. vbi per omnia reprobationem à gratia efficaci (de qua in præfati agimus) circa suum oppositum eodem modo, atque prædestinationem circa suum obiectum se habere docet, ac pròinde includere voluntatem denegandi reprobo auxilium efficax ad vitandum peccatum, seu voluntatem permitendi peccatum, sicut prædestinatio includit voluntatem conferendi auxilium efficax prædestinato. Verba eius sunt. Sicut enim prædestinatio includit voluntatem conferendi gratiam, & gloriam; ita reprobatio includit voluntatem permitendi aliquem cadere in culpam, & inferendi damnationis penam pro culpa: quibus, etsi pro reprobatione à gloria similem etiam conclusionem statuat, nostram tamen hanc de reprobatione à gratia efficaci addit expresse. Herize citatis numeris in subtilitates quasdam incidens à communi, & vera hac conclusio-

ne, atque à seipso defecit qui eam num. 8. tradiderat, seipsum ad ea, quæ dixerat de prædestinatione d. 12. c. 7. referens, quantum vero aberrat reprobationem, cum à gratia efficaci ob mortale antecedens, tum à gloria ob finalem reprobationem in iudicio de dignitate penæ essentialiter adæquate constitutus ex dictis certamine 2. constat, clarissime constabit ex dicendis: ubi iudicium hoc ab essentiali reprobationis cum à gratia efficaci, tum à gloria conclusione contra ipsum statuta prorsus rejiciamus. Nunc autem contra eundem, & Arrubalem de voluntate permittendi primum peccatum, siue denegandi auxilium efficacis gratiæ reprobatio ad primum eius peccatum vitandum ac proinde ante ipsum admissum, à Deo que absolute præsumptum coniungenda de facto, certoque cum iniusto reprobati decessu, & æterna damnatione ad reprobationem à gratia efficaci essentialiter spectare æque, atque reprobationem à simili gratia post peccatum admissum & præsumptum, probatur eodem S. Thom. testimonio qui vniuersale de omni permissione peccati, & voluntate denegandi auxilium gratia efficaci absque illa distinctione auxilij anterioris aut posterioris peccato, atque in eius penam habito omnino est. Secundo quia voluntas reprobatiua, seu reprobationis prædestinationis voluntati aduersa, eo loco, & gradu reprobationem à gratia spectat, atque voluntas prædestinationis ad prædestinationem: atque voluntas prædestinationis ad gratiam efficacem, etiam primam, coniungendamque de facto, & certo cum iusta morte prædestinati, atque præmio gloriæ ipsius essentialiter spectat ad prædestinationem: Ergo voluntas permittendi primum reprobatio peccatum, seu denegandi auxilium efficacis, quo, si daretur, primum peccatum illud vitaretur, coniungenda de facto, certoque cum eius morte iniusta & damnatione spectat essentialiter ad reprobationem, quæ huic argumento præfati auctores respondent ex proprietate vocis huius *reprobatio* à gratia, ex qua suam aduersam conclusionem statuere contendunt, discimus supra certam. 2. atque in questione reprobationis, non de nomine, sed de re ipsa reprobationis, de qua solum disputare Theologos decet, locum non habere monstrauimus: quod si in Deo pura omisso admittatur, (vt admitti posse censuimus) ommissione etiam prædestinationis & præparationis auxilij efficacis pro reprobato, eius reprobatio ex parte exercitij liberæ diuinæ voluntatis ad eius reprobationem requisiti, satis constitueretur reprobatio: immo, & eum voluntas denegandi auxilium efficacis adest, non se ipsa realiter formaliter reprobationem à gratia efficaci constituit, sed solum realiter materialiter ac præsuppositiue, in ea sententia de libertate contradictionis ad puram ommissione voluntatis diuinæ iuxta dicta certamine 2. num. 9. voco autem voluntatem denegandi auxilium efficacem cum multis loquens: quia an illa, an ommissione pura voluntatis illud donandi se Deus in reprobatione de facto gerat incertum est.

6. Quarta conclusio: voluntas excludendi reprobationem à gloria nullatenus essentialiter reprobationis ingreditur. Est æque communis Theologorum conclusio de qua, ne Dominici Thomistæ Recentiores qui voluntatem positiuam efficacem excludendi reprobos à gloria & regno ante omne ipsorum demeritum asserunt, dubitarunt. Ratio est: quia vel ea voluntas antecedens in Deo admittitur, vel non admittitur nisi post demerita reprobati, & peccata, qui vitam claudunt in mortali, quæ de fide est, & executiua de facto damnationis reprobati: si hæc sola admittitur, atque illa Deo negatur, est voluntas planè posterior prouidentia excludente reprobationem à gratia efficaci, quæ est dubio procul, anterior absoluta admissioe & præuisione peccati, ob quod excluditur, à regno & reprobatur à gloria: si primam aliam voluntatem ultra hanc executiuam admittas, & peccato reprobati anteriorem. Contra primò: quia eiusmodi voluntas in Deo, non est quare reprobationem à gratia, quæ in Deo infallibiliter & certo est, in voluntate, quæ in Deo non est, vt quæst. 3. contra præfatos Thomistæ ostendimus ponis, vel ex illa saltem essentialiter constituit. Secundò ea etiam voluntate excludendi reprobationem à gloria ante omne eius peccatum, & demeritum in Deo admittitur, sane eius finis intentio, ex qua ad mediatorum electionem, nempe negationis auxilij efficacis, præce-

datur: at omnis prouidentia in electione hac posteriori, & præparatione mediatorum ad finem præintentionem constituit, atque eius intentionem solummodo supponit, vt diximus controu. 6. de prouid. vniuersum, & hac controu. speciatim de reprobatione: ergo voluntas illa excludendi reprobationem à gloria, & regno non ingreditur essentialiter reprobationis. Confirmatur ex verbis S. Thom. d. 12. c. 1. m. 1. siue quibus reprobationem in voluntatem permittendi peccatum, seu denegandi gratiam, & anteriorem ad voluntatem inferendi damnationem, seu excludendi reprobationem à gloria, sicuti prædestinationem in voluntate conferendi gratiam, & anteriorem ad voluntatem conferendi gloriam, executiue scilicet, constituit: quare vel voluntatem illam excludendi reprobationem à gloria ante eius demerita non agnouit (vt verè non agnouit,) vel si eam agnouit, expresse à reprobationis essentiali reiecit.

CERTAMEN IV.

De actibus scientiæ reprobationis constitutiuis.

1. Quinta conclusio. Iudicium de dignitate reprobati peccatoris carenti auxilio omni efficaci ad salutem ob admissum mortale nullatenus ingreditur eius reprobationem, adhuc ea parte, qua personalis reprobatio à gratia efficace est. Aduersos omnino Heretice nostri. Probatur: quia iudicio eo habito, ubi aduersus ne ex iustitia punitiua, & vindicatiua auxilij efficacis in admissi peccati penam priuatur, notitia individualis efficacis, & inefficaciæ auxiliorum omnium, & singulorum in particulari: efficacium quidem, vt reprobatio in penam deueniatur, inefficacium vero, vt ab eorum donatione Deus non retrahatur ne pena illa indignitate fustretur: hæc vero scientia media efficacis, & inefficaciæ auxiliorum sola directrix est, & ex qua tota futuritionis effectus certitudo formaliter adæquate (non obstantis medijs indifferentia intrinseca, & libertate voluntatis reprobati) desumitur in reprobatione, vt desumitur ex scientia media de auxilij efficacis seu euentus constitutionata futuritione sub illo, in prædestinatione disputamus: atque eo solum titulo tribuendi, constitutiuæ certitudinem reprobationis, sicut & prædestinationis, scientia directrix actum voluntatis, vel conferendi auxilium efficacis prædestinatione, vel illud denegandi reprobatione ad essentialem constitutionem, vel prædestinationem cum actu voluntatis alterutro scientia Dei aduocare potest: ergo iudicium illud de dignitate reprobati ob peccatum admissum carenti gratia efficaci, quæ nulla reprobationi certitudo tribuitur, non potest essentialiter reprobationem constituit. Probatur secundò de confirmatur ratio præcedens, iudicium enim illud de dignitate penæ per reprobationem reprobato inferre, solum inferuit, vt in penam, atque ea sine penam illam, & honestate iustitiæ vindicatiue reprobato auxilium efficacis denegatur eiusque negatio à Deo per reprobationem præparetur, & infligitur: ergo solum inferuit intentione finis, & infligitur: ergo solum inferuit reprobationem, cuiusque negatio à Deo præparetur & infligitur reprobatio per prouidentiam reprobatiuam, seu reprobationem: atque nulla intentio, ex qua mediatorum prouidentia aliqua à Deo concipitur, & habetur, ingreditur essentialiter mediatorum prouidentiam illam, quia ea intentio est prior natura, quam prouidentia illa mediatorum quæ ex illa à Deo habetur: ergo multo minus iudicium illud de dignitate reprobati, quod intentioni illi anterior est, essentialiter reprobatiuæ voluntatis, siue reprobationis à gratia & auxilio efficaci ingreditur.

2. Sexta conclusio nec scientia simplicis intelligentiæ, sed sola scientia media formaliter cum actu, & exercitio libero diuinæ voluntatis asseritis, num. 6. & 7. essentialiter reprobationis à gratia efficaci constituit. Probatur conclusio: quia scientia simplicis intelligentiæ dicitur

phic ex parte solum ad constituendam essentiam reprobationis spectare possit. Prima, quatenus conduci, necessarium est ad voluntatem conferendi reprobo auxilium sufficiens ex intentione salutis ipsius, quam voluntatem simplex intelligentia de eius conducentia, ad salutem necessario præcedit: atqui hæc voluntas essentiam reprobationis non ingreditur, ut docuimus num. 4. Ergo nec simplex intelligentia eius directiva & anterior ad reprobationis essentiam spectabit. Secunda pars, (ex qua nonnulli scientiam simplicis intelligentiæ de essentia reprobationis esse arbitrantur) est: quia, cum nihil sub conditione impossibili verè futurum conditionatè esse possit: immò vero, nisi ex possibili causa, & hypothesi possit esse possibile, nedum conditionatè futurum sit, ut scientia media de inefficacia auxilij, seu denegatione conditionata euentus sub illo, quatenus auxilium gratiæ in hypothesi, siue ut conditionem attingit, nequeat non attingere possitiam auxilij possibilitatem, ac proinde ea ex parte scientiam simplicis intelligentiæ continere: atqui scientia media eam hypothesi scientiam continens essentialiter, & secundum se totam, & adequatè constituit essentiam reprobationis constituit, ut postrema parte conclusionis continetur: ergo scientia simplicis intelligentiæ essentiam reprobationis constituit. Respondetur veram possibilitatem, & citius futuritatem conditionatam veram, à possibilitate conditionis & causâ pendere, nec posse ab illa præcendere adhuc: non tamen inde inferri scientiam media eius futuritionis possibilitatem causæ, & conditionis, adhuc, qua hypothesim attingit formaliter repræsentari: solum ergo inferri attingere necessario, materialiter eius possibilitatem, siue id, quod possibile est, & præsuppositivè possitiam eius possibilitatem: quia, si eius possibilitas à Deo prænotetur, haudquaquam ad veram futuritionem, vel euentus vel negationis eius dignoscendam apponi, & attingi pro hypothesi & conditione possit.

3. Postrema verò & positiua eiusdem conclusionis pars de essentiali constitutione reprobationis à gratia efficaci per scientiam mediam probatur: quia id, quod determinate voluntariè, ac liberè à Deo denegatur, debet necessario præcisci, ut patet, atqui reprobo denegantur auxilia efficacia, quia efficacia, & habitura effectum salutis, si donarentur: ergo debent efficacia & habitura effectum prænotari, ut denegantur, siue id positiua voluntate ea denegandi, siue pura omissione libera voluntatis dandi ea reprobo, contingat. Quod si dicas id solum probare scientiam mediam, de efficacia auxiliorum, quæ Deus reprobo negat voluntatis ea ipsi denegandi, siue omissionis ea ipsi conferendi directam quidem esse, non autem, ex parte adhuc, essentiam reprobationis constituturæ: quia in sola illa voluntate denegandi, vel omissionis voluntatis ea reprobo conferendi videtur adæquatè consistere, directum tamen id in simili fuit, cum de essentia prædestinationis agentes scientia media, iam ex parte constituit docuimus: quia de cuiusvis providentiæ diuinæ essentia est intrinseca certitudo, quæ scientia tenota certitudo intrinseca esse non potest: unde & providentiæ de auxilio sufficienti, ut potens ad virtutis rationalis creaturâ constituitur scientia simplicis intelligentiæ de illius auxilij conducentia ad effectum essentialiter constituitur, & scientia media de auxilij efficacia prædestinationis, quare & ea scientia, & voluntate conferendi illa, ex æquo, & directè prædestinationis essentia constituitur. Augustino, & Theologis proinde in eius definitione utrumque in recto collocantibus, dum eam ita consone, & constanter definiunt. *Præscientia & præparatio beneficiorum Dei, quibus certissime liberantur, quicumque peribunt.* Hoc ipsum de scientia media inefficaciæ auxilij sufficientis, quod reprobo conferitur, ex salutis eius intentione intelligendam, eadem ratione est: essentiam quatenus ex ea intentione datur, voluntatem illud reprobo conferendi, nec dirigat, nec constituat, ut supra dicebamus, sed ex sola scientia simplicis intelligentiæ de eius conducentia ad reprobi salutem: ac vero

posita in Deo, vel concomitante, vel antecedente (maxima statim dicenda ad proximè subiiciendam obiectionem) voluntate efficace excludendi illum (ex fine quo velis) à gratia efficaci, ex intentione salutis adhuc, conferri absolute non potest, nisi inefficax per scientiam mediam à Deo prænotetur.

4. Obiis auxilia efficacia denegantur à Deo decernuntque reprobo (pono obiectionem in voluntate positiua negandi auxilia efficacia: ubi apparentior est, & vividior difficultas) quia efficacia, & decernuntur ipsi, quia inefficacia à Deo prævisa: ergo amantur à Deo voluntate illa tum negatio efficaciæ eorum, quæ reprobo denegat: tum inefficacia sufficientium, quæ reprobo concedit, cum autem negatio efficaciæ denegatorum reprobo, sit in negatione saltem conditionate futuritionis obseruantie præcepti, quæ, & damnationem certo euaderet, & salutem consequeretur, atque inefficacia sufficientis reprobo concessi sit in futuritione etiam conditionata transgressionis præcepti, siue in peccato ob quod absolute, & de facto à salute excidet, & damnabitur reprobus, sicut planè Deum velle negationem obseruantie futuram conditionatè sub auxilij, quæ vulgè reprobo non adesse, & transgressionem ita etiam futuram sub auxilio, quod reprobo concedit. Respondetur negando primam consequentiam, unde secunda inferebatur, etenim inefficacia, aut efficacia auxilia, quæ in effectus futuritione vel non futuritione, seu negatione futuritionis conditionate sub auxilio illo, si donaretur, consistit; amari à Deo affectu desiderij non potest: ex eius præscientia, quæ illam supponit, cum desiderium ad illud, quod ad ipsum supponitur, & positum prænotatur, ferri nequeat, sed ut illud ad ulteriorem statum prouehatur, & perueniat, absolute nimirum existentie, sed neque potest amari pro statu futuritionis conditionate affectu complacentiæ, ut sæpe diximus, sicut neque pro statu præcisiue possibilitatis: complacentia enim solum esse potest de absoluta existentia boni, quod est, non autem quod esse solummodo potest, taleve esset conditionatè, si aliqua conditio poneretur, nisi per errorem cognitionem (quæ sæpe in nobis contingit, Deo autem repugnat) esse absolute repræsentatur: veritas autem obiectionis scientiæ, etiam, cum absolute physice obiectionem non est, intentionaliter obiectione pro suo statu, & tempore, quo enuntiat, adest: quare circa conditionatum obiectionem potest esse scientia Dei, etsi erga illum Dei amor pro eo statu esse non possit. Secundo negatur aliunde consequentia: quia malum morale præcisci quidem à Deo perfectio est; amari vero, adhuc pro materiali, siue, ut materiale peccati est, atque à reprobo amari positiua imperfectio inefficacia vero auxilij stat in futuritione conditionata transgressionis, & peccati sub eo auxilio, si deus ut ait: erit ergo consequentia tua, Deus scit, quod scire potest, & debet: ergo, & amari, quod neque debet, neque potest. Negationem autem efficaciam auxiliorum, ratione efficaciæ, futurive sit, non solum velle pro quocunque statu non cogitur Deus, sed velle, ut non sint, siue eorum negationem præcise positiue, & efficaciter ex multiplici fine honesto potest; dummodo eorum non esse malum moraliter, ut diximus, non sit.

5. Sed quid inquires denotat illud quia, dum velle negationem efficacis auxilij reprobo, quia prævidet efficax, & velle illi auxilium sufficiens tantum, & inefficax, quia prævidet inefficax, si vnius efficacis obseruatione præcepti constituitur negationem, nec alterius inefficaciam constitutam præcepti transgressionem conditionata velit, sed solum auxilij efficacis entitatiue gratia & secundum se sumpti negationem reprobo, & auxilij inefficaciæ secundum suam intrinsecam collationem. Interrogatio hæc efficaciam aut inefficaciam præscientiam in voluntatem conferendi vnum, & negandi aliud reprobo agit, si alteram odenti alteram vero amore prosequatur: sumitque difficultati Herize circa donationem auxilij efficacis prædestinationis, quia efficax prævisum, aliquæ ingeniosi vexati sunt, ut vidimus supra, Herize autem nemo in præsentia difficultate potest, qui voluntatis eliciendæ impedimenta putare talia, & retardantia solum ex parte obiectionis à motibus inducentibus

inducentibus, & allicuius ad ipsam bene distinxerit: etenim horum præscientia, ni ad se voluntatem affectu aliquo afferat, nihil habet, quod circa illam agat: illorum vero præscientia voluntatem ad se non trahit, sed ab obiecti prosecutione diuertit, præscientiæque amotionis ipsorum expedit in actu primo voluntatem, ut in proposito bonum, & obiectum feratur: quare alterutrum præscientia suam improfectionem, obiectiue fugam causalitatem exerceat, quin eius ad se amorem trahat, vel fugam: quare recte dicitur, quia præsum impedimentum est voluntatem prosequi obiectum nolle, & quia præsum est eius amotio prosequi obiectum. Huius obuia sunt in phisicis, & moralibus impedimentis absque illo influxu phisico, vel intentionali obiecto in operationes & effectus: exempla quam plurima, quæ idcirco prætermittimus: & quia sola explicatione modi, quo Deus se habet in voluntate denegandi auxilium efficacis reprobo, & conferendi sufficientis, & inefficax res tota clarescit.

6. Habet igitur Deus intentionem seriam, utrumque desiderium salutis reprobi, ex quo ad prouidendum ei de medio, seu auxilio gratia sufficienti, saltemque ad entitatem & positum auxilij mouetur. Habet item ex fine honestissimo, vel exercendi iurum dominium, & potestatem, libertatemque in collatione, vel denegatione auxiliorum gratiæ suæ, quibus velit, cum absolute, tum efficacis, vel inefficax, ex fine item iustitiæ suæ in peccatore reprobo, postquam mortale commissit exercenda, vel tandem ex fine honesto, ex quo velit, voluntatem denegandi auxilia omnia efficaciam, quam diximus, efficaciam. Porro huic voluntati ex intentione alicuius finis honesti ex dictis satisficeret, si auxilia omnia gratiæ, tam sufficienti, quam efficacis reprobo denegarentur: sed tamen, cum ad id efficaciam sua voluntas illa Deum non determinet, & adigat; sed ad ea solum deneganda, quæ efficaciam suam, taliaque esse deprehenduntur: atque ex parte alia serua salutis reprobi illius intentione, Deo, ut diximus, simul adit, nec adit otiose, de prouisione auxilij conducentis de se se ad salutem reprobi illius Deum sollicitat: cum vero auxilia gratiæ cuncta entitatiue, & secundum intrinsecum sui indifferentiam sunt, aptaque æque de se, ut cum consensu ad quem mouetur, vel cum eius negatione coniungantur de facto, si donentur, ac proinde efficaciam, vel inefficaciam consensu, vel negationis eius conditionata futuritione extrinsecus sunt, sit planè, ut de auxilio entitatiue sufficienti ad salutem, ut huius desiderij moti satisfaciatur, nequeat Deus reprobo prouidere, quin voluntatem efficacem denegandi illi auxilium, siue auxilia efficaciam periculo exponat frustrationis cum ea efficaciam pugnantem, ni auxilium donandum utrum efficaciam, vel inefficaciam sit præuideat: quare inefficaciam auxilij illius præsum voluntatem in actu primo retardatam decreto negandi reprobo efficaciam auxilium expedit, ut illud, quod inefficaciam præsum possit absolute conferre, atque inde eius inefficaciam, præscita solum, non amata, in causa est, ut auxilium illud secundum se conducat ad salutem reprobo ex salutis eius intentione à Deo donetur, quod si efficaciam esse prænosceretur, minime fieret, reliquis efficacibus præcognitis reiectis, ac reprobo denegatis ex eodem decreto & voluntate efficacis denegandi efficaciam omnia: quia efficaciam ipsorum impedit voluntatem, ut auxilium conducat ad salutem efficaciter à Deo ametur, & conferatur: ne illius voluntatis intrinseca efficaciam frustraretur, atque inefficaciam subinde esse contradictionem manifesta conuincatur.

7. Oppones tamen esto, non amet Deus inefficaciam auxilij sufficientis: quare nec futuram sub illo conditionatam futuritionis transgressionis præcepti, seu peccati, quia illius inefficaciam formaliter constituitur, nec odio habeat efficaciam, seu futuritionem conditionatam obseruationis præcepti auxilij reprobo denegati: quia alterum inefficaciam præsum est, alterum vero est efficaciam præsum; interpretatiue tamen vel videtur transgressionem, & peccatum absolutum, cui ex certa, & infallibili scientia conditionatè futuri peccati sub illo auxilio, illud nihilominus ipsi donat, & reliqua efficaciam, quibus, si darentur, transgressio, & peccatum non fore, atque certo, & infallibiliter prænouit: sed potius obseruationem, & obseruationem, remouet nihilominus, ac denegat: immo vero, cum ex

scientia inefficaciam vnum velit, conferatque reprobo, reliqua ex scientia efficaciam ipsorum eidem nolit, ac denegat, reprobi salutem videtur insidiari, vellesque ex industria illum perire, quod liuidi genij atque maligne Deoque indignæ, & subdole voluntatis prorsus est: quid ergo suam erga reprobos beneficentiam, misericordiam, & largitatem adeo magnificè in scripturis extollit: cum sciens, volensque id deum tribuat solum, quo certo pereant, misericordieque, quoniam si id totum negaretur (est propria voluntate) huiusmodi quidem omni auxilio, scilicet sufficienti negato, ut propria quidem voluntate perirent, cum peccare non possent, quo facere videtur Christi Domini de lade proditore sententia, *Melius erat ei, si natus non fuisset homo ille: quo non vita solum ipsius, sed & auxilia sufficientia.* Cum quibus tamen de facto peccaret, non fuisset. Respondetur negando in Deo voluntatem interpretatiuam, quæ, nisi ex lapsu alieni intentione, aut in eo, cui ex officio illum vitare incommodum, nec iure suo vitare ex scientia etiam certa illius, si aliquid agat, locum non habet: ut patet in temeraria, quæ certa moraliter (idemque esset si certa esset phisice, vel etiam ex reuelatione) de occulsi, & prorsus abscondit amassi, si domo. ut Templum concionis, & concionis causa, vel animi gratia hortulum adeat, egrediatur, cui domo nihilominus egredienti libidinosis affectus illius voluntatem interpretatiuam nemo tribuit, secundum de voluntate præsumpta mortis reprobi cuiusque salutis insidiis, ex industria, malignaque & subdole voluntate locum non habet, in eo, qui nihil debens aliquid ex libertate, liberalitate, & beneficentia donat, licet non donet totum, quod potest, maxime ex intentione serua boni usus, & salutis, ex qua, ut diximus, media donat Deus & sufficientia auxilia secundum positum, & intrinsecum conducentia ad salutem, neque ex scientia media inefficaciam ipsorum præscita dirigent, ut præscitiam ostendimus: sed solum constanter ratione alterius voluntatis denegandi ex honeste fine amplius gratiam quæ in donatione efficacis gratiæ est, Deique dominio & potestati, atque ac sufficienti, & certa reliqua bona subest, quin ius in æternum aliquid creaturæ adit, præsertim in gratiæ dona respectu quoniam, ne precariam quidem, & indignam exactionem habet.

8. Itaque in voluntate denegandi omnia, nec locum efficaciam gratiæ auxilia, suo iure honestissime venit Deus: quin villa creatura rationabilis querela esse possit, ut luti & figuli exemplo Paulus ex Propheta veniente aiebat: ea vero adstante voluntate efficacis denegandi, efficaciam auxilia nihil amplius ex intentione serua salutis reprobi præstare illi potest, quam auxilia sufficientia, quibus eam assequi absolute possit si velit, atque citra efficaciam, quam satis esset, reuocata: quid ergo malignæ, subdole, atque insidians voluntas erga reprobi salutem in Deo est, qui plus ad eius prosecutionem ipsi ex voluntate illa salutis prærogat, quam debet, & quam ad possibilitatem, seu potentiam absolutam assequendi illam satis foret, solumque denegat auxilia gratiæ efficacis, non ex ea salutis intentione serua, veroque desiderio, sed ex voluntate alia ex qua, ut diximus, conferre non potest? inde beneficentiam suam in reprobo merito extollit, & securus iudicio cum eis contendit: siquidem ipse eis prærogat, quod non debet, & amplius quam salutis eorum absolute possibilitati sit satis: cum tamen nihil ex eis præstiterint, quæ debebant. De perditionis alicuius procuratore ex industria: esse non potest, nisi ex intentione, ut potius media, quibus pereat inquirantur, atque doceantur quæ à Deo abest quam longissime, quin præscientia inefficaciam auxilij sufficientis ex intentione salutis venit, ut aliquid reprobo proficuum ex intentione salutis veniat, ut salutem donet, cum maius aliud efficaciam auxilij voluntate alia donare non potest. Postremum de maius commodum reprobi in denegatione auxilij sufficientis quodammodo ad salutem, cum quo tamen peccat de facto voluntatem ad salutem, cum quo non posset etiam voluntate propria peccare, comparatione facta potentiam cum absolute admissio peccati (ut facta eis verbis à Christo Domino fuit, verum habet: quia maius malum morali estimatione

matione, & rationis recta, & honesta iudicio, peccatum est, quam bona sint natura, & gratia cetera dona. Deus autem, cum auxilium sufficiens, comitante etiam scientia inefficacie ipsius, donat, & vult, ne interpretatiue quidem reprobi peccatum absolute vult, & donat, nec inefficaciam, siue peccati illius fututionem conditionatam amat, vt vidimus: facta vero comparatione eius, quod solum in actu primo, & pro priori ad peccatum est, ac reprobo amatur à Deo, atque confertur, melius longe est, quam eius negatio: siquidem auxilio sufficienti, quoad intrinsecum, & positum sufficientiam, quod solum à Deo amatur, conferturque reprobo, absoluta eius potestas, & potentia physica supernaturalis; ad salutem constituitur, quam habere longe, melius reprobo est, quam non habere: arbitrio præsertim suo, quoad vltimū subditam prorsus & subiectam: & quæ proinde sine prauo reprobi vlt. & malitia, mala illi, adhuc in actu secundo esse minime possit, aut nocua: vt August. & Patres frequentes à nobis supra memorati respondebant ad quæstionem: cur Deus bonus hominem ita condiderit, vt melius esse, & peccare possit, ac non potius, vt peccare non possit, ac non esse bonus nequiret.

QVÆSTIO IV.

De causa reprobationis ex parte Dei.

Examinata statutaque reprobationis natura, & essentia, oportet ipsius causas examinare, & definire: eæ vero & ex parte Dei creaturam rationalem à suo fine reprobantis, & creaturæ ipsius reprobare esse, apponique possunt: quare scorsim de causa ex parte vniuersalisque, ad reprobationem disputandum, & primum de causis ex parte Dei præsentem quæstionem. In ea vero certum est dominium supremum, cuiusque Deo in sua omnia creata bona, & dona, ad rem præsentem speciatim supernaturalia auxiliantis gratia, ex quo pro suo arbitrio, vel omnia, vel efficacia, & habitum effectum, si docentur, absque creaturæ rationalis iniuria conferre denegareque potest, causam reprobationis esse, vt fatentur omnes, nosque proinde sæpè hæcenus supposuimus: solum ergo esse quæstio potest, an vltior actus diuinæ voluntatis, ex quo reprobatio à gratia auxiliante efficacie, (eodem enim modo de reprobatione etiam à gratia sufficienti philosophandum citij illam præcedat: in dubium autem est ad voluntatem denegandi reprobo auxilia efficacia, qua reprobatio, vt diximus, completur, præcedere, vt minimum, finem dominij, siue in donorum illorum supernaturalium largitione: subtractione exercendi, eiusque exercitij intentionem; est reprobi peccata præcellere, exercenda etiam ibi iustitia vindictæ per auxiliorum subtractionis supplicium. Tota ergo præsentis quæst. difficultas est, an ex intentione inefficaci, vel efficaci, antecedente reprobi peccata, & demerita, priuandi ipsam gloria, atque inferno addicendi reprobatio eius ab efficacibus auxiliis (quorum scilicet subtractione, eo de facto deueniet, atque à regno excludetur) proueniat de facto, possitve saltem prouenire: ac proinde ea etiam intentio, vel efficax, vel inefficax exclusionis à regno, & damnationis reprobi, reprobationis à gratia efficaci, causa ex parte Dei sit, esseve possit: quam quæstionem de intentione efficaci solum video à Doctores ex instituto disputari: cum tamen de inefficacie etiam nonnulla sint scientia & examine Theologico digna, quæstiones, disputanda, postquam de efficaci possibilitate quæstionem quartam profiligauerimus, ne multa simul examinantes confundamus.

CERTAMEN I.

Pro quæstionis expeditione notata.

Aduertendum circa præfatam efficacem voluntatem excludendi hominem à gloria, illamque æternis cruciatibus mancipandi ante eius peccatum prauum dupliciter posse in Deo cogitari. Primo absolute, & ex supremo dominio in creaturas, bonaque, & mala illarum, quin in exclusione à regno celesti, & damnatione æterna creaturæ rationalis huius demerita, & peccata attendat, videatque, quæ puniat, sed solum, vt suo in creaturas iure vtatur: de qua voluntate efficaci in Deo nunquam, nusquamque esse certum statuta apud Catholicos cunctos lege est, quæ in nulla rationali creatura defecit, aut vquam deficiet, id, vt minimum, probant illa Christi Domini finaliter mundum iudicantis verba. *Ita maledicti in ignem æternum, qui parati sunt Diabolo, & Angelis eius*: id est, qui solis apostatis Angelis, atque eorum similibus præuicatoribus hominibus institutus, decretusque est: Suadet secundo sententia apud Patres, & Scripturam frequentissima, Deum, scilicet, ad mala cruciatumque (æternos præsertim) creaturæ rationalis ab eius sceleribus, malisque meritis coactum venire solum, & inuitum trahi potius, quam venire, cuius sententiæ præclara testimonia solimus controuersia quinta, vbi delectum seriam salutis omnium, etiam reprobatorum, statuamus, iuadet: tertio sententia alia amplior, nec minus Patribus frequens. Deum non permissurum creaturæ mala, nedum facturum ingens malum damnationis eius, nisi de eis posset facere, & de facto faceret bona: quare hæc in re non de facto, sed de possibili absolute, siue de potentia Dei absoluta quæstio apud Theologos esse solummodo potest. An Deus, non quidem, vt puniat commissa, sed vt suo dominio iureque vtatur, creaturam rationalem innoxiam in puris naturalibus sine gratia, aut peccato conditam, possit absolute eius damnationem, ac subinde exclusionem à regno efficaciter velle, atque decernere.

2. In ea quæstione Herize noster disputatione 33, citata c. 1. numero 8. noster etiam Ioannes Præpositus ad quæst. 23. dub. 2. numero 103. & antiquiores plures affirmatiuam partem supponunt: neque vero Ariaga disputatione 39. sectione secunda, subsectione prima, Quirous tom. 2. de Deo vno, disputatione 17. sectione quarta, numero 16. Probat ille quia multum de crudelitate id procul dubio haberet: quemadmodum in homine, qui ad suum dominium in canem exercendum, ostendendumque, illum quotidie seminare efficaciter veller, quamdiu is viveret; nedum rationalem creaturam eo solum titulo Deum velle efficaciter merè per æternitatem. Quirous vero probat 1. ex Augustino 3. contra Iulianum capite 18. dicente, *Deus non potest sine malis meritis damnare, quia iustus est*. Secundo, quia iustitia Dei arguit æternam vitam, in qua afflictus iustus temporaliter æternè feliciter viuat, ne temporalia mala purè, & solum mala, absque villo fructu, & respectu ad bona potiora, Deo solum permittente, nedum volente, pariat: citius ergo arguet pura & adeo dira mala inferni ex Dei sola voluntate efficaci absque villo penæ debito creaturam rationalem æternè pati non posse. Postrema hæc duo parum videntur: Sanctus Augustinus enim planè loquitur de malo illo æterno in penam ob peccatum, & ex iustitia vindictiua creaturæ rationali inflicto à Deo: vt verbum damnare, & ratio subiuncta, *quia iustus est*, ostendunt enim immeritum punire damnatione, & sententia penali propriè acceptis iustitiæ opponitur: cui non opponitur cruciatus & gloria negationem alicui efficaciter iure dominij à Deo decerni, & infligi, sed, vt summum Dei bonitati, & benignitati opponeretur, Paritas rationis subiunctæ non viget, antecedens siquidem probatur

LLI ex

2. Censeo igitur cum communi Doctorum volunta-

4. Probatur secundo : quia Deus ad decernendam, volendamque efficaciter gloriam creaturæ rationali ante illius merita, atque prorsus independenter ab eius meritis, potens, libereque est libertate, non solum contradi-

Hinc verò probatur facile Deum inferno totum

[illegible]

fit, neque esse potest: potestque se facile continere, ne de creature rationalis æternis malis, qua talibus, delectetur, sed sola exercitii illius honestate absque illa crudelitatis specie amari à Deo efficaciter potest. Denique voluntatis huius efficacis possibilitatem ostendimus ad hominem contra aduersarios, qui voluntatem efficacem exclusionis à regno, & æternæ damnationis rationalis creaturæ in supplicium, & panam peccatorum ante eorum absolutam ab ipso positionem, & prævisionem esse absolutè possibilem, diutius adhuc, diutiusque admittunt.

6. Acquirat vero Arriaga, sectione 2. citata num. 8. in quæstionis explicatione, præfatam voluntatem efficacem exclusionis aliquem à gloria independentem præfatus, & sine ullo respectu ex parte obiecti etiam, ab eius de meritis & re quæstionis præfatis non esse: ceterum, cum ipse quæstionem hanc eodem modo, & sensu intelligendam tractandamque ibidem dicat quæ electio efficax ad gloriam ante absolutè præfata prædestinati merita ab ipso, & Theologis reliquis intelligitur, atque tractatur: ea vero quæstio, cum ab ipso Arriaga, tum à reliquis Theologis tractetur, atque intelligatur tripliciter ex parte obiecti. Primo præfendendo ex parte obiecti à meritis, & omni respectu ad ipsa, & ad solam gloriam collationem, nihil de meritis, aut eorum negatione attendendo, ut donanda prædestinati gloria in executione sit, cui responderet voluntas, seu intentio efficax excludendi hominem à gloria, ipsamque damnandi æternis cruciatibus, præfendendo ab eius demeritis, eorumque negatione, de qua hæcenus egimus: ergo & huc etiam examens deque eius possibilitate, & factio ad quæstionem præfentem spectat, immo vero solo hoc sensu quæstio præfens de præcedentia de facto, aut de possibili voluntatis, seu intentionis efficacis excludendi creaturam rationalem à gloria, eamque æternis cruciatibus addicendi antecederet ad absolutam, & præfata eius demerita, ac subinde ad reprobationem ipsius à gratia efficax, cuius defectu absolutè, certòque peccabit, totum habere potest: siquidem sensu alio de intentione efficax excludendi illam à regno, eamque cruciatibus illis addicendi in pœnam formaliter, & formale supplicium peccatorum non in gloria exclusionem, & dolores illius æternos solum, sed in demerita, & peccata ea voluntas efficaciter ferretur: ut cert. 2. videbimus: sed in sensu hoc intentionis efficacis de damnatione æterna rationalis creaturæ, ut damnatio propriè, seu pena, & supplicium est illi quo solo ad præfentem quæstionem spectare censet Arriaga. Doctorum sententias videamus, cum de facto, tum de possibili, ut notum postmodum iudicium in utraque quæstione feramus.

CERTAMEN II.

In quæstione de facto Doctorum placita referuntur.

1. IN quæstione de facto eiusmodi intentionem de exclusionem reprobatorum à regno, & æternæ ipsorum damnatione ob peccata pro posteriori natura ab eis admittenda, ac subinde ut pena (damni tamen, non sensus) & supplicium in hæc ostensionis iustitiæ suæ efficaciter pro priori ad absolutam demerita intentionem, efficacem quidem illam admittunt Dominici aliquot Thomæ, Bannez x.p. quæstione 23. articulo 3. dub. 2. vbi & Zamel. Alvarez de auxili. d. 77. §. 5. proponendum est quæstio, teste Ioan. Præpositio ad citatum articulum, & d. 10. apud Heriz d. 33. c. 1. à numero 4. in quem relatis eius quinque conclusionibus non immerito inueniatur ipse, & Arriaga. Prima enim eius conclusio est: *Dari in Deo voluntatem positivam absolutam excludendi reprobos à regno, ante ipsorum peccata absolutè posita, & præfata: intelligit autem efficacem ordine intentionis absolutæ intentioni efficaci dandi gloriam prædestinatam* Christoph. de Ortega de Deo vno, Tomus II.

tis ante eorum merita absolute præfata, ab ipso, & asseclis asserere omnino aduersam: illi vero conclusioni primæ quinta hæc eiusdem contradicit: *Reprobationem quantum ad ultimum eius effectum, seu exclusionem à regno, & punitionem causam necessariam ex parte reprobi habere peccatum, siue originale, siue actuale absolutum eius à Deo præsum: ut nisi eo præfuso aliquem, non solum executum, iuxta fidei dogma, sed neque intentum possit absolute, & efficaciter ex panis illos velle punire: verba Alvarez. his suis conclusionibus propemodum ipsa sunt: ipsissimæ vero sententiæ sibi contradicentium conclusionum. Primæ autem conclusioni præter Thomistæ datos expressè assentiuntur Durandus, in 1. d. 40. quæst. 2. num. 6. Duchard. d. 41. articulo 3. quæstione 1. Gonzalez Albelda ad articulum citatum, vbi discalceatus cursus Carmelitus tract. 5. d. 8. Ioan. à Sancto Thoma d. 10. articulo 1. Horum sententiæ, ex aliis tamen principis vnus ex nostris accessit, Granados 1. p. tract. 6. d. 2. satis fusè, & tract. 8. d. vn. sect. 7. ex parte etiam Corduba. 1. quæstionum quæst. 56. notat. scoti præceptoris signa in negotio reprobationis sequuntur: nisi quod in eorum primo ante absoluta opera, ac demerita reprobi docet Deum decreuisse positivè illum à regno excludere, non autem pena sentis punire.*

2. Falsius ad citat. quæstionem 23. articulo 3. numero 3. ut essentiam explicet reprobationis, tot intellectus, & voluntatis Dei actus recenset, ut rem potius confundat, quam expediat: pauculis enim explicatione reperit, atque ad ferendam sententiam mens expedior, ut ex dictis claret numero vero 6. ait, in primo signo, quo ante præfata merita prædestinati gloriam efficaciter voluit, non negativè solum, sed positivè etiam se habuisse erga reprobos Deum volendo scilicet, etsi non ita efficaciter illis gloriam. Notat verb. numero 10. contra Durandum non esse pro illo signo voluntatem efficacem: immò neque absolutam excludendi eos à gloria ne voluntati absolutæ de ipsorum salute aduersetur, suæque pietati deficiat, sed solum excludendi illos ab electione efficax ad gloriam, eamque voluntati negandi infallibiliter gloriam necessario docet præcedere, atque voluntati negandi media efficacia, & infallibilia ad gloriam consequutionem. Hanc verò doctrinam tanquam scoti abstrusam mentem, à seque in apertum deducam venditat ex 1. sententiæ d. 41. q. 1. §. sed dici potest, & sub quæstionis finem, vbi voluntati illi positivè exclusionis reprobi à regno, efficacique voluntati ad illud videtur problematicè saltem, & tanquam probabili sibi sententiæ assentiri: quod posset fortius confirmare Falsius ex §. præfati alter quæstionis eiusdem. Ceterum pro signo illo antecedente demerita absoluta reprobi nihil Deum positivè circa eius à gloria exclusionem voluntate sua agere ex scoti mente, & sententiæ contors interpretum, & scholæ suæ Doctorum sententiæ est: quin ex memoratis eius textibus mens eius in oppositum petrahi possit, aut induci: in eis quippe diluendi argumenta sibi opposita non vnam solum esse viam ostendit, sed multiplicem, nec eam tantum, quæ ex doctrina decisiois suæ ad quæstionem, & difficultatem, quam ex instituto versat aperitur: sed de mente scoti rigide agemus numero proximo, in Falsi vero nostri doctrina displicent nonnulla. Primum, quod ad idem signum voluntatis diuinæ reprobationem, eiusque initium, & prædestinationem aliorum, ipsiusque initium censet pertinere (in quo & Theologi alij peccarunt) cum tamen certum, ac de se constans sit reprobationem reprobationem, & prædestinationem: immò vnius prædestinationem, ac prædestinationem alterius dispartit se habere: quare neque utrumque initium, idem esse potest, tamen eodem modo in omnium reprobationum singularium reprobationum decretis, & in reprobatione vniuersali, sicuti, & in decretis prædestinationibus vniuersali, atque omnium prædestinationum, dum de speciali in aliquorum, siue reprobatione, siue prædestinatione disponenda, ordine ex scriptura, & Patribus non constituit, censendum prudenti, & cordato Theologo sit: displicet secundo positiva illa voluntas antecedens, & decretum non eligendi efficaciter reprobum ad gloriam, quia omnino superfluit solaque omissione efficacis voluntatis ex contradictionis liber-

tate quam (Deo adesse ostendimus) reliquæ voluntates ad reprobationem necessariae acque bene procederent. Et quantum ad eius antecedentiam voluntati efficaci denegandi auxilia efficacia, seu media infallibilia ad gloriæ consecutionem actio quo pacto illam docuerit Falsolus, qui cum nostris omnibus voluntatem conferendi auxilia efficacia prædestinatis ex inefficaci salutis eorum intentione provenire posse constanter etiam affirmat: quare & simili alia inefficaci voluntate non eligendi efficaciter & infallibiliter reprobam ad gloriam possent ei & auxilia efficacia ipsi denegari, & sufficientia tantum conferri.

3. Sed ad Scoti mentem, & sententiam veniamus, quam Vazquez ex eius textu, discipulis, & scholasticis, vel co-taneis, vel vicinioribus palam fecit, docuit ergo Scotus loco citato in primo signo omnibus prædestinatis, reprobatisque propositis, primos elegisse efficaciter ad gloriam, erga secundos mere negativæ, ac pure omisiuæ, quoad electionem ad gloriam, vel ipsorum à gloria exclusionem se habuisse in secundo signo elegisse primos ad gratiam efficacem perseveranter: circa secundos autem etiam in ordine ad gratiam pure negativæ, & omisiuæ se gessisse. In tertio signo præfuisse his permissionem lapsus in mortale perseveranter: ex quo, & ex duabus omissionibus anterioribus electionum ipsorum ad gloriam, & ad gratiam, vidit illos absolute, & perseveranter peccaturos: eiusque negationibus, seu omissionibus, & permissione præfinitione signi tertij eorum reprobationem constituit in quarto signo ex præfinitione præfata peccati perseveranter futuri ita iam à gratia efficaci reprobam reprobatur efficaciter & punitivè à gloria deputatque cruciatibus æternis. Contra verò duabus electionibus efficacibus ad gloriam, & ad gratiam efficacem iam prædestinatum & bene, ac perseveranter operaturum præsumptum, & executivè elegit ad gloriam. Sequuntur Scoti Basilius in r. d. 4. t. q. 1. a. 4. & Scotista reliqui Corduba excepto. ut vidimus n. r. fine, eius tamen loco Scoto adherent Thomista plures memorati à Vazquez. d. 9. c. 1. n. 7. 9. *Scotum sequuntur*, quod suavior ipsi omissionis efficacis ad gloriam erga reprobos eorum meritis anterior quam efficacis voluntas exclusionis ipsorum à gloria visa, & optimo quidè iure, videretur. In hac porro doctrina, & ordine decretorum Scoti plura Vazquez, & alij immerito reprehendunt. Primò negationes & omissiones electionem reprobi duorum signorum puras, quas in Dei voluntate iudicant impossibiles. Ostendimus autem contrariè. 4. de voluntat. d. 4. q. 3. cert. 2. omissiones puras, ac subinde libertatem contradicendi diuinæ voluntati negari non posse, quin & voluntati creatæ ex defectu causæ exemplaris, & diuinæ omni effectui positivæ, nec pure defectivæ, siue effectui defectivæ solum creatæ necessariae, denegentur. Qua in re cavenda aduersariorum fallax æquivocatio est: quod nempe Deus erga absolutas negationes rerum suspensivæ se haberet. Neque enim pura suspensio voluntatis est, eius circa obiecti appositionem libera, ac deliberata omisso: quæ, si essentialis, adhuc partialis obiecti eius voluntas sit, adæquata negationis absolute eiusdem obiecti causa erit, ut læpe ostendimus, ac de se se patet. Sed eo principio dato: cum Scotus signo suo tertio voluntatem permissionem peccati, seu denegandi gratiam efficacem designet: & in quarto signo voluntatem etiam positivam, & efficacem denegandi gloriam reprobo, utriusque negationis voluntatem positivam, & efficacem à quâ absolute censetur designari, tametsi pro anterioribus duobus signis non adsint. Neque enim (ipso Vaz. fatente. n. 9.) voluntas positiva necessaria in Deo, ut in suo modo negatio alicuius creati in rebus absolute sit, atque à Deo causetur in omni anteriori signo esse debet, sed satis est, ut sit in postremo, anteriori ad rei absolutam negationem. Id quod absolute verum est, & patet, contra eundem Vazq. n. 10. §. quare, id quod tametsi positivum permissionis decretum pro illis signis prioribus haberi à Deo absolute possit, ut posse haberi Scotus admittit: quia etsi potens ad permissionis decretum, eiusque omissionem pro eis signis prioribus sit, cum tamen ad neutrum pro illis signis sit determinatus Deus potest pro illis præfuisse se habere, differreque ad ulterius etiam postremum ante negationis absolutam positionem ad illam apponendam voluntatis suæ determinationem.

4. Aliud vero numerus, & ordo signorum nobis displicuit. Primò, quod ad idem ingenuè aperta reprobatio à gloria & efficax electio ad gloriam ante præfusa absolute merita vel reprobam, vel prædestinatorum reuocetur: omnia enim nunc impossibilitate antecedentis electionis prædestinatorum ad gloriam propter merita, & ut coronam donandam (de qua supra) quod ad rem ipsam attinet, negativæ illa reprobatio à gloria: immò, & à gratia efficaci, atque electio efficax tam ad gloriam, quam ad efficacem gratiam omnino disparat, & impertinenter se habent, aut iam nequeunt ad idem prius, & signum naturæ pertinere: ut num. 2. contra Falsolum dicebamus: quia in re magis nobis Falsolus, quam Scotus displicet: quia num. 1. non solum ad idem signum, sed ad eundem actum libitum præpositum electionem prædestinati ad gloriam, seu gratiam efficacem, & positivam reprobi exclusionem docuit pertinere dixi, quod ad rem attinet reprobationis & electionis: quia quod ad denominationem electionis non per alio non ita impertinenter se habent ut vnius electio atque alterius non electio, seu reprobatio in Deo esse non debeat, non tamen utraque esse debeat pro eodem naturæ signo, & priori: hoc sensu Patres prædestinationem, cum reprobatione aliorum coniungant, illam electionis nomine vocantes: quorum testimonium Falsolus præsertim deceptus est, ut de re prædestinationis & reprobationis sententiam illam suam doceret, ad rem autem ipsam ostendimus supra ne prædestinationem quidem cunctorum prædestinatorum in eodem prius, & signo naturæ habitam à Deo fuisse, nec posse, cum quorundam existentia ipsorum prædestinationis, & destinationis, seu electionis ad gloriam necessario antecedens, ac supponenda posterior natura, aliorum prædestinationis, ac destinationis ad gloriam læpe fuerit: quod ipsam de reprobatione, vel positivæ, vel negativæ, seu à gratia efficaci ei, siue à gloria eadem ratione probatur: ergo nequit cunctorum siue ad gratiam efficacem, siue ad gloriam destinationem, & electio, simulum excludere, ut positiva, siue negativa ab alterutra ad idem signum, ac prius naturæ pertinere: secundo displicet tertium illud signum decreti permissionis peccati erga reprobam haberi de facto, quia omniomodo, ac de superfluo positum est, cum enim pro secundo signo Scotico ex negativæ illa reprobationibus & à gratia, & à regno scientiam mediæ distributionis conditionata vel consensus, & regni vel negationis utriusque sub auxiliis prædestinato curis decessit, ac reprobo exposita, vel negativæ voluntate denegandis, ut opus fuit ad prædestinandos, quos pro eo signo et omnibus libere ac prudenter prædestinavit, & non prædestinandos, quorum prædestinationem pro eodem etiam signo libere omisit: certe pro eodem fac scientiam potestatis absolute habuit, ut hos non negativæ voluntati positivæ etiam voluntate à gratia efficaci excluderet, ac positivè reprobaret decreto peccati permissionis: si enim libetis habuit scientiam & potestatem, ut positivæ voluntate alios ad efficacem gratiam destinares, ac prædestinares: ergo de superfluo, & otiosè tertium illud signum naturæ ad positivam voluntatem, & decretum negationis utriusque voluntatis efficacium, seu permissionis peccati inducitur à Scoto, & expectatur: etsi enim ex ea scientia & potestate pro illo secundo signo sibi adiuvante ad determinandum se ad alterutrum pro illo ipso signo non cogere Deus, sed possit determinationem ad posterius alium signum absolute diffundere, aut cum pro illo secundo signo possit absolute determinare ita factum sentire debet in questione de facto, si ex revelatione, aut incommoda Theologico (que hic absint) de suspensione pro illo signo, & dilatione determinationes ad signum posterius nobis consisterit: ne frustra per plura signa factum admittamus, quod per pauciora fieri de facto potest admittatur: immo vero cum positiva prædestinatio aliquorum ad efficacem gratiam pro illo secundo signo, atque non solum præfusa omisso positivæ similis prædestinationis erga reprobos, sed & negativæ (ut iam ex eius doctrina ostendimus) à Scoto admittatur: iam in negatione gratiæ efficacis reprobis determinatio voluntatis diuinæ pro illo secundo signo admittitur: quid ergo obest, ut etiam eiusdem gratiæ efficacis negationem pro eodem signo secundo positivæ determinatione fuerit.

5. Secundo

Secundo decretum hoc permissum peccati, ac subinde signum illud tertium (quod illi decreto concipiendo insitit) ex doctrina Scoti eiusdem impugnatur. Docet enim ex duabus negotiationibus diuinitum decretorum erga gloriam & gratiam efficacem reprobi cuiusque quas in primo, & secundo signo posuit præiudici à Deo lapsum reprobi perseveranter: ergo aut illud tertium signum negatio gratiæ efficacis absoluta supponitur futura: ea enim non supposita nequit lapsus absolute, & permanentiter futurus esse, ac præiudici. Inde infero vltius: ergo nequit à Deo concipi postertus natura decretum permissum peccati pro signo tertio; probatur consequentia. Omne decretum de obiecto quouis desiderium illius obiecti, & actuum est: ergo repugnat decretum de obiecto aliquo quod antecedit ad ipsum decretum absolute futurum absolute supponitur, atque à Deo præiudicat. Pater consequentia, quia desiderium omne essentia sua fertur in obiectum suum, ut fiat futurumque sit, quod antecedit ad ipsum factum futurumque absolute neque est nec præiudicat: quis enim quod præhabet atque absolute futurum supponit vltius, & postertus, ut fiat futurumque absolute sit nisi insipienter desideret: pergo. Atqui negatio absoluta auxilij efficacis (quod est obiectum voluntatis, seu decreti permissum peccati omnium, & Scoti scientia) futura absolute est in, & ex secundo signo negatiue reprobationis, seu liberæ omissionis prædeterminationis, & voluntatis conferendi gratiam absolutam reprobo: ergo implicat concipi haberi à Deo pro signo posteriori tertio decretum permissum peccati, seu negationis auxilij efficacis, quæ antecedit ex omissione illa libera, seu negatiue reprobatione ab auxilio omni efficaci in secundo, & ex secundo illo signo absolute futura supponitur, atque absolute à Deo præiudicat. Dices, omissionem illam voluntatis efficacis conferendi reprobo auxilium efficacem non esse rigorosam omissionem liberam, ac deliberatam, quare nec reprobationem negatiue pro illo signo habuit. sed solum suspensionem voluntatis conferendi, vel non conferendi auxilium efficacem reprobato, ut pro eo signo mere præcise se habeat Deus, determinatione omni libera voluntatis sue, sue postertus, sue negatiue tam circa auxilium efficacem, quam circa eius negationem ad tertium nature signum referuat, ut fieri posse n. 3. & 4. dicebamus. Ceterum cum ex prouisione pura voluntatis liberæ circa auxilium efficacem, eiusque negationem, nequeat negatio auxilij efficacis, quare nec reprobi absolute, & permanentiter lapsus adhuc tamquam ex partiali medio aut principio inadæquate deduci, male Scotus docuisset, ex duabus illis præcisionibus tantum negationibus, seu omissionibus prædeterminationis ad gratiam efficacem, & ad gloriam etiam in consortio decreti sui permissum peccati, lapsum reprobi absolute & permanentiter futurum deduci atque absolute fore à Deo præiudici, Scoti ergo explorata sententia in duobus primis signis non solum omissionem electionis ad gratiam efficacem, & ad gloriam, sed deliberatam omissionem electionis vtriusque, sine qua nec gratia efficax, nec gloria obtineri consequente possibilitate, & potestate queat; ac proinde reprobationem negatiue in primis illis signis constituitur quare nequit pro eius doctrina easio omisso tantum præcisa pro illis signis tentari. Porro Bassolus, & Scoti omnes ita Scoti præceptoris sententiam referunt, & scilicet ac Thomistæ, quibus eam placuisse retulimus, Pelantius q. 23. citat. a. 7. d. 4. n. 4. & alij apud nostrum Joannem præpositum eadem q. 2. dub. 4. n. 111. §. secunda sententia ubi Scoti sententiam hanc immerito tribuit nostro Soatio. 2. de concilio Dei. c. 5. §. Tertia obiecti occasione & 1. p. lib. 5. de reprobatione c. 5. imo addit Soarium. c. 4. n. 5. admittit positum nolitatem eligendi aliquos ad gloriam, & ad gratiam efficacem antecedit ad ipsorum demerita absolute præiudici. Deceptus autem valde deceptus est siquidem Soarius constanter docet vbiuis, & ibi Deum ex inefficaci salutis reprobi intentione pro omni signo anteriori ad electionem meliorum sufficientiam tantum pro reprobo, atque eius demerita absolute, eum ad efficaciam media pro eo eligendo absolute liberum, & expeditum esse, cum tamen deliberata omissione anteriori eligendi ipsum ad gratiam efficacem, & ad gloriam, sue negatiue reprobatione (&

multo magis postea nolitatem vtriusque electionis) vtriusque electionis anterioris ad ipsas & demerita reprobi impos absolute & omnino impeditus esset.

CERTAMEN III.

In questione efficaci reprobationis à gloria reprobi de facto conclusio prima.

N Vllum reprobum excludit de facto Deus à gloria voluntate efficaci ante eius demerita absolute præiudici: ac subinde nec ea efficax & antecedent à gloria exclusio, reprobationis eius à gratia efficace causa esse potest ex parte Dei. Ita expresse. S. Thomas. in cap. 8. ad Roman. in ea verba: *quos præiudicat* & in cap. 9. lect. 2. fine q. 6. de veritate. 2. ad 9. lect. 3. contra gent. c. 16. vbi Ferrar. Caietan. 1. p. q. 23. a. 5. §. ad 4. & fine. 5. *Adverte* vbi reprobationem à gloria solius iustitiæ actum proprium esse docet, ac reprobi demerita absolute, necessario supponentem. Viguerius. institution. Theologicar. c. 10. §. 8. Catherinus. 2. de prædeterminatione. Orantius. 3. locor. catholic. c. 9. Stapleton. in cap. 9. ad Roman. versu. 10. ex nostratibus (Granado excepto omnes Valerius. 1. p. q. 23. parte poster. de reprobato. pu. 3. Molina ibidem. a. 5. concl. 1. Valq. d. 9. §. 4. §. 5. & 9. Soar. locis citatis. a. 2. de auxil. c. 5. n. 5. & 6. ac lib. 5. c. 2. n. 4. c. 3. concl. 1. c. 6. n. 8. Becanus. 1. p. c. 15. q. 3. concl. & post tract. de prædeterminatione & reprobato. c. 16. q. 1. Bellarminus de gra. & libero arbitrio. 16. §. iam vero 2. de amissione gra. c. 12. Herize cita. d. 33. Lel. sius de prædeterminatione. sect. 6. c. 5. & 6. Petavius c. 1. dogmatum Theologicor. lib. 9. c. 10. Monzæus. 1. de electione ad gloriam sine Ioan. præpositus supra n. 112. Fasolus etiam supra. Ariaga etiam supra subsect. 3. Quiros. t. 2. de Deo vno. tract. 6. d. 17. lect. 2. n. 6. Buiciz. de Montoia de prædeterminatione. d. 16. sect. 16. n. 11. & si typorum errore huic nostræ & suæ conclusioni & probationibus suis videatur in terminis aduersus huiusce verbi. *De facto Deus ad permittendum peccatum originale, & ad permittendum primum peccatum hominis iuste mouetur ex intentione efficiendi ostendendi iustitiam punitivam.* Quibus hæc contradictoria immediate subnectit; *sed primum præcognoscit peccatum absolute futurum, & dependenter ab hac cognitione vult efficacior ostendere iustitiam punitivam.* omissionem ergo typis suis non præponendum verbo *mouetur* partis primæ ne conclusio tota in terminis implicet, ac probationibus eius ab autoritate subiunctis aperte aduersetur. Pro sua hac & nostra conclusione citat præter reatos patronos Magistrum in 1. d. 40. c. vlt. Aureolum ibi. a. 1. & d. 41. a. 1. & Gregor. ibi. q. vn. a. 2. ad. 4. ac ibidem Heruæum, & Maiorem Henricum quodl. 4. q. 19. quodl. 5. q. 5. quodl. 8. q. 5. Sotum. in c. 9. ad Roman. digressionem de prædeterminatione. pag. 277. Syluestrum in consistorio Driedonem. 1. p. concordie liberi arbitrii. cum prædeterminatione. c. 4. quos & alios à sceleratos d. 15. lect. 16. *tertia opinio* ac n. 14. & 15. pro sexta opinione, præ præsentem referet conclusionem, quibus adde Scotum cum tota sua schola, qui licet reprobationem negatiue à gloria peccati reprobi absolute futuritioni, eiusque præiudici naturam anteriorem in Deo admittant, positum vero anteriorem absolute futuritioni, & præiudici fuisse constanter negant: denique cunctis memoratis adde Gamacharum de prædeterminatione. c. 12. §. *ultima restat, quæstio*. Hacher. 1. p. 4. 23. d. 4. concl. 5. & alios iam memorandos.

2. Porro conclusio hæc de facto cõtra voluntatem efficacem excludendi reprobam à gloria antecedenter ad eius demerita absolute, atque eorum absolutam præiudiciem, & reprobationem à gratia efficace, ex fine ostendenda suæ iustitiæ punitivæ in reprobos, vel præiudici misericordie prædeterminatos, imo ex quouis alio fine ex quo haberi à Deo absolute possit contradictorie decernat. Prima eius probatio ex Theologorum, atque scholarum consensu, & autoritate desumitur. Maxime cum ex eis proximo

seculo sapientissime, accuratissimi dogmatum fidei examinatores defensoresque strenuissimi, & acerrimi, non vt. cumque probabiliorum, sed fidei dogmata concernentem iudicent, ne sine grauibz censuris affirmatiuum abire patiantur. Catherinus eam vocat. *Horribilem*, & *pia aures verberantem*: ipsumque Augustinum eam detestari, vt *impiam*, lib. 6. *Hypognosticon*, Orantius de ipsa ait. *Qua est Caluini*, & *Beza*, & aliorum hereticorum nostri temporis, atque eam Deum confingere atrocem, & ferocem. Stapletonius. Hunc fuisse execrabilem sensum Caluini Deum iniquitatis, & in iustitia arguentis: Niquetius supra c. 20. versu, 2. *repugnare cum diuina iustitia*. Qualiterus sæculo 17. suæ chronolog. anno 1600. c. 7. hanc fuisse Sibrandi heresim referente Vuortio. Bellarminus Caluinisticam appellat; vt & Becanus citat. q. 1. vbi quatuor propositionibus doctrinam Caluinisticæ prædestinationis ad gloriam proponit. Quarum prima, & secunda prædestinationem seu efficacem destinationem vnus ad vitam, & alterius ad mortem in Dei consilia meritis, demeritisque, ac præuisioni eorum anteriorem amore Dei arbitrio, & libito habitam docent. Tertia vero, & quarta propositiones ex eis efficacibus destinationibus præparati ac dispositi, quibus alter æternam vitam, alter vero æternam mortem infallibiliter incurat. Destinationis vero seu prædestinationis ad gratiam, & gloriam, seu ad mortem & infernum voce, non quidē mediū efficacium ad alterutrum consecutionem, sed alterutrum efficacem intentionem ex qua mediū præparatiua voluntas tam efficacium quam sufficientium tantum meritaque ac demerita absoluta posterius natura proueniant. Tomo item. 1. opus. Theologorum eandem Caluinisticam prædestinationem ad vitam vel mortem æternam intentione illa efficaci alterutrum merita reprobi, demeritaue absoluta prædestinati, & reprobi antecedente, & ex qua medio cum alterutro sine intento infallibiliter coniungenda à Deo amantur, & proueniant contineri septem Caluinistarum hæc de re propositionibus adhibitis explicatis adhuc proposuit Soarius citatus præfatam efficacem Dei voluntatem excludendi reprobos à regno, & gloria sua ipsorum absolutis demeritis, ac præparationi subinde mediū sufficientium tantum ad eorum salutem anterius à Deo habitam improbabilem, & alienam à sana doctrina censuit. Hæc etiam nulli Catholicorum illius defensionem permittendam esse docuit. Demum Scotus præfatis omnibus anterior in l. d. 41 q. vn. versu secundum præbatur eiusmodi efficacem voluntatem Dei de exclusionē reprobi à gloria eius absolutis demeritis anteriorem fore censuit crudelem.

3. Graues hæc affirmatiue sententiæ censuras, ex grauissimis Doctoribus reuelerim, vt negatiue nostræ conclusioni auctoritatem, quæ ex eis desumi possit concilium. Earum sane pondus dupliciter eleuare contendit Arriaga citat d. 39. sect. 1. subsect. 2. n. 11. Primo, quia possit Deum absolute futuræ, & præuisioni reprobi demerita velle efficaciter illum à gloria, etiam in pœnam, atque ex affectu iustitiæ vindictæ excludere probabile ipse putauerat subsect. 1. §. 5. *Primo non posse, & §. Hinc infero*. Censuræ autem præfate crudelitatis, iniustitiæ, horribilitatis, atrocitatis, ferocitatis, impietatis in eam Dei voluntatem non solum in eam de facto habitam, sed etiam in eam possibilem cadunt siquidem non minus Deo repugnat impia, atrox, ferocis, crudelis, & iniusta voluntas possibilis, quam actualis cum tamen communi etiam Theologorum sententiæ, & nostra statuta cert. 1. contra ipsum Arriaga absque vlla ex præfatis nota possit Deus ante cuiusvis rationalis creaturæ absoluta demerita præuisionem eius à gloria exclusionem æternosque cruciatus dummodo in pœnam delictorum non sit) efficaciter velle. Secundo censuras in Caluinisticam prædestinationem ad mortem, non ob intentionem illam efficacem exclusionis à gloria reprobi absolutis demeritis anteriorem, sed ob præuisionem materialis peccati in Caluinistica reprobatione contentam cuius à Thomistica præuisione materialis peccati discrimen non examinat; verum, (vt à postremo ordiar.) Doctores præfati, duas illas voluntates efficaces Caluiniani erroris scorsim recensentes scorsim etiam confutant, & propriis vnicuique censuris carpunt: & datis quidem exclusionem reprobi à reo eius demeritis anteriorem, (de quo nunc) & ex qua ad materiale peccati præuisionem

proueniat Primum autem nil pōteris ab auctoritate prædictis censuris imminuit. Etenim, vt voluntas illa de facto admittit impia, ferocisque esset ac iniusta, ex adiunctis de facto circumstantiis, ac non ex intrinseca eius natura, & essentia posset prouenire, quæ proinde posset absolute ab eiusmodi voluntate absolute separari, ac deficiente quare ex eis defectibus in voluntate, quæ de facto est non inferretur omni Dei voluntati circa obiectum idem conuenire debere, quandoquidem absque eiusmodi circumstantiis circa obiectum idem haberi à Deo voluntas absolute posset, quod autem ex adiunctis, & circumstantiis, quibus de facto eiusmodi voluntas haberetur eos defectus de facto habita incurteret quos Patres, Doctores auctor in cursuram, non autem defecit, ac natura solum sua speculatiua conclusionis probationes, & toto decursu quaestionis dicenda satis ostendunt.

4. Prima ac præcipua nostræ conclusionis probatio petenda est ex impossibilitate intentionis efficacis voluntatis punitiue reprobantæ eius absolute demeritis præuisionem ex fine iustitiæ suæ vindictiue per eius à regno de gloria sua exclusionem, & æternis cruciatibus adhiocione; ea enim impossibilitate statuta, negatiua conclusio de facto inuitabiliter, vt patet inferitur. Sed tamen nunc argumentum hoc non persequor; tum quia de eius voluntatis impossibilitate statuenda certandum nobis erit, à cert. 5. tum quia conclusio præfata, non solum anteriorem de meritis voluntatem efficacem punitiui intentionis per eius à regno exclusionem, sed omnem aliam quamvis ex quouis alio fine à Deo possibilem, ex iure supremi sui Dominij in omnem, etiam rationalem creaturam, de facto à Deo excludit, quare ex punitiue solum voluntatis anterioris ad merita absoluta reprobi impossibilitate ex parte solum, non autem conclusio tota probatur, probatur ergo primo. Quia admittit adhuc eius voluntatis excludendi gloria reprobum ad eius demerita absoluta anteriori ex quo velis sine possibilitate. Dei tamen bonitatis, misericordie, benignitatis ipsius in creaturas rationales Dominio debetur, nisi ex reuelatione Patrum, uel diuino Spiritu afflato communi, constantique sententia ita se erga rationales creaturas gerere. Dum enim nec debent, nec possunt atque ita se Deum erga illas nullo scripturæ, aut Patrum testimonio, nedum constanti, & communi sententia, constat, sed potius oppositum regno nullatenus id à nobis asseri debet, aut potest. Minor probatur: quia id quod extra ordinariam experientiam Dei prouidentiam vltimque dominij in creaturas rationales diuini extraordinario fundamento opus habet, vt asseritur de facto euenire: quemadmodum vt aliqui asserunt de facto contingere, quod extraordinariam Dei prouidentiam, & vltim dominij sui in creaturas rationales, naturales causas, & effectus vniuersi: v. g. ignem formatum Babylonicis tres pueros non cremasse nisi nobis ex scripturæ testimonio constaret asseri à nobis non posset, extra ordinariam Dei prouidentiam, vltimque dominij sui in naturales causas expertum est: atque voluntas illa excludendi rationalem creaturam à gloria efficaci, & eius de meritis absolutis anteriori, est ex aliquo fine, & iure dominij sui sit Deo absolute possibilis, est tamen extra prouidentiam ordinariam & communem vltim bonitatem, ac beneficium, vt expertum Dei erga rationales creaturas, atque ex Dei bonitate, & propensione ad bene faciendum suis creaturis præsumendum à Patribusque scriptura commandatum verbis illis quibus sepe *scimus de Domino in bonitate inueniri*, ergo, vt ea voluntas credi in Deo asserique debeat, aut possit extraordinario fundamento scripturæ, constantis, & communis Patrum sententiæ opus erit. Minor primis syllogismi, ac simul secundis, probatur, quia nullo scripturæ, vel Patrum testimonio (nedum communi horum consensu) constat Deum in se erga creaturam aliquam rationalem de facto gerere constantem, imo vero opposito modo se erga rationales omnes creaturas gerere de facto Deum constare ex scripturæ, & Patribus frequentissimis, vt patet ex solutione corum, quæ ab aduersariis inducuntur, & aliis iurestragibilibus, quæ reliquis nostris argumentis adducuntur.

5. Probatur Secundo. Deus de se, & ante absolute reprobi demerita non solum vere, & certo, sed & absolute reprobi salutem vult, vt ex scripturæ, & communis constantique Patrum monstrauimus controu. 4. d. 4. q. 2. a. 2. cert. 2, ergo

velis sine mancipandi, vel crocodyli, vt aiunt in morem plorat, quos de se, ac suapte ingenio, & voluntate perdit, ac subinde est hominum aserrimus illulor, atque omni circulatoris fallacior, quæ sunt blasphemata.

8. Id verò illationis, & circulationis pessimæ vitium toties Deus incurere deprehenditur, quoties ad se, suamque gloriam omnes vocat verbis illis *Venite ad me omnes*, &c. reprobos etiam, quos tamen antea à se ipso, & gloria sua efficaci voluntate habet amotos. Tunc etiam, cum dominica oratione verbis illis *adueniat regnum tuum*, vt ipsum enixe oramus, nos omnes hortatur. Tunc etiam, cum omnibus gloria suæ regnum indiscriminatim in præmium proponit, & promittit: siquidem antea ad præmium absoluta demerita (reprobiorum scilicet) præpositæ promissæque in præmium gloriæ affectio ex ea efficaci voluntate eos excludendi à gloria facta est ipsis impossibilis, ac subinde de re impossibili & chimerica, & omnino illuloria ipsis erit gloria in præmium propositio, atque promissio. Neque vero illulio hæc, & circulatio vitabitur si dicas, voluntatem illam efficacem excludendi reprobos à gloria anteriorum quidem absolutis reprobi demeritis esse, sed tamen propositione, & promissione gloriæ in præmium esse naturæ posteriorem: quare pro eo promissionis signo possibilem absolutè etiam reprobis esse, nec de re impossibili promissionem. Etenim illationis, & circulationis complementum adsequens proxime naturæ instans differt, non autem illam à Deo auferit, vt patet. Argumentum quintum contra affirmantem sententiam ex euerfione diuinæ libertatis ad habendam voluntatem executionem donandi gloriam meritis absolutis, siue ob absolutam reprobi merita reprobi petendū est: quod euasione argumenti alterius ab euerfione libertatis, & meriti reprobi, vt ob illud possit ipsi gloria à Deo donari minime patet: quoniam eas etiam siuis deinceps præclulit: sexto, Deum reprobis salutem maligne insidiari conuincitur, dum ex ea excludendi illos à gloria, & addicendi eos cruciatibus æternis anteriore efficacie voluntate, quamnam efficaciam media ad salutem, & quæ inefficacia sint perquirat, ac deprehendit, atque ex ea scientia absque efficaciac efficaciter remouet, & inefficacia (tametsi absolute sufficientia) quibus certo, & infallibiliter à gloria in tartarum ruunt, idque ex efficaci virtuteque mali intentione, & voluntate prouidet ipsis: ita enim fieri necesse est vt eorum à gratia efficaci ex efficaci voluntate excludendi eos à gloria proueniat. Ecquid enim amplius ad malignas salutis reprobis insidias & virtuteque mali præparationem adeo requiritur? Probatur rursus absurdi huius illatio, quia non aliunde probatur Deum salutis prædestinatorum satagere, quam quia ex intentione salutis ipsorum, & scientia efficaciac mediæ efficaciac media, inefficacibus neglectis, eis eligi, disponit, ac procurat: quod si efficaciac intentionis gloriæ ipsorum ex qua efficaciac illa media à Deo elegantur præparenturque, ac disponantur prædestinatis requiratur, voluntati, seu intentioni excludendi reprobos à gloria, ex qua inefficacia media à Deo pro ipsis, eliguntur, præparentur, ac disponuntur, efficacibus omnibus prætermisiss, efficaciac per aduersarios asseritur.

9. Inde verò aliud contra affirmantem sententiam absurdum est proclue Deum nempe damnationis reprobi esse de facto autorem, tametsi reprobis ipse ex parte sua damnationis suæ sibi author sit, quod nunc omisso. Probatur absurdum hoc primo à paritate & ratione eadem, qua Deus salutis, & gloriæ prædestinati author absolute est, ac dicitur, tametsi prædestinato ad eius consecutionem suas partes relinquit. Probatur secundo: si quis sciens alterius præcipit, si illac eat, atque ex ea scientia, & expressa efficaci, ex parte sua voluntate ipsum vt illac eat dirigeret, præcipitationis illius causa, & author omnibus fatentibus, esset, tametsi ille alter & voluntate, & gressibus suis præcipitationis suæ causa etiam, & author foret. Dixi Deum ruinæ in tartarum, casusque siue exclusionis à gloria Deum reprobo autorem causamque in affirmantem sententia fore: non autem inferri inde Deum peccati & amorem esse, vt nonnulli arbitrantur: quia consequentia huius debilitas ex dictis d. proxima de peccati permissione in prædestinationis effecti-

bus recensenda facile deprehenditur. Omisso etiam ex ea anteriore, & efficace voluntate Deum manifestum determinatum antecedenter ad peccati persecutoris, & finalis reprobi permissionem, quod absurdissime reputat Recentiores: nos autem eam antecedentem Dei determinationem ad peccatum permittendum ex prædicatione Dei necessarii non proueniat, sed ex libero aliquo voluntatis suæ actu nihil prorsus absurdi continere ostendimus ibidem. Duo vero aduertenda hic sunt. Primum argumenta præfata (sicut, & Patrum testimonia subiicienda) eandem prorsus vim contra affirmantem sententiam, & pro negatiua nostra habent, etsi pro eodem nature signo exclusio à regno, & permissio peccati, seu à gratia efficaci positiua reprobo à Deo haberi asseratur, dummodo ante præsentia absoluta reprobi demerita sit, vt tunc voluntas illa efficaci exclusiua reprobi à gloria foret: tametsi reprobationis à gratia efficaci causa esse non posset, cum ad idem nature signum utraque pertineret. Secundum est: sententiam nostram non solum testimonio, sed discursibus etiam ipsis Patrum hærentes probatam esse: deinceps autem testimonio Patrum conclusionem de facto nostram in terminis esse probantem. Plura congerunt Valentia citatus. §. *Quarta præmissa* Ricæ de Montoia, & præpositus citatis locis, quorum plenius promptam euasione video, quod de voluntate executionis damnationis reprobi, & exclusionis à gloria, quam non nisi post merita eius absoluta esse Catholice aduersari fatentur: & quamuis ad Patrum mentem ea interpretatio non sit, ad germanam tamen interpretationem eorum admittendam non ita facile trahi aduersari poterunt nolentes, & inuiti, sumioribus ergo, etsi paucioribus, Patrum testimonio agendum nobis contra aduersarios erit, vt ex Patribus conclusio nostra in terminis ipsis, atque omni discursu temore probetur. In iis forte numeranda imprimis videantur prosperi testimonio plura, quæ quia discursu egente nonnulli, vt aduersarios conuincat pro secunda conclusionem statuenda cert. 4. opportunitas referantur: tametsi indirectè primam hanc conclusionem satis probet, vt eo loco clarebit.

10. Primo ergo Augustinus in prædestinationis, & reprobationis negotio communis Magister epist. 101. *Quærimus prædestinationis causam, nec inuenimus: reprobationis autem causam quærimus, & inuenimus.* Vbi reprobationem à gloria intelligit, reprobationis quippe ad efficaci gratia adæquate sumptæ, ex parte reprobi aduic causa nec est, nec inuenitur: sicut inuenitur reprobationis à gloria: quare eam solum reprobationem à gloria esse Augustinus asserit, quæ post absolutam reprobi demerita est, & executionis ad aduersarios vocatur, intentionis illa efficaci, & anteriore reprobi de meritis, & cuius ex parte reprobi causa nec est, nec inuenitur, sicut nec ad prædestinationem ex parte prædestinati, elegata omni reprobatione à gloria, quæ ex reprobi demeritis non sit. Fatus adhuc 6. Hypognost, sub initium in eadem sententiam scribit. *Quia vero iustus, & misericors Deus, præcipientem futurorum ex hac damnabili massa, non personarum acceptione, sed iudicio equitatis suæ, qui præcipientem suam gratuita præparat, id est prædestinat ad eternam vitam, ceteros autem poena punit: quos idem punit, quia, quid essent futuri præcipientem, non tamen ipse fecit, vel prædestinavit puniendos.* Iterum sub libi mcd. scribit. *Tenenda est inconcussa huius dispositionis regula, quæ diuinis testimonio claruit: peccatores, antequam essent in mundo, præscitos esse tantum, non prædestinatos peccatores, siue ad peccatum, poenam autem eis prædestinatos, secundum quod præciti sunt.* Paruulos quoque non renacos prædestinatos poena esse obnoxios, qui præciti sunt non proprio voluntatibus, nisi tantum in Adæ peccato, quod traxerunt nascentes, & in hoc manentes, soluerunt temporis vitæ sententiam. Prosper ad obiectiones Venetianæ responsi ad vndecimam. *Ait ad prædestinationem eius nihil aliud referri potest, nisi quod aut ad debitam iustitiam reprobationem, aut ad indebitam pertinet gratia largitionem.* Anterior autem meritis reprobi efficaci voluntas, de ipsius à gloria exclusionem, nec ad gratia largitionem indebitam spectat, vt patet, nec ad retributionem, iustitiæ retributionem de meritum quæ antecedit, cum non nisi anterioribus demeritis absolutis præcedentibus iustitiæ debite retributionis esse possit. Agit vero de prædestinatione inuenientia

sumpta sine ad gloriam sine ad eius denegationem, & æternos cruciatus, vt ex immediatè antecedente textu constet. Qui sic habet. *Nec illam (reprobi) animam nequit, tunc perire videtur, ad hoc, vt taliter viueret præparant, sed talem futuram non ignorauit: & de tali iussit se indicaturum esse præscit, quibus contexit. Atque ita ad prædestinationem eius, &c.*

11. Eadem vniuersali sensu de prædestinatione agens ad capitula Gallor. respondit ad cap. 14. aiebat. *Prædestinatio Dei semper in bono est, aut ad retributionem iustitiæ, aut ad donationem pertinentis gratiæ.* & respondit. ad. 2. obiectionem ex Vincentianis. *Quod multi pereunt: pereuntium est culpa quod multis saluantur saluantis est donum, vt enim reus damnetur inculpabilis est iustitia Dei, Consonat Fulgentius 1. ad Monim. cap. 5. ad 7. c. 13. & 14. & c. 17. init. quæstionem proponit: an idcirco iniquos ad supplicium iussit prædestinauerit, quia eorum mala opera, licet futura præsciret, non tamen ipse prædestinauit, vt futura esset cui affirmatiue responderet, probatque vsque ad c. 24. vbi versus med. hæc addit. *O sensurus itaque Deus, quid reddendum præsciret, & quid donandum: prædestinauit illos ad supplicium quos ad se præscit voluntatis male vitio discessuros; & prædestinauit ad regnum, quos ad se præscit misericordia præuenientis auxilio redituros, & in se misericordia subsequens auxilium esse mansuros.* Quibus solam destinationem ad malum siue priuationem, siue positum æternum reprobi post eius absolutam demerita absolutam præscita in Deo esse sicut Augustinus, & Prosper, asserunt. Beda. lib. quæstionum. q. 13. med. *Non est in dispositione Dei, quomodo peccator peccet. Sed tamen cum sciat eum peccaturum mortem ei prædixit.* Non vtiq; aucte. Inferius præcipue nostra ab æterno mala in conspectu Dei præscitauit: Deus illam ad mortem æternam destinauit. Posterius scilicet, non antequam ad præscientiam nostræ prauitatis, Concil. Valentianum. sub Iothario imperat. c. 3. *Conscitur prædestinationem electorum ad vitam, & impiorum ad mortem. In electione tamen saluandorum misericordiam Dei præcedere in damnatione autem peritorum (scilicet prædestinatione ad mortem, vt dixerat) meritum malum præcedere iustum Dei iudicium quia Deus sua prædestinatione, ad virtutis, ea tantum statuit, quæ gratuita miseratione, aut iusto iudicio ipse erat factururus.* Quibus expresse destinationem reprobi ad mortem, quæ post absolutam præscita eius demerita non sit aperte negatur: quare executiua asserit, intentionem vero reiectæ, inferiusculæ vero eidem sententiæ insistenti ait. *Pœnam sane malum meritum eorum (reprobatorum) sequentem, vti Deum, quia omnia proficit, præscit, & prædestinasse, quia iustus est iudex: non aliunde nec titulo alio, quam iustitiæ suæ excedere, quæ demerita eorumque præscientiam absolutam plane supponit.**

CERTAMEN IV.

Negatiua etiam reprobatio à gloria reprobi absoluta demerita antecedens Scotica ablegatur.

1. *St* secunda in questione de facto conclusio. Reprobatio Scotica negatiua reprobi à gloria demeritis absolutis eius anterior in Deo non est quare nec eius à gratia efficace reprobationem ex parte Dei antecedit. Certe conclusio hæc adeo frequens & expressa apud scripturam Patres, & Theologos non est. Eam vero docet expresse noster Ioan. Præpositus supra n. 114. versus dico secundo. Atque à Prospero etiam non semel expressam animaduertit. Ita enim scribit responsione 3. ad capitula Gallor. quod huiusmodi (homines reprobi) in hæc prolapsi mala siue correctione penitentia defecerunt, non ex eo necessitatem pereundi habuerunt, quia prædestinati non sunt (ad gloriam, vt ex statim adnexis hinc claret) sed ideo prædestinati non sunt, quia tales futuri ex voluntaria præuicatione præsciti sunt vtiq; absolute, nam conditionate non

Christoph. de Ortega de Deo Vno, Tomus II.

esse tales futuri sed obsecuturi, æque ac præuicaturi sub aliis auxiliis præsciti sunt, vt patet, quare præscientia præuicationis conditionata scientia sub aliquo auxilio causa vt non prædestinaretur tam ad gratiam quam ad gloriam causa in eis nõ magis fuit, quã nõ fuit in prædestinatis de quorum conditionata præuicatione sub auxiliis aliquibus scientia etiam conditionata Deo adfuit. Cum autem absolute præuicationis reprobi pereuntis scientia solam prædestinationem in mortem, seu reprobationem à gloria, siue positum, siue negatiuum per omissionem deliberatam, nec solum præscitum pro natura prioris, sed absolutam non prædestinandi, ac eligendi reprobum ad gloriam possit esse antecedens, & Prosper asserat absolutam præscientiam præuicationi reprobi esse causam negationis prædestinationis ad gloriam seu reprobationis negatiua, perditionis necessario quæ pereunt, non autem negationem prædestinationis necessariæ eorum cuiusmodi negatione in dandæ saltem consequente necessitate negationem prædestinationis ad gloriam, siue reprobationem negatiua Scotica demeritis reprobi anteriori reiecit expresse. Si enim daretur, verum absolute esset reprobum petire, & necessario, necessitate saltem consequente, perire, quia prædestinatus ad gloriam non est, falsum vero ideo eius prædestinationis negationem, & defectum esse, quia præuicationis absolute ea negatione posterioris absoluta præscientia Deo adfuit.

2. Sententiam hanc Prosperi contra reprobationem Scotticam iterum lego apud eundem ad obiectiones Vincentianas responsi. 12. vbi hæc habet. *Quia præsciti sunt casuri non sunt prædestinati; essent autem prædestinati, si essent reuerfuri, & in sanctitate, ac veritate permanfuri.* vbi de prædestinatione ad gloriam, eiusque negationis, ad quas solum absolute meritorum, vel demeritorum eligendi, aut prædestinandi, ac non prædestinandi, seu non eligendi ad illam potest, vt proxime dicebam inferuire. Nec præstat si dicas, Prosperum loqui vtrouque de electione ad gloriam, eiusque negatione executiuis, non de priori, præsertim, negatione electionis, seu reprobatione negatiua priori natura, & quasi intentioni: imptimis enim cum propositiones Prosperi negatiua sint, non esse scilicet prædestinatos ad gloriam reprobos, quia sunt præuicisti præcognitive persisterant casuri: ac præuicaturi; atque negatiua propositio vniuersalis sit, & quicquid post se inuenit destruat, remoueatque à subiecto vnum è duobus necessario ex sententiâ hæc Prosperi inferitur omnem scilicet prædestinationem ad gloriam, eiusque oppositam negationem contradictoriam ante præuicia merita, etiam intentionem contra aduersarios negasse, vel, quod verius, ac æque contra aduersarios est, solam reprobationem negatiuam, siue negationem prædestinationis & electionis ad gloriam post præuicia absolute reprobi merita in Deo agnouisse, ac proinde ea negata propositionibus, & testimoniis datis omnemque Deo, de facto saltem, adesse iudicauit negasse, quod solum secunda hæc conclusio contendimus. Atque eadem ratione præcluditur euasio eadem propositioni alteri Prosperi testimonio primo contenti; *Non ex eo necessitatem pereundi habuerunt, quia prædestinati non sunt*, nostræque ponderationi excludenda est, si adhibeatur. Tertia conclusionis huius secundæ ac primæ etiam & postrema ab autoritate, & efficax (et si ab autoritate negatiua) probatio sit quia nullibi sacre pagine, aut patrum anterior meritis, aut reprobationi à gratia efficace reprobatio eius à gloria, siue positua, siue negatiua, alterutiusue assertio vero similis legitur vt è testimoniis aduersariorum germana interpretatione, & solutione inferius subiiciendis clarebit: in questione autem de facto eorum etiam quæ Deo possibilia sunt, esse tamen, vel non esse absolute possunt esse determinate de facto, absque vilo scripture, & Patrum fundamento non nisi temere, ac pure diuinatorie asseretur, vt mittam nec reprobationem à gloria siue posituam siue negatiuam per merita vero mala reprobi de facto puniri, & ex iustitia vindicatu in pœnam executiue deneganda possibilem Deo esse, vt q. 4. ostendimus.

3. A ratione probatur secunda hæc conclusio contra reprobationem de facto negatiuam à gloria absolutis reprobi demeritis, eiusque à gratia efficace reprobationi anteriorem, argumentis omnibus, quibus reprobatio-

MM m ncm

4. Apparatus aduerſariorum fundamentum ſumitur ex 9. ad Rom. ubi de illis prædicatorum & reproborum typis Iacob & Eſau dicitur: *antequam quidquam boni eſſigent, aut mali; Iacob dilexi Eſau, autem odio habui.* Quare non ex demeritis, ſed ex me ipſo. Verum ibi de reparatione à gratia efficaci ſolum, non à gloria, imò neque ex intentione adhuc inefficaci excluſionis reprobi eſſe ſermoem, & de prædicatione ſeu præparatione prædeſtinationi efficaci ad efficacem gratiam ſolum directæ, etſi indirectæ ad gloriam inefficaciter ſolum ipſi preintentionem ſermoem eſſe oſtendimus ex contextu, & Patribus, d. r. quare extra rem præſentem eſt. Nec aptius quod ſoli Dei arbitrio quorundam electionem in vaſa miſericordiæ, & aliorum in vaſa iræ Paulus tribuat, arque exemplo ſiguli partem malæ luti ciuitatem in vaſa honoris & partem aliam in vaſa miſericordiæ pro ſuo libito eſtingat. Neque illud cuius vult miſcetur, & quem vult indurat: nec illud, non *volentis nec currentis, ſed miſerentis eſt Dei*: Nec plura quare ex Patribus ad præſata loca tumulariſimè congerit aduerſarij. Ea ſiquidem omnia de prædeſtinatione, ſeu præparatione efficaciæ gratiæ gratuita abſque ipſorum meritis præuiſi pro præ-

17. Intuitu vero aduerſarii ex illis eundem carnis noni verſu 17. verſus Dei ad Pharaonem. In hoc ipſo excitantur te, ut offendam in te, ut virtutem meam: quibus ex intentione Dei potentie ſue offendam in Pharaone duriffime puniendo à Deo probabili ipſum vel condidiſſe, vel etiam ad tantam regiam poſitionem, qua Dei præceptis obſtinato reſiſtere, ac reſiſtens Dei potentia vinceretur, euſiſſe Deum videtur quoniam proinde erga obſtinatiorem ſaltem reprobum eſtimate (cuius figura Pharae fuiſſe ita ſe Deum gerere, Deum loco ſignificatur, reſpondet exaliſ, quos non obediendi Rauiz, voluntatem quidem illam due à Deo nanciſſi peccata Pharaonis ante eorum iura et eius abſolutam futuritionem non eſum iolum, ſed permiſſam ipſius peccata, ſimulet eandem fuiſſe: quæ nec reprobationiſ à gratia efficaci cauſa fuiſſe ſed vero reſiſtiſ aduerſarii nonnulliſ recentioriſtus pro ſua ſententia diſcudentiſ fore: ac inſuper de ſiſcho aduſſi voluntate Dei, ex ſe ſolum ipſo punitionem ante abſoluta demerita, & exercitum obſtinatiorem Pharaonis, quod hæc anterior permiſſiſ peccati volutiſ fuerunt reliqui aduerſarii voluit, & conſuatiſ, & tenet videtur conformiſ: vnde ipſi ad figuram in Pharaone perditorem hominum à gloria; & gratia efficace reprobationem conſequuta et prociſiſ. Nondanda igitur eſt omniſ Dei de ſele voluntatem peccata, & obſtinatiorem Pharaonis compoſitiſ illiſ ſuppliſ, ante abſolutum peccatoriſ, & obſtinatiorem eiſ futuritionem, & præuolunt. Iam vero aſſerendum Deum ex eo textu, & contextu tantum fuiſſe ab ea anteriori peccatiſ obſiſ Pharaonis de ſuppliſ illiſ ipſiſ indiſſendiſ obſiſ voluntate, vt plurimiſ ab eo abſolute, & obſiſ admiſſiſ ante eorum augmentum & obſiſ conſummationem, tam efficaciſ duriffime illam puniſ voluntatem non conceperit, ſed ex voluntate ipſius ad reſiſcentiam reuocandi, in qua ex viſpe perſiſit Deus ipſius penitentiam, & meliſ vocandiſ; & leuiſiſ malis indiſſiſ ſuſſiſ ſuſſiſ tentauit. Vt ex illiſ Pauli verbiſ. n. 2. *Quia Deus volens offendere iram ſubſiſiſ in multa patientia iſaſa ire ſatiſ claret, & docet Chryſoſt. & cum. recitat. c. 3. n. 7. & Theophylaſ eadem verba. Conſignatur ex Paulo ad Romanos. 2. ubi Pharaoniſ obſiſtiſ obſiſtiſ ante penitentiam, cum ex Dei bonitate, qua multiſ etiam eorum peccatiſ pronocatur patientia multa deſiderio ſalutiſ iſorum inſiſtentiſ reſiſcentiſ; tempuſ locum, & oportunitatem ipſiſ facit, hortatur, & eſt poſtremæ ire & vindictæ Dei, ſi in obſiſtiſtiſ perſiſtiſ ab ea decreteret ſiſ verbiſ. An duntaxat ſiſ eiſ, & patientia, & longanimitatiſ conueniſ? Quia ignorat, quod benigniſ Dei ad penitentiam re adduciſ ſecundum autem duritiem tuam, & impenitentiſ cor tuum theſauriſſiſ tibi iram à Deo. Sed quid valet illud, vt offendam in te ni præntiam meam à Deo ſignificet. Reſpondet doſte profunduſ natiſ; & erudituſ Valt. dicit. c. 7. n. 39. euentuſ multiſ futuritionem quæ ea particulis frequenter in ſcriptura denunciatuſ, vt illiſ Iſai. 6. & Lucæ 9. Vt videtur non eo*

6. Denique opponunt illud sap. 12. Neque Rex, neque Tyrannus in conspectu tuo inquirens de iis, quos perdidisti.

cum ergo sit iustus, iuste omnia disponit: si iungue qui non debet puniri condemnare, & ex eo iuste a iustis à tua virtute, per gloria exclusionem, & æternam damnationem, aduersari intelligit: quia cum dominum tuum in creatura omnia ad omnem earum vsum Regum creatorum dominis & potestatis superius à Deo sit & infinite excellens, de hominum ipsi etiam suo modo subditorum, & quantumvis innocentium perditione habenda sit. Miror textum hunc, & eique subiunctam ponderationem serio à Theologo sano pro affirmante sententia produci. Primo, quia ea lectio textus, etsi ex aliquot latinis codicibus olim haberetur; id tamen apertus amanuensium errore contigit, correctumque proinde fuit, in vulgata correctione à Sixto Pa. 5. facta, & edita ex qua ita legendum præscribitur. *Et eum, qui non debet puniri, condemnare exterum (id est extraneum & alienum) a iustis à tua virtute.* Fuit autem errori amanuensium summa in præfati facilitas notata à nostro Vafq. cit. c. 7. §. 6. ex variis opinionibus. Scilicet mutando verbi *condemnare*, i. in *ligare* errore, ut reliquo r. adderetur nullum sensum, utrumque, reddi ea clausula posse, cum videretur, r. illud additum est: atque textus vitiatum ponderationi, & argumento præfatis locum apud minus rigidos Theologos, minisque scrupulosos, religiosos textum pro suis cogitationibus correptores fecit. Eius autem lectionis vitium, & ponderationis infinitas, è toto capitis contextu & intento ostendendum nobis ex instructo hic erit, ut appareat quanto iure correctus hic textus à Sixto 5. fuerit in Vulgata à se correctus & emendatus: ea siquidem correctione anterioris vulgata non adhibita totius capitis coherentia deficeret, imo textui toto, & intento capitis textus ille aduersaretur. Ut mittam modo, quam vane, & arbitrario aduersariorum ponderatio, condemnatione, & extraneitate nimirum à Dei virtute intelligi exclusionem perditorum, siue reprobationem à gloria. Illud etiam: quod ea ponderatio verba *illam ius iustus iuste omnia disponit*, quæ de iusticia vindicta delictorum aperta, & expresse sunt, de iusticia ex iure, & potestate domini, non autem iurisdictionis, in homines quos perdit interpretatur. Mitto demum textum, ita lectum, & intellectum non de intentione efficacis anteriori de meritis perditione reprobationis, sed de executione contra aduersarios, & dogma Catholicum probare, ut ex verbis ipsis patet.

7. Venio ad capitis intentum, & contextum totum quibus vitiatum ea ratio, & ponderatio contradicunt. Intentum capitis si eius initio proponitur. *O quam bonas, & suavis est Domine Spiritus tuus in omnibus! cuius bonitati, & benignitati in creaturas omnes suas ostendenda ex his, quæ in hoc mundo efficit totum caput impendunt.* Imo ex his, quæ in ipsis videntur exercuisse supplicia duriora, ut iam videbimus. Et quæ ergo Dei bonitas, suauitas benignitasque Dei esset innoxium prorsus à gloria efficaci voluntate excludere, atque æternum dominum sui supremi in ipsum iure, & titulo solo? certe ius suum, extra culpam non autem benignitatem, & suauitatem suam erga illum exerceret, ut de se patet: ergo lectio illa, & aduersariorum ponderatio, & ratio inde petita intento capitis aduersantur. Sed tot etiam eius contextui repugnant. Illico enim, sic probat, ideoque eos, qui exerrant, partibus corripit, & de quibus peccatis, admonet, & alloqueris, ut relicta malitia credant in te Domine. Scilicet quia præ suauitate & benignitate sua in manibus etiam peccatoribus consummatis (id valet verbum *exerrant* sermonis proprietate) magnaque supplicia meritis, partem supplicii solum iungis, nec tam in penam, quam in correptionem & monitionem ut peccatis abstineant, respiciantque ad penitentiam & fidem tuam, qui totus vel præcipuus salte finis ea mala adhuc meritis leuiora insignendi, non autem eos affligendi, & puniendi tibi extitit finis, subditque exemplum immanium gentium idololatrarum terræ promissæ Hebræis incolarum, quos cum bello, bestiarumque diris ac virulentis, vel verbo solo suo simul femelleque exterminare, ac perdere posset, quin pena inanis ibi memoratis eorum delictis excederet, noluit

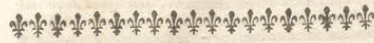
Christoph. de Ortega de Deo vno. Tomus II.

inquit textus, sed partibus indicans (ut habetur n. 10) *debus locum penitentia benigna illa magnanimitate, & patientia longanimitate, ac misericordia, ex qua scilicet, ac ex te ipso solum nec timens aliquem (pergit textus) veniam dabis, quantum ex te erat, peccatis illorum reliquum pro tuæ poenæ remittens, quis enim dicit tibi, quid fecisti? Neque enim est alius Deus, cui cura est de omnibus: qui solus eo iure rogare te facti rationem posset, & exigere, neque Rex, neque tyrannus, quibus, æque ac cæteris dominatis. Cum ergo sit iustus iuste omnia disponit, non alterius metu assue, si potes contextui huic lectionem illam vitiatam, & ponderationem tuam pro reprobationum anteriori demeritis, efficaci exclusionem à gloria intentione, cui lectio vulgata correctæ se ipsa, nullo studio nostro sed vocum proprio sono coheret. Sicut & rationibus subiunctis. n. 16. *virtus enim tua iustitia initium est: & quantumvis poenam promptam, nullique inductis datis scelestissimus quisque mereat ut, & exigat, tamen ob hoc quid omnium Dominus es, omnibus te parcere facis* supplicij dilatione Galtem & n. 18. *Tu autem dominator virtutis, id est non solum ad extra actiue sed & ad intra ex honestate per liberos affectus à te exercenda, cum tranquillitate iudicantis, quia nullus moralis virtutis honestate rapis, cum magna reuerentia disponis nos, nec poteris, perdisque ubi primum id mereamur, ut exemplo erga immanes, & scelestissimas gentes illas ostenderet: subdit autem textus Spiritu S. dignam tantæ, tamque benignæ patientiæ & diuturnæ sufferentiæ Dei rationem. Subest enim tibi cum volueris posse: quo scilicet erga illa abutentes obnoxios, finaliterque impenitentes pro libito vtens, non euadant indennes, sed dirissime, & æterne punitione: liquo vero capitis fideles Hebræos, atque in eorum persona Christianos, ne peccatis, supplicisque temporalibus quandoque adeo affecti animum despondeant, sed hæc diuine non tam vindictæ, & iræ, quam correptionis, & adhortamenti diuini ad resipiscientiam loco reponant, ac benignam in eis malis insignendis Dei erga ipsos dispositionem recognoscant, quam erga nefarias etiam gentes exercitam videntur: cuius bono, qui penes ipsos demum est, vtu bonum tandem eorum malorum ac facitissimum exitum de Dei erga ipsos benignitate sperent. Quibus omnibus correctæ lectio, nostraque conclusio coheret, alia vero vitiatæ ratioque inde & conclusio affirmans aduersariorum toto dissidet cælo, ac plane repugnat.**

8. Textus huius litteram, profusè à Deo edisserui, atque exentari, non quidem, ut opposito vitiatum, rationique ex eo vitio ductæ satisficerem, quibus vulgata correctione plene satisficeret: sed ut exemplo hoc ostenderem, quod aliis etiam. Sepe monstravi: nempe valde tumultuario, & sono à Doctoribus pure Scholasticis, nec infimæ solui notæ, quibus præcipue discursibus, & subtilitatibus in re Theologica incumbunt, & innotantur scripturæ, & Patrum testimonia pro cuiusque cogitationibus corripiantur, non modica, sacræ scripturæ, & Patrum irreuerentia, & vitioso Theologici sui muneris neglectu cuius plane præcipua discurrendi, & definiendi principia scripturæ & Patrum testimonia esse debent, sed tamen in re præsentè laudandum merito est aliquorum studium, & labor pro Dei erga nos exercita bonitate. Litanus & alij vitiatum illo textu vtentes, innoxium, affirmatione hominum punitionemque, atque à Dei virtute, & benefica voluntate, non autem reuera extraneum, & punitum interpretantur ut de beato Iobbo eius concius plerumque censabant. Huic tamen interpretationi aperte aduersatur verbum *estimas*, quod Dei iudiciū significat. Alij melius, etsi non satis ad intentum, & contextum capitis conformes innoxium iudicio hominum non Dei qui cum puniebat intellegant. Sed omnium optime, & Deo decentissime vitiatum textum (quo, & ipse fuit vltus) interpretatus est 3. Moral. ut iustus ibi memoratus Christus sit, qui cum omnino innocens fuerit & prorsus impecabilis, fuit tamen pro nobis ac si peccator esset oblati à Deo supplicii, crucique oblati fuit, ut 2. Corinth. cum qui non nouerat peccatum pro nobis peccatum fecit ac subinde extraneus & peccator inde ab hominibus iudicatus: in eo vero, & iustitia Dei, atque in nos amor, & suauitas, qua toto eo capite prædicatur, summo opere emittit. Verum licet hæc interpretatio cum capitis intento tum

M M m 2 Dei

Dei decentiæ ingeniosissime conveniat cum reliquo capitis contextu discordat, vt ex dictis proxime facile apparet memoranda tamen cum honore fuit, ne tanti patris pietas, & ingenium illaudata maneret.

QVÆSTIO IV.

*An reprobatio rationalis creature effica-
x, & eius demeritis anterior natu-
ra, ex sine ipsam punienti reprobationis à gratia efficace causa esse possit.*

Refixo quæstionis titulo dubium ad eos terminos redegi, vt illud de anterioris efficacis voluntatis ad reprobi demerita titulo solum dominij supremi Dei erga omnes rationales creaturas concipiendæ possibilitate à nobis in præsentiarum proponi arbitrari nemo possit, eam siquidem ante præuisa, siue nullatenus præuisa perituri de merito: possibilem Deo absolute esse ostendimus q. 4. cent. 1. sed solum de possibilitate anterioris voluntatis efficacis, & intentionis puniendi reprobam ob eius absolute demerita posteriori naturæ gradu absolute futura à Deo concipiendæ, & ex qua ad reprobationem à gratia efficace, (de qua in præsentia) Deus progrediatur: de qua subtiliter à nostris recentioribus disputatur. Videri tamen non nihil quæstionis esse posse an ex ea voluntate excludendi hominem à gloria sine vllis eius demeritis absolute præuisa à Deo vt posse diximus, absolute concepta, ad deneganda illi efficacis auxilia ac subinde ad illius à gratia efficace reprobationem mereri, impellere Deus possit ac subinde & anterior reprobi de meritis & ipsius à gratia efficace reprobationi voluntas illa efficax esse queat? quam quæstionem à nonnullis hic tactam proterti potius video, quam digno Theologico examine disputari, vt constabit certamine postremo.

CERTAMEN I.

Aliorum super quæstione proposta sententia, & negatiua nostra & communis decisio.

Possibilem eam efficacem intentionem punitivam voluntatem exclusionis reprobi à gloria eius absolute demeritis, & reprobationi eiusdem ab efficaci gratia anteriorem, reprobationisque huius causam absolute esse posse affirmant, ex iis qui de facto causam esse Deo aiunt, Doctores plerique. Ex nostris vero, qui id de facto cordatius ex Patrum, & communiori longe scholasticorum, vt vidimus, sententia negant intentionem punitivam efficacem voluntatem reprobi de meritis, & reprobationi ab efficaci gratia procedere affirmant tamen de possibili Ruiz de Montoia cita. d. 16. sect. 6. n. 29. §. secundum conclusionem Granados. Arriaga d. 39. sect. 2. subsect. 1. §. 1. circa med. lineam. Dico secundo, & §. hinc infero vterque vero supponit ad eam voluntatem scientiam mediam eius directricem, ex qua regulatur supponi debere, nec nisi ita regulatam esse possibilem. Si enim sola simplici intelligentia directus eam efficacem voluntatem intentionem puniendi reprobam antequam ad absolute eius demerita præuisa Deus conciperet frustrationis periculo. contra efficaciam suæ prædicatum, & essentiam naturæ etiam suæ exposita esset vel operum, ac demeritorum posterius naturæ futurorum libertatem, ac subinde demeritum euertere.

rent. Quid autem pro necessaria scientiæ mediæ præsuppositione, & regulatione ad possibilitatem intentionis efficacis puniendi reprobam antequam ad eius absolute demerita, & reprobationem concipiendæ hæc probentur dictis in simili de intentione, seu electione efficace prædestinati ad gloriam ante eius merita absolute satis constat. Probant enim parum. Etsi enim scientiæ mediæ de demeritis eam efficacem voluntatem exclusionis reprobi à gloria non dirigat, neque ad illam supponatur, sed concernatur solum pro posteriori ad simplicem intelligentiam de continentia aliquorum auxiliorum efficaciam respectu reprobi in cumulo contentorum, ac Dei potentia, & ex qua efficaciam omnia illi denegare possit antecedente illa voluntate excludendi reprobam à gloria Deus tenebitur, efficaciam hæc voluntas satis à frustrationis periculo liberaretur, quin iuxta horum doctrinam operis libertas, & eius defectu magis lædatur quam si ea voluntas per scientiam mediam præsuppositam dirigatur: siquidem non se ipsa, & mediis indifferentibus de se, atque extrinsecus efficacibus natura sua coniungeretur in cala veroprobaret nisi mediis illis ex scientiæ mediæ adhibitis efficaciam intentionem obtineret, quod ad operum reprobi libertatem saluandam in horum Doctorem sententia satis esset: vt de electione efficace ad gloriam ante absolute prædestinati merita philosophabantur: sed de hoc, & an aliunde ratio demeriti, ex voluntate illa efficace & antecedenti ipsa deficeret agemus certam postremo.

2. Dicendum nobis est voluntatem efficacem intentionem puniendi, & excludendi reprobam à gloria in poenam antequam ad eius absolute demerita, & reprobationem ab efficaci gratia à Deo haberi non posse, quare neque ex parte Dei causam esse reprobationis de qua disputamus, est omnium à nobis citatorum q. 4. cent. 3. n. 1. & 2. per conclusionem 1. in q. de facto; & quoniam Patres pro illa recitati pro hac de possibili expellit, & in terminis non sint, rationes tamen quas pro illa reddunt, hanc etiam probant, vt videre est duobus totis numeris vbi eos recitauimus: eam quippe consistenter reddunt, vt eiusmodi antecedentem reprobi demerita efficacem intentionem punitivam voluntatem de facto negas, quia in ea punitiva ante absolute demerita reprobi voluntate efficaci iniuste se erga illum gereret de facto Deus innocentem adhuc efficaciter, & absolute punire volens, & condemnans: atqui in omni providentia possibili id ipsum reperiretur: ergo in omni possibili providentia et voluntas non minus Deo repugnat, quam ipsi repugnat iniusta voluntas. Et repetenda hic sunt Prosperi verba recitata ex respons. 1. 1. ad obiect. vincenianas illa in primis postrema. *Atque ita ad prædestinationem eius Dei licet erga homines siue ad gloriam, siue ad æternam poenam (nihil aliud referri potest, nisi quod aut ad debitam iustitiam retributionem, aut ad indebitam poenam grati largiamur.* Si autem possibile sit voluntas illa efficaci intentionem punitivam nondum absolute meritis poenam possit referri aliquid ad prædestinationem Dei erga homines reprobati, quod nec ad grati largitatem indebitam pertineret, neque ad debitam retributionem paralem, cum nondum male merito, nec debent; puniti poena efficaciter tam priuatiua, quam poenalis à Deo decerneretur, indeque prædestinatio reprobati ipsius tota inchoaretur contra Prosperum, qui eis rebus nil referri potest non executionem voluntatem retribuenti poenam infanti, nec debenti, à prædestinatione erga reprobos omnino excludit. Illa etiam eiusdem Prosperi respons. 2. ad captiuam Gallor. Memoranda sunt. *Quid multi perirent percutiuntur est culpa; quod multi saluantur saluantur est donum vt enim reus damnatur inculpabilis est iustitia Dei; quæ tamen in voluntate damnandi non reum culpabilis esset, implicite inquit Prosper. Hanc vero intentionem didicit ex Preceptore suo Augustino recitare n. 2. citato vbi punitiue reprobationi à gloria, & damnationi reproborum demeritorum absolutam prædestinationem reproborum necessarium, quia iustus iudex Deus est, cum necessario præcessuram, quia iustus iudex Deus est, cum necessario misericors voluntas præparans, & prædestinans salutem uandus, semper eorum absolute merita antecedit vt ait testamento 1. cui in ea differetia, & doctrina colouibus concilium Valentinianum nomine electionis ad vitam, & electionis ad mortem, vt vidimus ibi, & ostendimus vtriusque agere de omni electione, & prædestinatione ad mortem, & vitam*

de omni electione, & prædestinatione ad vitam: ac proinde dum punitivum voluntatem efficacem, quæ solum post absolute præiusta demerita sit admittunt, ne à iustitia, rectoque iudicis munere Deus deficiat omnem anteriorem absolutis reprobis demeritis intentiue punitivam reprobis efficacem voluntatem Deo fateatur impossibilem.

3. Eidem conclusioni, & rationi, pressius, & expressius adhuc insinuat Augustinus epist. 106. ante med. scribens. *Quemquam immeritum, & nulli peccato obnoxium si Deus damnare creditur* (non dixit punire, ut non solum executivum supplicij voluntatem intelligas, sed omnem, quæ punitiva, & pœna infligenda sit) *aliquis ab iniquitate non reditur.* Huius vero adeo constanti apud Patres rationis ab absurdo energia, & robur ex prima nostra probatione à ratione constabit, effugiis cunctis adversariorum obturato, à ratione etiam præclusis. Nunc audiat conclusio nostra in terminis, ut aiunt, ipsi ab August. recit. n. 2. cit. ex lib. Hipognostic. quos, reprobos, id est, omnes, quia, quid essent facturi præiustis; non tamen ipse fecit, vel prædestinavit puniendos; prædestinasset autem procul dubio puniendos, si anterior natura ad eorum absolutam demerita, particula præ significatum (nam præ durationis certe prædestinavit puniendos) voluntate efficace exclusio à gloria, atque æternis cruciatibus in panam destinasset: quod cum de facto non aliunde quam ex dissensionis in ea Dei prædestinatione de facto illam denegat Deo, ipsi etiam denegat de possibili, cum nec vnde possit ea anterior voluntas dissensionem exire quod vidit didicisse ex Augustino Beda testimonio ibidem à nobis recitato ex quaestione illa 13. post med. ubi licet de facto etiam videatur sonorem locutus, alit de possibili etiam loquebatur dicens. *Non est in dissensione Dei id est indecens Deum dispositio est, & impossibilis, quo modo peccator peccet, sed cum scias eum peccaturum mortem ei præordinavit, id est prædestinavit: tunc enim, non prius, illam ei prædestinare decens, possibileque Deo subinde est: in hoc tamen testimonio Beda aliud claudunt argumentum verbis postremis satis designatum: ut enim probet non esse dispositionis dilabo quomodo peccator peccet, subdit rationem verbis postremis, quia ante peccatum eius absolutam præscientiam non præordinavit, seu, quod idem est, non prædestinavit mortem æternam ipsius per gloriæ exclusionem, & æternos cruciatibus: denotans dispositionem quomodo peccator peccet, sue prædestinationem ad peccandum Deo etiam esse tribuendam; ac proinde præordinationem, seu prædestinationem reprobis ad mortem anteriorem ad demerita eius absolute futura, æque Deo repugnare, atque præordinatio, seu prædestinatio eius ad peccandum: cui prædestinatio ad mortem connectitur Deo repugnat: quod ipsum argumentum continetur, etiam non adeo explicitè continent verba proximè recitata Augustini: immò, & reliqua, tam eius, quam Proferri, & Fulgentij hæcenus recitata, in quibus omnibus fere legitur Deum nec præ parasse, nec prædestinasse malam reprobis vitam, sed tale absolute præiusta illos mortis æternæ destinasse, & condemnasse: quia utique si id anteriori ad absoluta eorum peccata egisset ad peccandum ipsos prædestinasset. Atque hæc quidem dux constanter apud Patres rationes statuendæ ex nostro Theologico Scholastico munere in primis erunt: eius enim est quam Deo pleni viri, non solum conclusionibus, sed & rationibus suis lucem monstrant, omni nostro studio, & lucubratione sequamur, ut maiori discursus naturalis luce, vel explicatione donec ne radoribus, minusve laboriosis lateat, ac subobscuriore loco relicta, non satis percipiatur.*

4. Ita ergo primam Patrum rationem edissero. Anterior illa de meritis absolutis reprobis efficax ipsam puniendi exclusionem à gloria, & æternis cruciatibus non solum est iniusta negativè, siue non ex iustitia, ut adversarij etiam faciunt, sed est etiam contra iustitiam, & iniusta positivè, quod adversarij mordicus negant, ex quoque, siue alio illa habeatur: ergo est Deo repugnans, & impossibilis, consequentia, ne ab adversariis quidem ipsis negatur, nec à sano Theologo negari potest, Antecedens est recitatorum omnium Patrum: immò, & locorum scripturæ quos & hic, & q. 3. pro conclusione de facto

dedimus: est item innumerorum Patrum, & Theologorum, qui voluntatem seu volitionem liberarum Dei omnium: quare, & possibilem ad prædestinationem, & reprobationem spectantium diuisionem adæquatam tradentes in duo hæc membra diuiserunt: scilicet, in antecedentem, seu quæ ex Deo solo, nullo arbitrij nostri vsu spectato habetur, & sequentem quæ arbitrij nostri vsu absolutum necessario spectat: atque omnem Del punitivam voluntatem ad secundum hoc membrum voluntatis sequentis spectare consonè, & constanter docent: quare quæ antecedens sit anterior absolutis demeritis efficax puniendi voluntas seu volitio libera Dei, ut Deo indigna, & iniusta ac impossibilis ea distinctione à Deo relegatur: sed quoniam res iam à ratione agitur, probatur à ratione antecedens, omnis, non solum effectus, sed affectus etiam, efficax præiustis puniendi cum, qui noxius non Deum absolute, & in actu secundo est, est contra ius, quod quisque, quandiu, & pro statu, quo innocens, siue nondum nocens est, ut non puniatur, ac proinde est positivè etiam iniustus: atque pro statu prioris nature ad absoluta reprobis merita innocens, & innocens, seu nondum nocens, & noxius est: ergo non solum effectus, sed affectus etiam efficax punitivus ipsius pro illo priori solum præiustis, & inspecti contra ipsius ius est, ac subinde positivè etiam iniustus: cum autem affectus, seu voluntas illa efficax punitiva reprobis, pro illo priori, quo nondum absolute nocens, noxiusque præiustis est à Deo habeatur, positivè etiam, & contra ius illius habita erit, distinguunt adversarij maiorem: omnis affectus, efficax executivus, concedunt maiorem: quia fertur in punitorem nondum noxij, & meritis, tanquam in obiectum directum, quod quidem contra ipsius ius pro eo statu, ac subinde positivè etiam iniustus affectus est: omnis affectus intentivus puniendi anterior absolutis demeritis, & efficax negant maiorem quia eiusmodi affectus intentivus quasi reflexus actus iustitiæ est, qui est ex parte actus subiectivæ iustitiæ non sit, quia in reum pro tunc, & pro illo priori non est, obiectivè tamen, siue ex parte obiecti iustitiæ est, quia non vult reprobis punitorem pro illo priori, pro quo innocens est, sed pro posteriori, pro quo noxius, & peccator absolute erit, ac iuste pro debito executivè damnabitur, ac punietur. Hac solutione in tuto se adversarij positos censent, quia nondum ab ea fuerunt exclusi: æstimo autem illos exclusos hæcenus ab ea solutione non fuisse non tam eius securitate, seu inexpugnabilitate firmitatèque, quam impugnantium inertia.

5. Contra: quia efficax, intentiva etiam, voluntas puniendi quæpiam pro statu quo nondum absolute reus, ac delinquens absolute est, & talis præiustis, sed talis esse solummodo potest illicita, & iniusta positivè est iudiciariæ potestati creatæ: ergo etiam diuine. Negat consequentiam: quia ea potestas coniuncta in Deo est potestati supremi domini in omnem, quem ipse velit, vsu rationalis creaturæ, secus iudiciaria potestas iudicis creati: contra tamen: quia efficax illa intentiva voluntas puniendi reprobis realiter formaliter à iudiciaria Dei potestate, siue à Deo qua supremus iudex rationalis creaturæ est adæquatè procedit, quin à iure supremi domini in eadem creaturas, qua punitiva voluntas est adhuc inadæquatè possit realiter formaliter provenire: quia qua ab eo iure domini provenit, nullam adhuc inadæquatam, rationem punitivæ voluntatis habere potest: sed prorsus materialiter se in Deo ad voluntatem illam qua punitivam concipiendam habet: sicut immensitas omnipotentia, & reliqua, quæ Deo, eiusque iudiciariæ potestati realiter identificantur: atqui qua à iudiciaria potestate voluntas intentivæ etiam punitiva ante absolute futura, & præiusta reprobis demerita illicita, & positivè iniusta voluntas est per te, ut in iudice creato fatearis: ergo & in Deo illicita, & iniusta positivè est. Dices secundo: iudiciariæ potestati creatæ non licere voluntatem efficacem absolutam executivam intentivam puniendi reprobis anteriorem tempore ad absolutam existentiam delictorum, tamen futuritionis eorum præscientiam absolutam habere, & tamen executivam etiam voluntas puniendi reprobis licite: immò & ex iustitia haberi à Deo potest anteriorem duratione, nec sola temporaria, sed ex æternitate, immò nequit aliter à Deo haberi:

MM 3 ergo

ergo quoad posterioritatem delicti necessariam, ad licitum voluntatis puniendi non tenet paritas à iudiciaria potestate creata ad diuinam contra tamen quia ideo ad eam voluntatem executiuam etiam puniendi posteriori duratione absoluta delicti positio expectanda à Deo non est, vt non solum licitè, sed ex honestate, & iustitia à Deo habeatur: quia, vt ais haberi à Deo in tempore, ac non ex æternitate minimè potest, cum nihil diuinum possit incipere: ac proinde, ni ex æternitate haberi à Deo ea voluntas, & iudicium possit, haberi à Deo nusquam posset: quare, & ipsi iudiciaria in rationales creaturas potestas periret, & voluntatis punitiue possibilitas, quam alleris. Tum etiam quia Deo, eiusque præscientiæ pro sua licet determinata duratione præsens absolute delictum absolute est, æquè ac, cum absolute in sua duratione est: de quo scilicet eo tempore, vt obiecto licet non cum eo tempore, vt diuini iudicii mensura à Deo iudicatur, eaque voluntas puniendi concipitur, vt ostendimus t. 1. de Deo vno contr. 1. de Dei immutabilitate agentes, & controu. 2. de futurorum præsentia in æternitate, quorum memoriam retinimus, tom. hoc 2. controu. 1. ordine earum quæ de Deo vno sunt: quarto hæc autem in creato iudice eiusque potestate iudiciaria nec sunt neque esse possunt: cum & iudicium ferre, & puniendi voluntatem habere in tempore possit, atque non possit delictum absolute præsens habere, & coexistens pro sua adhuc duratione, temporis anteriori, in quo efficax voluntas puniendi à præscio etiam eius iudice creato haberetur.

6. Inde vero id solum verum habet quod instantia supponit Catholicæ Deum, scilicet, expectare non debere temporariam durationem, quia absolute delictum sit, & absolute existens per ipsum constitutus peccator, vt voluntatem etiam executiuam pænæ efficacem concipiat: non autem inde inferitur, quod pro aduersariis deducamus: scilicet voluntatem efficacem punitiuam antea etiam natura ad absolutam temporariam peccati existentiam, & præscientiam æternam ipsius haberi licitè à Deo posse: est enim consequentia à necessario, & ab eo, quod possibile deprehenditur: quia non potest non esse, ad explorato non necessarium, & de quo disputatur, possibile ne contingenter adhuc, sit? siue vt clarius, & in materia ipsa illationis eius vicium demonstrarem; argumentum est: in Deo ad voluntatem efficacem etiam executiuam puniendi non expectatur posterioritas temporis absolute existentie delicti, quæ à iudiciaria potestate creata expectanda est, vt licite concipiat: quia expectari à Deo non potest: ergo neque expectanda erit à Deo posterioritas nature delicti, vt licitè voluntas efficax puniendi illud à Deo antea natura concipiat: cum tamen expectari à Deo ea posterioritas nature ad eam concipiendam absolute possit: si enim non possit absolute à Deo expectari contra subtiliores aduersarios Ruiz de Montoya, & Arriagam, & contra dogmaticam veritatem, ad quam reliquos alijsumus, ea efficax voluntas puniendi reprobos omnes antea natura ad eorum absolute demerita, ac præscientiam de facto erit in Deo, equod autem argumentum displiceat, cui hoc non displiceat? immò vnde illud desumitur instari fortis aduersarij possunt: etsi à iudice creato præsciantur certo delicta alicuius absolute futura, illicita tamen ipsi voluntas anterior, duratione, & efficax puniendi ipsum, etiam intentione, quia expectari ab ipso potestas absoluta existentia eorum delictorum posterius duratione futura: atqui expectari à Deo potest: absolute existentia delictorum reprobi posterius natura futura: ergo si antea natura ad delicta reprobi habeatur à Deo illicita, & posituè iniusta erit, denique conclusionis, & rationum omnium probatio, & confirmatio est: quia quoties ad licitum actionis, siue volitionis, vt licita, ac non turpis, & inhonesta sit aliqua conditio ex parte subiecti volentis & operantis, vel obiecti circa quod versantur, ac tendunt, requiritur, nequit actio, vel volitio licita esse, quovisque purificata, & absolute posita sit conditio: atqui ad licitum actionis, & volitionis punitiue, efficacis præferim, siue vt licitè, ac non inhonestè exercentur, requiruntur absolute positio, & existentia delicti puniendi, quæ pro natura priori ad absolutum reprobi peccatum non est, sed solum & primo pro posteriori signo præuatica-

tionis absolute reprobi est: ergo nec punitio, nec efficax volitio punitiua antea natura ad absolutum peccatum positionem, & præfessionem contra reprobum à Deo concepta licita esset, sed omnino illicita, & iniusta positio, ac subinde impossibilis. Maior dogma Catholicum, & principium proinde morale est: ex quo solo, qui admodum matrimonium contraxit cum femina, ambobus tamen illud, & sollicitat; nequit non turpiter, non solum contra, sed incoitum cum illa voluntate efficaci: immò iniusticia, vel complacentiæ solius, absolute ferri: quia conditio matrimonij necessaria ad licitum earum actionis, & voluntatum, siue vt illa libidinis turpitudinem cæcæ, nondum absolute posita ex parte subiecti, & obiecti ac purificata est: secundo inde etiam tamen Deus gratia peccatorem licitè, & honestissime odio inimicitie prosequatur, si tamen pro priori natura ad gratiam eius peccati positionem odio inimicitie prosequeretur illicitum planè, & posituè iniquum eiusmodi odium foret. Nec de hoc plura, nisi otiose.

7. Secundo probatur conclusio ratione alla testimonijis recitatis Patrum constanter, atque unanimiter contenta: si Deus voluntatem efficacem, intentionem ad eam, puniendi reprobam priuatiue, vel posituè etiam antea natura ad ipsius absolute demerita haberet, atque ex ea intentione auxilia efficacis ipsi denegare vellet, vt opus est, vt positiua illa reprobatio efficax à gloria reprobationis ab efficace gratia causa sit, cuius planè demerita ex se ipso Deus in sua erga illum prouidentia disponderet, ac præpararet ipsius peccatum, atque æternæ proinde ipsius saluti infiduciam, quod est absurdum, ac Deo impossibile. Assumpsum probatur, ex eo enim Deus merita prædestinati ex se ipso dispondere, atque beneficia erga eum, & misericordiam prouidentia præparat, ac de se se eius salutem sollicitat, ac negotiatur: quia ex huius intentione (atque vt aduersarij volunt efficacis) efficaciam ad meritum, & iustitiam eius finalem eligit, præparat, ac prædestinatione sua disponit, atque eadem eius salutem æternam sollicitat, & negotiatur: atque ex intentione efficacis perditionis auxilium reprobis denegat, inefficace salutis sufficiens auxilium reprobis denegat, tamen negatione omnium efficacium, quæ ipsi eligit, ac reprobatiue prouidet, prouidet quidem de auxiliis efficacibus ad demeritum, & iniustitiam finalem cum morte, & perditione ipsius æternam salubriter coniungendam: idque ex scientia condamnata coniunctionis infallibilis cum illis: ergo eorum demerita, & iniustitiam finalem præparat ex se se, atque disponit sua prouidentia Deus, atque proinde reprobi salutis infiduciam. Confirmatur: quia non aliunde contra Hæreticos calumnias hæc in Deum Theologi omnes ab ipso propellant: immò neque propullare aliunde possunt, vt vidimus à proxima, quam negando, auxilij sufficientis electionem, & denegatiuum efficacium ex intentione perditionis reprobi prouenire attingunt, vt dicebamus, nempe tertio, argumentum Patres, at omnium expressus Sanctus Augustinus, verbis illis ideo punit, quia quid esset facturi, reprobi, præscit: non tamen ipsa scie punitendos, vel prædestinatos. Quod ipsum est præparauit, vel disposuit, vt Beata ibidem recitatus aiebat: atque si ex intentione efficaci, electionis à gloria, & perditionis æternæ antea natura ad absolutam existentiam denegati ipsorum futuri efficacium auxiliorum negationem elegisset debio procul punitendos prædestinasset, præparasset, ac de se se disposuisset, vt intentu prius efficaciter punitio succederet.

CERTAMEN II.

*Argumentum tertium Sancti Augustini
illustratur cum aliis pro eadem
conclusionem reliquis.*

I. DOCtores sententiæ nostræ plures Deum amato-
rem peccati fore ac deduci ex opinione aduersa
inerebant, quia amari medium remotius ex intentione
finis, atque, ut uile ad illud non posse, quin inter media,
& fini proximiora, quibus mediatis uilia ad finem
sunt, & sine quibus cōducunt ad ipsum remotiora illa esse
nequeunt amantur: cum autem à gratia efficace reproba-
tio seu peccati permissio remotius medium ad reprobi in-
tentam exclusionem à gloria, & perditionem sit, peccatum
vero proximus, & quo medio, uilis ad perditionem re-
probi reprobatio, seu permissio peccati est, & sine quo
conducens ad illam esse non potest, uideatur peccatum
necessario amandum à Deo fore, si ex intentione efficace
perditionis reprobi ea reprobatio, & peccati permissio à
Deo habeatur: fateor argumentum hoc aduersariis esse
inrefragabile, qui principio illi, tanquam certo assentiun-
tur, atque inde negant peccati permissionem effectum
prædestinationis esse posse: cæterum, cum nos supra prin-
cipium illud necessarij amoris mediij proximi ad finem ut
ex huius intentione remotius medium ametur saluum
esse ostenderimus, eo argumento abstinemus, atque inde
amorem peccati in Deo argui absolute non posse puta-
mus: illud autem absurdum aliunde ab Augustino præ-
fate, ac subtiliter deductum censemus uerbis postremis pro-
ximè recitatis. *Non tamen ipse fecit puniendos, uel præ-
destinatos: ita illud infirmo. Nequit amari efficaciter,
seu prædestinari, ut sit constitutum essentialiter ex aliqua
forma, quod ante per illam constitutum non supponitur,
quin forma ipsa eo amore, & prædestinatione ametur
efficaciter, & prædestinetur: atqui reprobi puniendi, qua
tales seu digni qui puniantur, peccato tanquam forma,
qua realiter formaliter tales sunt essentialiter consti-
tuuntur: ergo nequeunt prædestinari efficaciterque amari
puniendi, siue, ut sint digni qui puniantur necdum præ-
supposito peccato, quin ametur efficaciter prædestinetur-
que à Deo ipsorum peccatum. Antecedens ex terminis
claret, nullèque, & omnibus exemplis, in quavis materia
possibilibus facile ab unoquoque ostenditur; atqui si re-
probum antè ad absolutam peccati positionem, &
præscientiam, uelit efficaciter punire, efficaciter etiam
amat ac prædestinat puniendos, seu, ut digni sint qui
puniantur: ut August. subtiliter eo loco inferebat: ergo ex
efficaci illa uoluntate antè natura ad absolutam exis-
tentiam, & præscientiam peccati reprobi inferitur Deus
peccati reprobi prædestinator, & amator.*

2. Dices illud *puniendos* passiuè dupliciter accipi posse.
Primo passiuè physice, quo pacto à prædestinatione, &
amore puniendorum antè natura ad ipsorum pecca-
tum, siue, ut digni sint qui puniantur, qui necdum tales
absolute erant, nec præuidebantur, ad amorem & præ-
destinationem peccati argumentum conuincere. Secundo
passiuè grammaticaliter, ut ea participialis passiuæ uox res-
pondetur participio activo *puniturus*, quo pacto argumen-
tum non probat dignitatem punitionis, & penæ, scilicet
peccatum, quod nondum est, prædestinari amarique effi-
caciter, sed solam punitionem, qua ipsum actiue Deus
puniturus est, & ipse reprobis passiuè grammaticaliter
est puniendus contra primo: quia Augustinus apertè pu-
niendos physice passiuè uisurpauit. Neque enim dixit *non
prædestinasti* solum, sed *non fecisti, nec prædestinasti*, ut
physicam eius effectiōnem, nec solam grammaticalem
actionem, & prædestinationem punitionis futuræ, qua
puniendi passiuè grammaticaliter denominarentur deno-
taret, & ex contextu confirmatur, quo Deum non, nisi
post præscitum, & præuissum absolute positum à reprobo
peccatum ipsum punire, uellèque punire ait, ut à Deo om-

nem actionem physicam, ac prædestinationem peccati,
quod puniturus est, & ob quod uult reprobis purè auer-
tat: ita uero accepta uoce *puniendos*, argumentum à præ-
destinatione hac ad amorem peccati absoluti, quo pu-
niendus reprobis constituitur, conuincit ut fateris: con-
tra secundo, quia, etsi uox *puniendos* passiuè grammati-
caliter, non autem physice accipi ab Augustino dicatur:
prædestinari ea acceptione puniendos à Deo non posse
Augustinus ipse fateretur contra aduersarios, & ratio con-
tra ipsos inibi contenta, atque à nobis explicata de ne-
cessitate prædestinationis, & amoris peccati in Deo ad-
mittendorum si ante præscientiam, & existentiam ab-
solutam peccati eius punitio à Deo prædestinetur, &
efficaciter ametur eodem impetu, & ex eodem naturali
principio instauratur, & recurrit: etsi malum siue posi-
tium, siue priuatum reprobo instigendum secundum
se, & intrinsecum sui malum sit, quin peccato eius cui
instigatur, constituitur: est in ratione penæ, & puni-
tionis intentæ à Deo efficaciter, & prædestinate reali-
ter formaliter, tanquam extrinseca forma essentialiter
constituitur, non secus ac, licet dexteritas hominis co-
lumnæ secundum se sumpta extrinsecum quid sit, aut co-
lumnæ dextra qua dextra seu columnæ, dextra consti-
tuto, essentialis physica forma ipsum constituens om-
nium sententia est: atqui nequit prædestinari, amarique
efficaciter constitutum, quod nondum tale est defectu
formæ nondum absolute positæ, quin forma ipsum con-
stituens prædestinetur, & efficaciter ametur: ergo nequit
amari efficaciter, ac prædestinari malum siue positum,
siue priuatum reprobi in penam, & punitionem peccati
antè natura ad absolutam existentiam peccati siue ne-
queunt prædestinari puniendi adhuc grammaticaliter
passiuè, quin ametur efficaciter, ac prædestinetur ipsorum
peccatum: confirmatur ex doctrina subtiliorum, qui
aiunt gloriam, ut præmium, & coronam non posse eligi
præfinitique efficaciter à Deo antecedenter ad merita præ-
destinati absolute existentia, quin merita ipsius, quibus
in ratione præmij, & coronæ essentialiter constituuntur,
simul præfinitur, ac efficaciter eligantur: tametsi
gloria secundum se solum sumpta non præfinitis, electis-
que simul meritis possit eligi, & præfinitis.

3. Dices rursus punitionem, & penam realiter for-
maliter tamen non constitui per absolutum peccatum,
& delictum, sed per uoluntatem ea malis, inflictijs punien-
di, & uindictiue compensandi, quæ, si in ea instigente
Deo absit, inflictijs malum penæ, punitioneque delicti non
erit, etsi positæ, & absolute peccatori instigatur: quare
prædestinatione penæ, punitionis reprobi, antè natura ad
eius peccata absolute præfinita, non quidem, ut sit pec-
catum prædestinatur, amaturque à Deo, sed uoluntas
ipsius postè natura habenda, & executiua puniti-
onis, qua penæ inflictijs, malumque reprobo inflictijs
in ratione penæ, & punitionis constituuntur, & quæ
non nisi post absolute præuissum peccatum, & honestis-
sima erit: in primis hac solutione uti nequeunt subtilio-
res ex aduersariis Recentiores, qui electione, seu præ-
finitione gloriæ, ut coronæ & præmij à Deo retribuendi,
merita, quæ gloria præmianda, coronandæque sunt, aman-
da necessario à Deo simul esse, ac præfinita bene do-
cuerunt, ut proximè referebamus. Secundo: doctrina
huius euasione solum probat ad formalem punitionem
& penam præter ea, quæ ex parte obiecti realiter for-
maliter atque essentialiter ipsam in esse talis constituen-
tia requiruntur, nempe absoluta existentia, & præscien-
tia peccati reprobi requirit etiam affectum puniendi pec-
cata præfinita ex parte punientis, sicuti præmiandi ex par-
te præmiantis: aut ni peccata absolute sint in puniendo,
etsi affectus puniendi per errorem esset inflictijs malum,
reuera nec punitio, nec pena foret: sicuti nec præmium
num quidpiam ex affectu ipsum præmiandi, putato alicui
benemerito, re tamen immerito donatum. Dixi autem
in principio illo, quoad argumentum hoc tertium sui
uius, prædestinationem coniuncti partium essentialium
eius, ac subinde formæ ipsum essentialiter constituentis
prædestinationem, & amorem efficacem, atque in casu
nostro peccati arguere, ni pars eius, seu forma ante affe-
ctum & prædestinationem, coniuncti illius, siue, ut con-
iunctum tale sit, absolute posita supponatur: si enim præ-
supponatur absolute prædestinatione, & amore efficaci
partis,

4. Hæc porro ex parte decentior diuina petita pro confectione nostra argumenta procedunt ex parte vero reprobi constat ex dictis d.2. quest. 3. certam.8.a num.4. intentium eam puniendi tam potiusque quam priuatiue efficacem voluntatem absolutis reprobi demeritis anteriorum omnem contingentiam & libertatem vtramvis penam euadendi, & obtinendi gloriam, vel vitandi cruciatum absolute abolere, atque vtramque subeundi antecedentem necessitatem reprobo inducere, tamen essentialiter voluntas illa efficax per scientiam medium demeritorum regulatur, ac dirigitur, vt de simili electione efficax prædestinati ad gloriam, vt coronam, etiam per scientiam medium directæ, & regulata præclusis aduersariarum effugis ibidem monstrauimus. id quod appetitus eius fit glorie exultatio, & æternis cruciatibus additio non quidem, vt pænæ, & punitio formaliter, ac dependenter à meritis malis, sed independenter, ab efficax præscindendo efficaciter à Deo aliquid intendatur: tunc enim, & scientia media demeritorum reprobi, ad eam intentionem dirigendam impertinens est, nequeque natura præcedere: & quamvis posterior natura ex scientia media demeritorum efficacia auxilia reprobo degenetur sufficientibus concessis, ac proinde demeritorum eius libertas consistat; secus amissionis gloriæ & perpersionis cruciatuum, quæ, ex intentione efficace anteriore siue addita, vix absint demerita, ab efficax independenter necessitatio erunt, vt in simili de electione prædestinati ad gloriam à meritis præscindente dicebamus: quocirca euasiones ex scientiæ mediæ directione quæritæ tentari ab eis solummodo possunt, qui intentium illam antecedentem, & efficacem voluntatem excludendi reprobum à gloria, illumque dammandi, punitum, atque eorum in penam infictionem intentum efficaciter anterior ad demerita defendunt, cum quibus præsertim nunc certamus: sed hi, præter quam quod potestatem absolutam non amittendi gloriam, vitandique æternos cruciatos nequeunt defendere, vt vidimus nuper, vltierus impugnantur: quia oportet Deum demerita reprobi, eadem intentione efficaciter amare, & intendere, & si malum, vt poenam, & supplicium reprobo efficaciter intendit, vt dicebamus, & in simili de electione ad gloriam, vt coronam aduersarij fatentur: id quod contra fidei dogma est. Secundo, si determinata demerita reprobi, quibus tanto determinate supplicio, quo puniendi sunt, digni consulantur simul cum pænâ, & supplicio Deum efficaciter intendit, præter etiam operis puniendi libertas, ac subinde demeritum peribit, vadit & pænæ ratio abolēbitur, cum ex vi, & efficacia intrinseca antecedentis illius intentionis determinati demeritis, vix operis præui antecedens illud non appendi potestas non refert, sed potius necessitas illud appendi reprobis fati: intendi autem demeritum determinatum, illudque ipsum, ob quod tanta

[illegible]

carua procedit: sed quia ex duplici fine haberi hæc voluntas à Deo potest: quare ex his fundamentis 2. hæc conclusio satis firma consistit.

6. Denique circa Scotiam, & negativam reprobationem à gloria meritis malis reprobis: eiusque gratia efficace reprobatione anteriorem possibilem non esse, eum absolute executiva & libera exclusione à gloria cum absolute tum ob reprobi demerita probata ex dictis, quoad utramque partem conclusio est, etenim negativa illa anterior demeritis absolutis reprobi à gloria reprobatio est delibetata omisso in Deo ex æternitate absolute existens, nec solum præficio ab electione reprobi ad gloriam pro eo si quo prior, & primo ex Scotici signis considerata, ut supra ex eius germana mente, ac genuina sententia ostendebamus: inde vero evidens est Deum pro nullo posteriori signo naturæ velle reprobo gloriam sine contradictione posse ex ea vero impotentia volendi gloriam reprobo efficaciter in primo illo signo facta Deo, sine cuius efficace voluntate nihil esse de facto potest, manet gloria absolute impossibilis, eiusque privatio absolute necessaria: quare & huius privationis contingentia, & libertas reprobationi negativæ à gloria repugnat: inde vero constat, & cum eiusmodi reprobatione negativæ à gloria exclusionem executivam reprobi ab illa ob demerita ipsius esse non posse cum antea longe necessaria ea reprobi à gloria privatio necessaria sit: quare nec apta materia demeritorum retributioni: tum etiam, quia ex ea negativa reprobatione à gloria contra libertatem demeritorum ea omnia inferuntur, quæ n. proximo inferabamus.

QVÆSTIO VI.

An inefficax intentio perditionis reprobi causa Deo sit reprobationis ipsius à gratia efficace: quæve Dei intentio, ac finis eam reprobationem præcedat?

De præcedentia intentionis efficace de reprobi perditione ad eius à gratia efficace reprobationem questio à Deo intentus Theologos DD. fecit, ut vix aliquis de eiusdem finis inefficace intentione, an præfata reprobationi præcedat, possit absolute præcedere: moverit quæstionem, sententiamve tulerit suam: cum tamen eius quæstionis examen valde vile, & dignum Theologis sit.

CERTAMEN I.

Negativa quæstionis tam de facto, quam de possibili deciso.

1. **A**pprime Theologus Vasquez noster vtilem hæc, & vito Theologo dignissimam quæstionem penitus non omisit, d. 95. c. 9. §. 1. ubi ad primum argumentum, quod ibi diluendum suscepit responder, Deum neminem reprobum à gratia efficace excludere ex intentione ipsam damnanda: quare, ne ex inefficace quidem intentione: loquitur autem in quæstione de facto, nec aliis rationibus suam hanc conclusionem probat, quam à se datis c. 4. & 5. contra præcedentiam efficacis intentionis de reprobi exitio, & perditione æterna ad ipsius à gratia efficace reprobationem, sed ad illas ipsas se refert: vidit enim profundus doctor in quæstione de facto, æquo illas robore contra inefficacem, ac contra efficacem intentionem militare, ut mox clarebit: quid autem præstent in quæstione de possibili, constat ex conclusionis nostræ

Christoph. de Ortega de Deo uno. Tomus II.

secundæ probationibus: contra vero noster Ruiz de Montoya, d. citata non semel intentionem inefficacem de reprobi perditione eius à gratia efficace reprobationi, non de possibili solum, sed de facto etiam, naturæ præcedere, assertivè, ut quid extra controuersiam, supponit. Nostri demum Granados, & Arriaga, dum efficacem intentionem præcedere absolute posse q. 4. cert. 1. docet, taciti inefficacis præcedentiam possibilem absolute esse fatentur. Horum sententiæ facile accedunt Richard. Durand. Bañez, Aluarez Zumel, González Albelda, curius discaleceus Carmelitus, Ioan. à S. Th. & Corduba à nobis citati q. 3. cert. 2. n. 1. dum efficacem intentionem excludendi reprobos à regno, ipsorum à gratia efficace reprobationi naturæ præire de facto durissime, nec satis (me iudice) rute defendunt.

2. Dico primo: intentio inefficax exclusioni reprobi à gloria, & damnationis ipsius à gratia efficace reprobationem naturæ non antecedit de facto. Probatur omnibus fere argumentis, quibus ex scriptura, Patribus & ratione efficacis intentionis præcedentiam de facto rejecimus q. 3. à cert. 3. Primo ex ardenti Dei voluntate, & desiderio de omnium, etiam reproborum salute: quod vetus, nouumque Testamentum à Deo, & toties nobis commendat: si enim reproborum mortem de se fecit, ac puto arbitrari suo Deus serio, ac vere, etsi inefficaciter, vult desiderat, atque amat, salutem illorum velle dici absolute non potest: etsi enim circa id obiectum volitio, nolitioque veræ inefficaces tamen, esse simul in quavis voluntate, quare & in diuina, absolute possunt, vtrique vero stante, nequit illas simul habens ab altera tantum absolute denominari. Non secus, ac eodem actu obiectum idem vel eius negationem disunctim volens, alterum determinate, siue obiectum, siue eius negationem, velle dici absolute non posset: siquidem respectu æque vtrumque, vere disunctim volentis inefficaciter, quod vno vel pluribus actibus æque vtrumque disunctim velit, refert nihil. Dices referre maxime, siquidem actu eodem nequit alterum extremum ardentius alio, etsi inefficaciter amari, quare nec volens vtrumvis, vnum determinate præ alio velle absolute dici poterit: focus autem si duplici actu atque altero intensiore vnum disuncti illius amet, quæ aliud ut in te præfati reproborum salutem: tunc enim ab ardentiore alterius extremi desiderio, & voluntate, illud determinate volens dici absolute debet, non autem extremum disuncti alterum, scilicet ardentius amati obiecti negationem.

3. Contra primo: quia, etsi intensior voluntas, & ardentior erga alterum disuncti extremum ad absolutam denominationem præualeat alteri voluntati repidiore, ac remissiori circa extremum alterum, non tamen ita præualere potest: ut cum de voluntate erga extremum hoc expresse agitur, citra mendacium, cum adest expresse, & absolute negetur, atque cum de voluntate perditionis impij, ac reprobi scriptura agit, illam expresse absolute, & vniuersim negat elamans, Deum neminem perire velle, nulliusque quantumvis impij, ac reprobi mortem, & voluntas Dei esse. Ergo ea inefficax de reproborum morte voluntas veræ, quantumvis remissa Deo non adest nisi ipsam & scripturam mendacij redargui posse concedas. Contra secundo: quia semel admissa ea inefficace voluntate de reprobi perditione, intensior intentione salutis eorum esse conuincitur: ergo iuxta hanc solutionem falso etiam, & illusorie velle horum salutem dicetur Deus: consequentia est clara. Antecedens probatur facile: quia non aliunde suaderi prædenter nobis probatur à nobis potest, maior vnius intentionis, & desiderij ardor, & intentio, quæ alterius intentionis de obiecto opposito, quam ex maiore vtrumque volentis præparatione, accuratio, & que providentia, & dispositione mediorum, quib. vnum potius præ alio, certiusque de facto eueniat, atque providentia præparatio, & dispositio exactior, accuratioque, longe est mediocri quib. mors reprobi potius, quæ salutis, certiusque & securius, de facto eueniat: siquidem media cum eius æterna morte infallibiliter coniungenda ipsi præparantur, disponuntur, & providentur à Deo, ex voluntate & intentione salutis ipsius solum providentur à Deo media sufficientia, quibus illam consequi tantum possit & vix quandoque possit, ergo ea intentio inefficax tua de reprobi perditione, & morte intensior, ardentiorque in Deo est intentione de ipsius salute.

4. Confirmatur: quia ex hac voluntate admissa præparatur, & provideturque reprobi à Deo negatio eius, quod potissimum gratiæ suæ est, nempe efficacis mediorum, & auxiliorum

NNa xiliorum

§. Patres in absolute, & vniuersim voluntatem Dei de sefe de perditione, & morte impij cuiusvis, quantumvis periti negantes, inefficacem etiam hanc voluntatem negant: dedimus illis hoc controu. 4. de volunt. tum q. 3. a cert., A. ratione vero illud etiam argumentum facit, quod contra efficacem perditionis reprobi voluntatem Dei de sefe, & illius de meritis absolutis anteriorem influxum, q. 3. cert. r. fine, & cert. r. n. §. quia, vt bene Vafq. fupra, etfi Deus ef fupremi Domini juf iure nullis creatura demeritis fpectatis, quibus ad exitum impij volendum excitetur, poffit creatura rationali cuius, & omni mortem, eternamque perditionem efficere, nedum inefficaci pro fuo libito vellej tam pio, benignoq. ipfius in rationales creaturas fuas domino tribuere, deferre, & debemus, vt ni ita a Deo factum per fcripturam, & ac Patres nobis ipfe fignificet atque teneatur factu non fuiffe, fed ef potius inefficacum: atqui ita factum per fcripturam & Patres nunquam nobis innouit: ergo Deum de fe fe, & anteriori natura ad reprobi demerita absolute, ac eorum prauiifionem eius mortem, & perditionem eternam inefficacem de facto velle negare debemus. Probatur fecundo ratione quia ea voluntas ex iure domini prefati Dei de meritis reprobi anterior, efficax etiam, necdum inefficax ef in Deo absolute poffit atq. intentione illa, inefficace etiam perditionis, & mortis eternae reprobi, nequit Deus ipfius a gratia efficace ad vitandum, feu abolendum pro poenitentiam peccatum mortale finale reprobi: ergo nequit ea intentio inefficax mortis reprobi probatione ipfius a gratia efficace ef natura prior, & anterior: confequentia ef legitima, vt de fe patet, Antecedens etf fecunda noftra confulio iam fubfidiaria, & probanda.

6. Dico fecundo: intentio villa de reprobis perditione, etiam inefficax, nequit absolutis reprobis demeritis, eiusq; a gratia efficax reprobationis natura præire: quare neque illa causa reprobationis ex parte Dei Probatur conclusio eisdem rationibus, quibus posibilitatem antecedentia, & causalitatis in hanc reprobationem a gratia efficax intentionis efficaci perditionis reprobi ostendebamus q. 4. rotæ, & Patrum autoritate contentis, & confirmatis. Prima erat, quia ea intentio punitiva non solum efficit iniustitiam negativæ, sed positiue etiam iniustitiam, quia contra ius, necum peccatoris, & nocentis, sed innoxij, & innocentis adhuc ea efficit intentio: quare de obiecto iniquo & positiue iniusto. Hanc Patrum intentionem intrinseci ad formam, eiusque vim efficit totam, atque rationes præclari ceteri. a. n. 4. ad 6. includit, ea vero æque impetu contra inefficacem intentionem ferunt: cum circa obiectum turpe, &

7. Primum certum est quod scilicet Deus ex quoque fine intendit anteriori reprobi demeritis, ac reprobationi a gratia habetur; ita tamen ex illa efficaci merita Deus reprobo denegat, atque negationem efficaciam mediocum proderat preparat, atque disponit, uti salubriter fideliabitur, exitumque & peccatum preparabit de se fit disponit cum id, ut ipsum perdat ex quo velis fine preparat, provideat, atque disponat, etiam si fine paucioris contributionis delictorum non fit cum emulatis, et ex gratia habet perditionis reprobi intentione ita agere Deus noli, quemadmodum a diero modo volens agere erga peccat, definitur ex intentione salutis eorum saltem propter, quae praedestinatione sua preparat, proinde atque disponit, etiam intentio illa inefficax, ex qua ita fit generis salutis praedestinati non fit salutis, ut praemii, & coronae, sed solum ut supremae felicitatis ipsius: secundum argumentum intentionis inefficacis de reprobi perditione antecessoriam ad eius a gratia efficace reprobationem impossibilem, ex quo vis habetur, fine ostendens polium exitem q.4. c. 2. concl. 2. n. 5. a medio, et sequentia probatio conclusio illius, scilicet anterioris illius intentionis finem cum fine reprobationis, & damnationis reprobi ob demerita non posse inter se se coordinari, ita, ut harum finis intentionis illius subordinetur: sed, ut summum committatur se inimici polle habet: ibi ostendimus, & explicamus, hic ergo reprobata non fuisse ad salutem solum, quae ibi docuimus.

CERTAMEN II.

*Ex quo fine, & intentione reprobati
gratia efficace reprobatio proveniat,
provenireve possit statuitur.*

Hoc etiam minus, quam debeat, ante i. Do-
minus disputatum video : unde in eorum pla-
nibus in consequentia frequentes ad e. in eorum pla-
nibus disputatis stantur. Horum iugis edoctus ma-
rem hanc exactius discutere, ac persequi de-
est autem omnibus supponendum ex aliquo fine re-
probationis Dei prelicitorum a gratia efficace reprobatio-
nem provenire : cum enim reprobatio providentia, vi-
vidimus species sit, autem providentia omnium mediatorum
ad preintentionem finem fit preparatio, nequit non fac-
a intentionem reprobationis aliquam reprobatio fac-
ab efficace gratia supponere velque d. g. cin. et
nono, numero 50. *Quare tamen aliqui, dum*
finces, et intentiones reprobationis finimodo antecede-
scit ex vulgari Doctorum sententia, et apparente ali-
scripturae, et Patrum autoritate designat. Primum ali-
fionis glorie sue per demonstrationem huius potentia
in oblationum vindicta, ac misericordie conlittere pro-
gratia lux in beneficiis, et promissis, que conlittere pro-
natis, id quod expellum videtur ad Rom. 9. verbis illis
Quod si Deus volens ostendere iram, et suam facie pro-

tiam (nam sustinuit in multa patientia vasa ira in interitu-
tum, ut ostenderet diuitias gloriæ suæ in vasa misericordiæ,
quæ præbent aut in gloriam: iuxta August. 2. de nuptiis, &
concupisc. c. 16. ac de bono persequer. c. 12. & 4. contra Iu-
c. 8. ante med. vtrumque finem & intentionem reprobationi
prædictorū ab efficacie gratiæ in Deo præcedere multa eru-
ditione docet, ac explicat Ruiz de Montoya d. 16. sect. 8.

2. Addit vero ipse sect. 7. finis alterius intentionem aliam
prædictorum reprobationi dictæ de facto natura prære
nempe utilitatis prædestinatorum ex reprobatione præ-
dictorum ab efficacie gratiæ capiendæ: id quod fulissima
eruditione probat, sect. autem 5. n. 2. concl. 1. adiunctum
de facto duobus illis finibus, & ostensionibus potentie in
reprobis, ac diuitiarum gratiæ, & gloriæ suæ in prædesti-
natis vt compartialem finem ait, est totalis esse potuerit
fieri, & n. 2. concl. 2. & sect. 6. num. 29. concl. etiam 2.
vbi cum finem efficaciter etiam intentionem reprobationi à
gratiæ efficacie posse in Deo præcedere ait: verum n. 17.
cuiusd. sect. concl. 1. ait: intentionem efficacem ostendendi
suam iustitiam per executionem punitionem reprobatorum
ob eorum absoluta demerita, & peccata ipsorum peccati,
ac reprobationi ab efficacie gratiæ de facto non præce-
dit. Hoc autem est: quia de intentione efficacis est con-
clusioni primæ cert. 5. recitatæ in terminis non aduersetur;
virtute tamen aduersatur cum illius conclusioni, cuius-
dem cert. 6. tum, quia argumentum speciale contra in-
tentionis illius efficaciam euerfione libertatis, & demeriti
ob quod puniendus executiue reprobis est iniustitiæ vin-
dictiue, & potentie diuinæ ostensionem in reprobo, quæ
intenditur nihili ab eodem Ruiz habetur sect. 6. à n. 29.
quia efficacia illa intentio per scientiam mediam regulatur
ac foitinde in eius doctrina (tamen si falli) libertatis, & de
meriti ratio aequè efficacis intentionis illius admittit salu-
tatem, ac si inefficax solum intentio foret. Tum, quia in-
iustitia postulat, ac indecentia intentionis punitiue meritis
reprobi malis natura anterioris aequè contra inefficacem,
atque contra efficacem intentionem punitiuam militat vt
videmus, & Ruiz ipse supponit: quare eodem fundamento
quo efficax de facto negatur, inefficax negari de facto de-
bet atque eodem quo inefficax de facto asseritur, efficax de
facto debet admitti, cum idem solum idemque alterutrum
affirmandi fundamentum vnicum sit, & vtrique commune.

3. Vt à veritate, & consequentia in præfenti non ab-
erretur, dicendum est primo. Reprobationi impij à gratiæ
efficacia intentio adhuc inefficax, eius demeritis anterior
ostensionis suæ potest, & iustitiæ vindictiue, in reprobo
vel gloriæ, & misericordiæ suæ in prædestinato vel deniq;
utilitatis ex reprobi peccatis reprobatione, & supplicio, ma-
ioris à prædestinato capite minime præcedit, imò nec po-
test absolute præcedere. Probatur conclusio ex omnib;
argumentis cert. 1. confirmatis ab absurdis providentiæ præpa-
rationis, ac dispositionis peccatorū reprobi à Deo, item de
amore Dei erga reprobi peccatum, deinde reparatis à Deo
in iustitiis reprobi salutis, quod Deo est impossibile, conclusio-
nem vero, quatenus de facto est ex insuper probant, quæ
de facto intentionem efficacem de iisdem excludunt q. 4.
& inefficacem q. hac 5. cert. 1. Huius conclusioni consen-
tis, quæ ipsa reprobatio à gratiæ efficacie est) ex eiusmodi
finibus, & intentione non esse probant ex citato Pauli lo-
co, Vasquez d. 9. cit. c. 7. §. Ad illa loca, & sequente, cuius
sine ait particulam vt ibi non intentionem finem, sed solum
euentum futurum prædicere, & enunciare ex phrasi scrip-
turæ frequentissima Ilaia 6. & Luca 8. vt videntes non
videant, & alius saepe Ruiz cit. d. 16. sect. 6. n. 20. & 21. ex
Chrysost. & Oecumenio, recitatis sup. q. 3. cert. 3. n. 7. (qui-
bus consonat Theophylactus ad verba Pauli) ita illum
locum interpretatur, vt intentio ostensionis potentie, &
iustitiæ vindictiue in reprobo, non nisi post eorum pec-
cata, quibus le vasa ira, apta in interitum constituunt, ab-
solute præuisa, in Deo fuerit: cui doctrinæ Vasquez præ-
luxit, insinuatque, vt suam proximè datam interpretationem
particulæ vt confirmaret, n. 39. fine, §. cogitur autem
ita interpretari, quoties, inquit, res illa voluntatis Dei
absolute non est, vt non est peccatum, vel non est de pri-
maria, sed solum secundaria eius voluntate, & peccatum
supponente, qualis est, ostensio iustitiæ Dei vindictiue
& misericordiæ in peccati correctione, & penitentia,
capite vero 11. n. 5. fine alium finem posuit ab Augustino

Christoph. de Ortega de Deo vno. Tomus II.

designatum 1. ad Simplician. quæst. 2. post med. vt scilicet
est reprobatorum perditione electi per timorem mundaren-
tur iuxta id Psalmi 71. Manus suas lauabit in sanguine
peccatorum, cum tamen finem cum peccatum supponat,
ac subinde secundariæ voluntatis Dei sit antecus ad
peccatum, & reprobationem à gratiæ efficacie intendi à
Deo non posse ait consone ad recitatam eius doctrinam
locis memoratis, & d. 9. c. 2. quam Augustini eo testi-
monio esse probat probatque, acque posset ex illo quod re-
citatur ex 4. contra Iulian. prope med. Demonstrans quid
omnibus debeat (vtrique damnationem ab originale siue
contractum, siue imminens, & in Adamo absolute præui-
sum) vt hinc discant quos liberat, quæ sibi pena debita
(quæ non nisi post peccatum debita est) relaxetur, &
quæ indebita, contra id peccati debitum gratiæ condonet.

4. Dicendum secundo: finis ostensionis gloriæ suæ, siue
donatione gratiæ efficacis ex misericordia, & beneficia-
tiæ, & gloriæ prædestinatis, siue denegatione efficacis gra-
tiæ, & gloriæ reprobis, item ostensionis supremi sui domi-
nij, & libertatis in eis concedendis, vel denegandis; qua-
tenus solum ex eis denegatis, vel concessis cognosci à crea-
turis rationalibus in hac, vel in alia vita potest, reprobationi
impiorum ab efficacie gratiæ præintendit à Deo po-
test præcedere, ac de facto præcessit. Nota limitationem
conclusioni huic nostræ adhibitam, quatenus solum ex eis
cert. ne eam primæ conclusioni in consequentem iudices,
& aduersam probatur eius intentionis præcedentia re-
probationi absolute possibilis: quia in ea præcedentia
intentionis illius reprobationi, ac permissioni peccati
nulli Dei indecentia, aut imperfectio apparet, quæ inter-
cederet, si ex peccato, aut per peccatum, illud suppo-
nendo ostensio gloriæ Dei, &c. futura, & præintenta à
Deo esset, vt vidimus concl. 1. Præcedentia vero de facto
intentionis illius probabiliter satis sua detur ex testimo-
niis scripturæ, & Patrum ab aduersariis contra 1. conclu-
sionem productis; tamen germanior eorum interpre-
tatio sit, quam ibi dedimus de significatione euentus futu-
ri, non finis præintenti, ex qua speratam solutionem
habent testimonia innumera, quæ contra eand. conclusio-
nem, & pro aduersa sua Ruiz concessit sect. 7. ex Patrib. ad
eas quæstiones respondentibus: cur bonus Deus peccata
permiserit? cur primos Parentes præcius lapsus eorum, ac
similiter lapsus malorum Angelorum reprobatorum; omnium
eos condiderit, & creauerit? quibus Patres respondent: ita
à Deo factum, quia præciebat etiam quanta ex eorum
peccatis bona in mundo ponere poterat, & in prædestina-
tis, eratque in eis posturus de facto, si præfati homines, &
Angeli condiderentur, & peccarent, sed vbi magni, &
maioris boni inde à mundo, & à prædestinatis capiendæ
finem præintentionem permissioni peccati, & reprobationi
impiorum à gratiæ efficacie testimonia, & responsa illa
Patrum asseruere? Præscientia siquidem, & potentia boni
euentus ex peccati permissione futuri, & impiorum crea-
tione certitudinem solummodo probant, quam non nega-
mus, sed assertam à Patribus testimoniis illis fatemur.

5. Oppones contra negatam possibilitatem præcedentiæ
intentionis, inefficacis etiam, gloriæ à Deo, & utilitatis à
prædestinatis capiendæ ex permissione peccati, etenim
passio, & mors Christi, cuiusque per illas actiua Christi, &
passiua nostri redemptio præintenta, saltem inefficaciter
fuit incarnationi, ac sceleribus Iudeorum in ea disponen-
da, exequenda, & peragenda, quare & reprobationi ipsorum
à gratiæ efficacie ne roitantiq; immania peccata perpetra-
rent, ergo licet ostensio gloriæ Dei in sua potentia, & ius-
titia vindictiue, qua reprobo punit, & misericordiæ suæ
erga prædestinatos cum maioribus commodis ex reprobatione,
& peccatis reprobatorum, tum comparatione ita in
hos exercitæ magis elucens executiue peccata, & reprobationem
supponat, poterit tamen antecus ad ipsa ineffica-
citer saltem præintendi, atque reprobationi impiorum à gra-
tiæ efficacie præcedere ipsamque suo modo cauare: vt fa-
ctum testimonio Patrum videntur apertius sonare, confir-
matur ex nostris principiis, statuimus enim inter media
non habere rationem finis adhuc quoad finis motionem,
ratione cuius remotiora ni proximiora fini amarentur,
amari remotiora ad finem, atque propter finem amari
non possent: ex hoc vero principio interebamus permil-
sionem peccati, siue reprobationem prædestinatis per per-
nitentiam recessuri à gratiæ efficacie, qua illud vitaretur

N N a 2 effectum

teffimonia virtutis fonare.

Sed tamen facile obiectiones ifte diluuntur. Prima de intentione faltem inefficace redemptionis noſtræ, & ſatisfactiōis Chriſti per paſſionem, & mortem à ludæis, & crucifixoribus inferendam non probat abſolutam, & anteriorem ſceleribus ipſorum, in eorum paratione intercedentium effe, ſed conditionatam ſolum, vt ex illis verbis Iſaie, 53. *Si pſueris pro peccato animam ſuam videbit ſemen longanimitatis ſatis* explicatur. Secundo cum meritorium ſatisfactiōis Chriſti, & noſtra ab ipſo redemptione etius oblatione paſſioni, & morti à ludæis inſurgenda, atque ex morte ipſa tanquam à conditione illius conſumantur conſiſtitit: atque mors ipſa ab alia adequata cauſa, quam à ludæis, & crucifixoribus honeſtiſſimo dolore de hominum peccatis à perfectiſſima in Deum & homines charitate (liberto) poſuit optimè abſolutè inefficaciter Chriſti ſatisfactiō, redemptione noſtra morte per eam viam doloris, & charitatis Chriſti inducta, conſumanda, (non autem alia vi qua adequatè etiam impiorum Iudæorum, & cruciſigentium inducta mors fui) à Deo decentiſſime intendi, quin in ea linea expectanda peccata cruciſigentium eſſent iuxta vero, & incarnatione agentes contra, de merito Chriſti, d. de iis que fuit de facto promeriti Chriſti meritis merito puriſſima illa & honeſtiſſima via inducta conſummata gratiam crucifixoribus, vt tantum ſcelus, vitarent promeritum fuiſſe facile defendimus, & monſtrauiſus. Secunda obiectio que ad hominem ex principio illius noſtro vrgenter videbatur, nihil probat. Non enim ex intentione efficace, vel inefficace punitionis, & vindictæ iuſte de reprobatorum peccatis anteriore ad abſoluta eorum peccata, & à gratia efficace reprobationem Deum peccatorum amatores contra aduerſarios inferrebamus, quia peccata media ſui proximioria ſunt, quare, & remotiorum amore neceſſario amanda, iudicium principium illud noſtrum expreſſe negat; ſed quia peccata ipſa obiectum punitionem, & vindictam honeſtam, ac non poſſunt iniquam, & iniuſtam. Deoque nunquam amabilem, in adequatè ſaltem conſiſtuntum (quod ipſum de aliis ſimilibus eſt) vt vidimus q. 3. & 4. & memorauimus q. hac. 5. cert. 1. num. 6. quod ſi Deo erga reprobatorum peccata amor ex ea inefficaci intentione non inſeretur, alia tamen ibidem monſtrata abſurda inferrentur præparationis diſpoſitioniſque peccatorum & perditionis reprobi à Deo atque inſidiarum à Deo intentarum, poſituarumque reprobi ſaluti, & que ſatis ſuperque eiulmodi intentionem adhuc inefficacem reprobationi & peccatis reprobi natura anteriore Deo indignam oftenderent, atque impoſſibilem.

*De causa reprobationis ex parte
reprobi.*

Reuius aliis præsentem quæstionem, atque expedi-
tius profligabimus, quia alias de causa reprobatio-
nis ex parte Dei, quæstiones quas simul examinant pleri-
que seorsim disputantur: quo confusioem, & equi-
uocationi magna ex parte in sententia ferenda viam

C E R T A M E N I .

*Notatis aliquot questionis, cum de re,
tum de nomine, punctum ipsum ad
purum proponitur, & Scopus expe-
ditur.*

Notandum in primis est reprobationem à gratia efficace tam obiectivè, fuisse ex parte obiecti proprii, scilicet negationis gratiæ efficacis præfate, quoniam libet, fuisse ex parte actus, quo Deus reprobans ad ordinem, de gratia reprobato impium dupliciter accipit ad præfata questionem. Primo ad præfata, prout denegationem gratiæ omnis efficacis à prima ad ultimum denegationem pluribus & inter se coordinate in reprobatione aliquotum (sunt) continet, aut censens, vel inadquatur, prout gratia efficacis denegationem vnam solum, vel plures tantum, et coordinatis inter se, non tamen omnes obiecti. Hinc etiam reprobationis inadquate sumptæ causam ex parte reprobatorum adultorum, fuisse in baptizatis, fuisse baptizatos male vixisse propriam voluntate delinquentem causam ex parte ipsorum dari posse: immo, & de factis deo dubium Theologis non est: cum certum vique sit, hinc de reprobationibus ob antea facta peccata interiora à peccata finalia impunitatem sualem labi à Deo permitti, quod ipsum est à gratia efficacis ad finaliter respiciendum, vel non peccandum illos reprobari: id quod intelligitur causa de venialibus quorum merito congruo fuisse, & iustitiam, fuisse mortui gratia efficacis ad non peccandum mortuorum ad vitam extremam à Deo quandoque negatur: rursus cum denegatione gratiæ efficacis ad antea illud veniale vitialem reprobato inchoatur, & denegatione efficacis gratiæ alterius, ad non grauitur peccandum finaliter completum, &c. de peccatis.

[illegible]

tiam (nam sustinuit in multa patientia vasa ira in interitu
tum, ut ostenderet diuitias gloriæ suæ in vasa misericordiæ,
qua prebuit aut in gloriam: iuxta August. 2. de nuptiis, &
concupisc. c. 16. ac de bono persequer. c. 12. & 4. contra Iu-
c. 8. ante med. vtrumque finem & intentionem reprobationi
prædictorū ab efficacie gratiæ in Deo præcedere multa era-
ditiōe docet, ac explicat Ruiz de Montoya d. 16. sect. 8.

2. Addit vero ipse sect. 7. finis alterius intentionem aliam
prædictorum reprobationi dictæ de facto natura præce-
dente vtilitatis prædestinatorum ex reprobatione præ-
dictorum ab efficacie gratiæ capiendæ: id quod fulissima
eruditione probat, sect. autem 5. n. 2. concl. 1. adiunctum
de facto duobus illis finibus, & ostensionibus potentie in
reprobis, ac diuitiarum gratiæ, & gloriæ suæ in prædesti-
natis vt comparietalem finem ait, est totalis esse potuerit
fieri, & n. 2. concl. 2. & sect. 6. num. 29. concl. etiam 2.
ubi cum finem efficaciter etiam intentionem reprobationi à
gratiæ efficacie posse in Deo præcedere ait: verum n. 17.
cuius sect. concl. 1. ait: intentionem efficacem ostendendi
suam iustitiam per executum punitionem reprobatorum
ob eorum absoluta demerita, peccata ipsorum peccati,
ac reprobationi ab efficacie gratiæ de facto non præce-
dit. Hoc autem est: quia de intentione efficacis est con-
clusioni primæ cert. 5. recitatæ in terminis non aduersetur;
virtute tamen aduersatur cum illius conclusioni, cuius-
dem cert. 6. tum, quia argumentum speciale contra in-
tentionis illius efficaciam euerfione libertatis, & demeriti
ob quod puniendus executiue reprobis est iniustitiæ vin-
dictiue, & potentie diuinæ ostensionem in reprobo, quæ
intenditur nihili ab eodem Ruiz habetur sect. 6. à n. 29.
quia efficacia illa intentio per scientiam mediam regulatur
ac foitinde in eius doctrina (tamen si falli) libertatis, & de
meriti ratio aequè efficacis intentionis illius admittit salu-
tatem, ac si inefficax solum intentio foret. Tum, quia in-
iustitia postulat, ac indecentia intentionis punitiue meritis
reprobi malis natura anterioris aequè contra inefficacem,
atque contra efficacem intentionem punitiuam militat vt
videmus, & Ruiz ipse supponit: quare eodem fundamento
quo efficax de facto negatur, inefficax negari de facto de-
bet atque eodem quo inefficax de facto asseritur, efficax de
facto debet admitti, cum idem solum idemque alterutrum
affirmandi fundamentum vnicum sit, & vtrique commune.

3. Vt à veritate, & consequentia in præfenti non ab-
erretur, dicendum est primo. Reprobationi impij à gratiæ
efficacia intentio adhuc inefficax, eius demeritis anterior
ostensionis suæ potest, & iustitiæ vindictiue, in reprobo
vel gloriæ, & misericordiæ suæ in prædestinato vel deniq;
vtilitatis ex reprobi peccatis reprobatione, & supplicio, ma-
ioris à prædestinato capite minime præcedit, imò nec po-
test absolute præcedere. Probatur conclusio ex omnib;
argumentis cert. 1. confirmatis ab absurdis prouidentie præpa-
rationis, ac dispositionis peccatorū reprobi à Deo, item de
amore Dei erga reprobi peccatum, deinde reparatis à Deo
in iustitiis reprobi salutis, quod Deo est impossibile, conclusio-
nem vero, quatenus de facto est ex insuper probant, quæ
de facto intentionem efficacem de iisdem excludunt q. 4.
& inefficacem q. hac 5. cert. 1. Huius conclusioni consen-
tis, quæ ipsa reprobatio à gratiæ efficacie est) ex eiusmodi
finibus, & intentione non esse probant ex citato Pauli lo-
co, Vasquez d. 9. cit. c. 7. §. Ad illa loca, & sequente, cuius
sine ait particulam vt ibi non intentionem finem, sed solum
euentum futurum prædicere, & enunciare ex phrasi scrip-
turæ frequentissima Ilaia 6. & Luca 8. vt videntes non
videant, & alius saepe Ruiz cit. d. 16. sect. 6. n. 20. & 21. ex
Chrysost. & Oecumenio, recitatis sup. q. 3. cert. 3. n. 7. (qui-
bus consonat Theophylactus ad verba Pauli) ita illum
locum interpretatur, vt intentio ostensionis potentie, &
iustitiæ vindictiue in reprobo, non nisi post eorum pec-
cata, quibus le vasa ira, apta in interitum constituunt, ab-
solute præuisa, in Deo fuerit: cui doctrinæ Vasquez præ-
luxit, insinuatque, vt suam proximè datam interpretatio-
nem particulæ vt confirmaret, n. 39. fine, §. cogitur autem
ita interpretari, quoties inquit, res illa voluntatis Dei
absolute non est, vt non est peccatum, vel non est de pri-
maria, sed solum secundaria eius voluntate, & peccatum
supponente, qualis est, ostensio iustitiæ Dei vindictiue
& misericordiæ in peccati correctione, & penitentia,
capite vero 11. n. 5. fine alium finem posuit ab Augustino

Christoph. de Ortega de Deo vno. Tomus II.

designatum 1. ad Simplician. quæst. 2. post med. vt scilicet
est reprobatorum perditione electi per timorem mundaren-
tur iuxta id Psalmi 71. Manus suas lauabit in sanguine
peccatorum, cum tamen finem cum peccatum supponat,
ac subinde secundariæ voluntatis Dei sit antequam ad
peccatum, & reprobationem à gratiæ efficacie intendi à
Deo non posse ait consone ad recitatam eius doctrinam
locis memoratis, & d. 9. c. 2. quam Augustini eo testi-
monio esse probat probatque, acque posset ex illo quod re-
citatur ex 4. contra Iulian. prope med. Demonstrans quid
omnibus debeat (vtrique damnationem ab originale siue
contractum, siue imminens, & in Adamo absolute præui-
sum) vt hinc discant quos liberat, quæ sibi pena debita
(quæ non nisi post peccatum debita est) relaxetur, &
quæ indebita, contra id peccati debitum gratia condonet.

4. Dicendum secundo: finis ostensionis gloriæ suæ, siue
donatione gratiæ efficacis ex misericordia, & beneficia-
tiæ, & gloriæ prædestinatis, siue denegatione efficacis gra-
tiæ, & gloriæ reprobis, item ostensionis supremi sui domi-
nij, & libertatis in eis concedendis, vel denegandis; qua-
tenus solum ex eis denegatis, vel concessis cognosci à crea-
turis rationalibus in hac, vel in alia vita potest, reprobationi
impiorum ab efficacie gratiæ præintendunt à Deo po-
test præcedere, ac de facto præcessit. Nota limitationem
conclusioni huic nostræ adhibitam, quatenus solum ex eis
cert. ne eam primæ conclusioni in consequentem iudices,
& aduersam probatur eius intentionis præcedentia re-
probationi absolute possibilis: quia in ea præcedentia
intentionis illius reprobationi, ac permissioni peccati
nulli Dei indecentia, aut imperfectio apparet, quæ inter-
cederet, si ex peccato, aut per peccatum, illud suppo-
nendo ostensio gloriæ Dei, &c. futura, & præintenta à
Deo esset, vt vidimus concl. 1. Præcedentia vero de facto
intentionis illius probabiliter satis sua detur ex testimo-
niis scripturæ, & Patrum ab aduersariis contra 1. conclu-
sionem productis; tamen germanior eorum interpre-
tatio sit, quam ibi dedimus de significatione euentus futu-
ri, non finis præintenti, ex qua apertam solutionem
habent testimonia innumera, quæ contra eand. conclusio-
nem, & pro aduersa sua Ruiz concessit sect. 7. ex Patrib. ad
eas quæstiones respondentibus: cur bonus Deus peccata
permiserit? cur primos Parentes præcius lapsus eorum, ac
similiter lapsus malorum Angelorum reprobatorum; omnium
eos condiderit, & creauerit? quibus Patres respondent: ita
à Deo factum, quia præciebat etiam quanta ex eorum
peccatis bona in mundo ponere poterat, & in prædestina-
tis, eratque in eis posturus de facto, si præfati homines, &
Angeli condiderentur, & peccarent, sed vbi magni, &
maioris boni inde à mundo, & à prædestinatis capiendæ
finem præintentionem permissioni peccati, & reprobationi
impiorum à gratiæ efficacie testimonia, & responsa illa
Patrum asseruere? Præscientia siquidem, & potentia boni
euentus ex peccati permissione futuri, & impiorum crea-
tione certitudinem solummodo probant, quam non nega-
mus, sed assertam à Patribus testimoniis illis fatemur.

5. Oppones contra negatam possibilitatem præcedentia
intentionis, inefficacis etiam, gloriæ à Deo, & vtilitatis à
prædestinatis capiendæ ex permissione peccati, etenim
passio, & mors Christi, cuiusque per illas actiua Christi, &
passiua nostri redemptio præintenta, saltem inefficaciter
fuit incarnationi, ac sceleribus Iudeorum in ea disponen-
da, exequenda, & peragenda, quare & reprobationi ipsorum
à gratiæ efficacie ne roiamque immania peccata perpetra-
rent, ergo licet ostensio gloriæ Dei in sua potentia, & ius-
titia vindictiue, qua reprobo punit, & misericordiæ suæ
erga prædestinatos cum maioribus commodis ex reprobatione,
& peccatis reprobatorum, tum comparatione ita in
hos exercitæ magis elucens executiue peccata, & reprobationem
supponat, poterit tamen antequam ad ipsa ineffica-
citer saltem præintendi, atque reprobationi impiorum à gra-
tiæ efficacie præcedere ipsamque suo modo cauare: vt fa-
ctum testimonio Patrum videntur apertius sonare, confir-
matur ex nostris principiis, statuimus enim inter media
non habere rationem finis adhuc quoad finis motionem,
ratione cuius remotiora ni proximiora fini amarentur,
amari remotiora ad finem, atque propter finem amari
non possent: ex hoc vero principio interebamus permil-
sionem peccati, siue reprobationem prædestinatis per per-
nitentiam recessuri à gratiæ efficacie, qua illud vitaretur

N N a 2 effectum

telimonia virtutis ionare.

Sed tamen facite obsecrationes istae diluuntur. Prima de intentione saltem inefficace redemptionis nostrae, & satisfactionis Christi per passionem, & mortem à ludæis, & crucifixoribus inferendam non probat absolutam, & anteriorem sceleribus ipsorum, in eorum peroratione intercedentium esse de conditionatam solum, vt ex illis verbis Isaiæ, 53. *Si posueris pro peccato animam suam videbit semen longeuum* satis explicatur. Secundo cum meritorium satisfactioe Christi, & nostra ab ipso redemptione eius oblatione passioni, & morti à ludæis infingenda, atque ex morte ipsa tanquam à conditione illius consummante confluerit: atque mors ipsa ab alia adequata causa, quam à ludæis, & crucifixoribus honestissime inducta fuerit & apposita (nempe ex vehementissimo dolore de hominum peccata à perfectissima in Deum & homines charitate luberto) potuit optime absolutè inefficaciter Christi satisfactio, redemptione nostra morte per eam viam doloris, & charitatis Christi inducta, consummandi (non autem alia vi qua adequata etiam impiorum ludæorum, & crucifigentium inducta mors fuit à Deo decentissime intendi, quin in ea linea expectanda peccata crucifigentium essent iuno vero, de incarnatione agentes contra, de merito Christi, d. de iis, quæ fuit de facto promeritis Christi meritis morte purissima illa & honestissima vi inducta consummatis gratiam crucifixoribus, vt tantum scelus, vitarent promeritum fuisse facile defendimus, & monstrauimus. Secunda obsecro quæ ad hominem ex principio illo nostro vrgenter videbatur, nihil probat. Non enim ex intentione efficace, vel inefficace punitionis, & vindictæ iuste de reprobis peccatis anteriore ad absoluta contra peccata, & à gratia efficace reprobationem Deum peccatorum amatores contra aduersarios inferrebamus, quia peccata media sunt proximaria sint, quare, & remotiorum amare necessarium amanda, id enim principium illud nostrum expresse negat; sed quia peccata ipsa obsecrationem punitionem, & vindictam honestam, ac non positiue iniquam, & iniustam, Deoque nullquam amabilem, inadeguate saltem constituntur (quod ipsum de aliis similibus esse vt vidimus q. 3, & 4, & memorauimus q. hac, 3. cert. 1. num. 6, quod si Deo erga reprobos peccata amari ex ea inefficaci intentione non inferretur, alia tamen ibidem monstrata absurda inferrentur præparationis dispositionisque peccatorum & perditionis reprobi à Deo atque infiduiarum à Deo intentionum, positarumque reprobi saluti, quæ satis superque eiusmodi intentionem adhuc inefficacem reprobationi & peccatis reprobi natura anteriore Deo indignam ostenderent, atque impossibilem.

*De causa reprobationis ex parte
reprobi.*

Reuius aliis præsentem quæstionem, atque expedi-
tius profligabimus, quia alias de causa reprobatio-
nis ex parte Dei, quæstiones quas simul examinant pleri-
que scõrmi disputantur: quo confusioem, & æqui-
uocationi magna ex parte in sententia ferenda viam

C E R T A M E N I .

*Notatis aliquot questionis, cum de re,
tum de nomine, punctum ipsum ad
purum proponitur, & Scopus expe-
ditur.*

Notandum in primis est reprobationem à gratia efficace tam obiectivè, fuisse ex parte obiecti proprii, scilicet negationis gratiæ efficacis præfate, quoniam libere, seu ex parte actus, quod Deus reprobans ab ordine, de gratia reprobato impium dupliciter accipit ad præfata questionem. Primo ad præfata, prout denegationem gratiæ omnis efficacis à prima ad ultimam denegationem plures, & inter se coordinate in reprobatione aliquando (sunt) continet, aut censetur, vel inadquæte, prout gratia efficacis denegationem vnam solum, vel plures tantum, et coordinatis inter se, non tamen omnes obiectivè, habent reprobationis inadquæte sumptæ causam ex parte reprobatorum adultorum, fuisse in baptizatis, fuisse baptizatos male vixisse propriam voluntate delinquentem causam ex parte ipsorum dari posse: immo, & de hisce dicit dubios ob antea facta peccata interioria à peccata finaliter impunitatem sualem labi à Deo permitti, quod ipsi esset à gratia efficace ad finaliter respiciendum, vel non peccandum illos reprobati: id quod intelligitur causa de venialibus quorum merito congruo fuisse, & iustitiam, fuisse mortui gratia efficacis ad non peccandum mortuorum ad vitam extremam à Deo quandoque negatur: rursus cum denegatione gratiæ efficacis ad antea illud veniale vitiosum reprobato inchoatur, & denegatione efficacis gratiæ alterius, ad non grauitur peccandum finaliter completum, & de peccato.

de te patet.

2. Adequata vero reprobatio, vt ad reprobandos omnes
extenditur dupliciter ex parte obiecti, et subiecti eius.
Ex subiecti accepta esse potest. Altero enim diuifibili est
et partibus pro obiecti diuifibilitate confansibilis est. Et
gratiae efficacia denegationibus inter te coordinatis non
per explicum. Altera vero indiuisibilis quia vnicuique
denegatione inchoatur simul, et completur, et adeque
quate constituitur: quare idem est causam reprobandi
huius ex parte ita reprobatum querere, causam
reprobandi reprobandis adequatè sumptè ipsorum inchoatè
re: indiuisibilis autem huius adequatè reprobandi
exempla sunt infantum omnium imbatizatorum ante
rationis vsum cum originali obsequium reprobandis
rationis: vltim cum originali efficacia reuocata
omnes: 1. si qui denegatione auxilij tota reuocata
et baptizentur, atque originali mundeant tota ratio.
adequata reprobatio contingit: et causae fauere
in

fa, & ratio originale peccatum in ipsis contractum ex parte ipsorum esse solummodo potest, v. inferius videbimus. Ad hoc etiam indubius probatio genus spectat reprobatio eius, etiam adulti baptizati, qui vni-
solum, eoque mortali admisso post baptismum pecca-
to vitam obire, vnicui videlicet gratia efficaci ad
illud vitandam denegazione, quae prima negatiua esset,
quia nullam aliam supponeret, ac simul postrema, quia
post eam nec tempore nec natura posterior gratia effica-
cis denegatio foret, de huius etiam indubius, & ade-
quate reprobatio adultae causa ex parte reprobi ipsius
agendum nobis inferius erit.

3. Communis difficultate Theologis examen fuit de causa reprobationis diutius, pluribique inter se coordinatis denegationibus efficacia gratia contrarii: an scilicet ex parte reprobati reprobationis totius adequatè sumptæ Deo reprobati offeratur meritum, aut motuum; cum autem offerri Deo ex parte reprobati meritum ad denegationes gratiæ efficaciae posteriores prima certum cunctis Theologis fuit, vix vidimus n. r. eo demum tota apud illos questio desolvitur, an denegationis prima è qua diuisibilis habet reprobatio à gratia efficacie inchoatur meritum, ac motuum Deo ipsium ita reprobati offeratur. Dixi consulo *meritum*, & *motuum* de eo quippe genere causæ ex parte reprobati, non autem de causa materiali pure questionem Theologis esse posse, dum de causa reprobationis adequatè sumptæ, & primam etiam gratiæ denegationem completitur, ex parte reprobati diffinitur: etenim dari sumptæ reprobationis adequatè ex parte reprobati materialem causam obiectivam, nempe contingentem conditionem conditionatam consensus in bonum, & futuritatem conditionatam consensus in malum sub auxilio sufficienti solum, & denegatione prima auxilij efficaciae non semel ostendimus: quia nisi ita conditionate foret, à Deoque cognosceretur reprobationis materia obiectiva deficient fieri quia reprobum illum ab efficacie sua gratia reprobare absolute non posset, vt in simili de predestinatione dicebamus. Non secus ac si consensus in bonum, vel ab illo dissentius, & consensus in malum impossibilis absolute esset, predestinatio ac reprobatio delectu materie obiectivæ esset Deo absolute impossibilis. Atque ex parte reprobati cuiusvis non solum obiectivam pure, sed & subiectivam etiam materiam reprobationis dari constat ex reprobandi ipsius possibilitate, quæ deficienti reprobari à Deo minime possit. Secundo, quia, vt controu. de providentia docuimus, existentia ipsa actualis eius, cui providendum de mediis & subiectum providentiae est necessario supponitur quæ causam materialem tam pure obiectivam, quam subiectivam ex parte reprobati adequatè providentia siue predestinativè, siue reprobativè, seu reprobationis, vt primam etiam gratiæ efficacie denegationem continet ex parte reprobati dari dubium non est: quare tota questio esse potest an illius causæ meritoria, & motiva ex parte reprobati detur, offeratur Deo, vt conceptis verbis illis *meritum* aut *motuum* propolimus, quod materia pure obiectivæ contingentis conditionati meriti ac demeriti in hoc reprobationis, & predestinationis negotio non distinguuntur Semipelagiani à fidei dogmatibus aberrantur: Thomistæ vero recentiores Dominici inanius vocibus minus percepturum harum distinctione nobis obgannunt, & semipelagianum ridicule intentant.

4. Et huc quidem questionem de re apud Theologos
polluit habere de nomine autem questio alia de causa
reprobationis præfate ex parte reprobati esse potest
reprobationis vt est reprobati relate ad prædeterminationem
alium, siue per prædeterminat ad efficacem gratiam admissi-
onem, derelictio, seu in malum (vt ita dicam) electio, id est ad
gratiam efficacis denegationem, an eius reprobationis
adequate etiam sumptæ, & vt primam gratiam efficacis
denegationem coerces, vt est huius per alio reprobatio ex
parte reprobati causa derelictio quod ad eum modum inquiri-
tur, quod similem questionem supra discussimus de causa
prædeterminationis, vt est eius per non prædeterminat, seu re-
probo ad gratiam gratiam immediate, ac mediate ad salu-
tatem, & gloriam electio, an ex parte prædeterminati causa de-
tur. Dixi autem relate ad prædeterminationem alium, siue per
alio prædeterminat alia derelictio, & in malum (vt ita di-
cam) electio: quia reprobatio omnis à gratia efficace (li-

cui & contra prædæstinatio) aliam inter obiecta ipsa, quæ Deo præparantur, vius præ alio rationem electionis imbibitam habet : nempe inter auxilia efficacia quæ reprobis à Deo illos reprobante denegantur , sufficientius tantum ex voluntate , & intentione salutis reprobi eligendis solummodo Deo reprobandi permittis. Vtraque vero electionis huius comparatie sue ad subiectum, sue ad obiectum supponit : non solum nullam creaturam rationalem creaturam omnibus , & singulis auxiliis cumuli totius ipsorum in Dei potentia contenti restitutum , & ac proinde ab ipso imprædilectibilem , esse posse vt d. de causis prædæstinationis ostendimus, verum, nec quod illam ex illis esse posse, quæ singulis & omnibus auxiliis in toto cumulo contentis sit cui censura, si enim aliquæ cunctis restituta si donentur, alia vero creature cunctis restituta immittantur, neque inter obiecta auxilia ipsa danda vel deneganda, Deo, quoad efficaciam inefficacibus relictis daretur electio, cum aliquibus efficacia omnia essent, nec respectu illarum, inefficacia essent, præ quibus efficacia eligeret. neque respectu aliarum inefficacia Deus haberet , quæ illis conferret efficacibus reprobatione denegatis cum omnia illis efficacia forent , quare & essent illæ gratia efficacia irreprobabiles. Hinc neque inter personas & subiecta ratio electionis comparatie vius præ alio in reprobatione esset : siquidem irreprobabiles creature aliquæ absolute , imprædilectibiles vero absolute à Deo , alia essent , cum non posset Deus , aliam quam eamdem , & prædilectionis gratiam conferre, casu quo aliquam primis illis vellet conferre, secundum vero nullam aliam quam reprobationis, & negationis efficacia tantum conferre posset : isti autem casu, quo aliquam gratiam vellet conferre, quæ ad aliam conferendam necessitas non esset, adhuc ex hypothesi negata, quod creature aliaque cunctis auxiliis , vel restituta, vel confensura addicerentur.

xi. Nullam autem creaturam omnibus & singulis auxiliis gratia restititur, quantumvis ea rebellis cogitetur, citato loco possibile esse ostendimus. Nullam autem possibilem esse omnibus & singulis gratia auxiliis in bonum consensuram, ea subinde absolute irreprobabilem (quod alteri praeferat suppositi pars alteri) probanda & nobis impraefertentiam erit. Sic cam proba. Primo: a paritate alterius partis suppositi loco citato probate: dominium siquidem Dei supremum non solum ad donandum gratiam esse, sed et efficaciam praeficiendi respectu cuiusvis rationalis creature, quibus omnibus abique ulla exceptione oratio illa ad Deum proponitur: *Et ne nos inducas in tentationem*: quae ni aliam quam efficaciam gratiam aliquibus posset absolute exhibere frustra & Deo peteretur: frustra item de efficacie, praefici non efficacie ab ipso praestita gratiae ab praefatis creaturis Deo habentur, agerentur. Item quod eas praefatis praedeterminat. Denique ratio à priori aeternissima, & efficacissima est: quia creatura rationalis illius bona indoles, & genium nobilissimum ex quo singulis, & omnibus auxiliis, quantumvis gracilibus, in bonum, & contra malum esset liberare consensura nil aliud esset, quam eius ad bonum, & quod ad speciem de natura, & genio illo atque indole bona sua determinatio, quod quidem predicatum proprium, & attributale Dei est, & quod proinde cum predicato rationalis creature contradictoria pugnet. Quod eam semper, & quibusvis, ac omnibus circumstantiis variatis alicui necessario, & certa stitque lege vii venit ex antecedente naturali necessitate eius ad ipsum venire certum est. Repugnancia alia communis rectorum est. Substantiam illam supernaturalem fore, vt puta gratia supernaturali essentialiter connexion cum tamen substantia essentia sua supernaturalis repugnet. Ceterum substantiam supernaturalem naturam sua supernaturalem non repugnare laudati saepe & nobis commagistri nostri ingeniosissimi recentiores multis subtilissime contendunt. Secundo eam rationem creaturam supernaturalem, quod ad substantiam esse, quia connexa gratiae supernaturali absolute natura sua foret, satis firmum esse nil, Primo: quia ea connexio absoluta ipsius est gratia supernaturalis ex eo quod cuius Dei auxilio in bonum consensura illa fit, si dixeretur. Neque exinde ulla aliquod, aut exigentia praecaria adhuc, creaturae illius, vt gratia: auxiliiumne aliquod ipsius illi dederit in ea cuius: citur: quare, & omnia auxilia gratiae potest ipse Deus

NN 3 natura

arbitrentur. Probat Vazquez, quia ea de penitentia absoluta obiectiva: & intentionalis futuritionis conditionata consensus, vel negationis eius sub auxiliis, qua eorum efficacia, vel inefficacia constituitur, casu quo absolute prædestinatione, aut reprobatione efficax prædestinato, inefficax reprobo à Deo conferatur, est dependentia materia obiectiva solius, siue de qua, vel circa quam deliberandum Deo non autem rationis, & moriui, ut vni efficax cognitum, alteri vero inefficax Deus tribuat. Dependentia autem materia obiectiva, necessitate ad reprobationem, vel prædestinationem sola non est causa deliberationis alterutris determinata à Deo habenda: ergo ratione illius nec reprobus reprobationis sue, nec prædestinatus prædestinationis sue adequata absolute, nedum comparative ad alium non reprobum, vel non prædestinatum causa esse dicere potest. Minor probatur, nam cetera patent.

5. Siquidem etsi materia de qua, & circa quam deliberandum est aptitudo ad potentiam absolutam deliberandi supponatur, non autem est causa, cur de ipsa, vel circa ipsam hæc potius quam aduersa deliberatio à Deo habeatur. Idcirco rerum (atque ad rem præsentem auxiliorum) possibilitas, & possibilitas etiam, imo, ut diximus, sapientia actualis existentia, tam prædestinati, quam reprobi alterutri erga ipsos providentia nec solum efficacia, aut inefficacia auxiliorum, & necessitas ut materia obiectiva, qua, & circa quam deliberandum est, ut alterutro modo Deus provideat, requiritur, tamen, quia id solum habet, non autem rationem, aut motum, ut Deus alterutro modo provideat, nec auxiliorum possibilitas, nec reprobi, aut prædestinati possibilitas, aut existentia, ut reproberetur reprobus, ac prædestinaretur prædestinatus causa esse dicitur: confirmatur, quia tam Patres, quam scholastici, quam Hæretici cū quibus de causa prædestinationis, & reprobationis disputabant, ad meritum, ipsorum ut reproberentur, vel prædestinarentur impugnanda quidem Patres, & scholastici designanda vero Hæretici recurrunt ut vidimus, tamen materiam cum obiectivam, tum subiectivam multiplicem à nobis designatam recognoscere: confirmatur ex sap. 1. 7. 11. 12. 4. 5. 9. Hierem. 18. 6. atq; ad Roman. 9. ubi naturalem rationem minoris nostre exemplo Luteci massæ ac figuli ita explicatur, & proponitur. *Nunquid dicit figmentum cuiusq; se finxit, quid me se finxit? An non habet potestatem figulus ex eadem massa facere aliud quidem vas in honorem, aliud vero in contumeliam?* in quibus quæcumque respectu deliberationis ab artifice ad hanc, vel illam formam inducendam, ut materia ex qua seu circa quam, vel obiectiva, vel subiectiva solummodo se habent, etsi ad alterutram deliberationem materia necessaria sint à causatione alterutris deliberationis docetur, atque illustrissimo exemplo monstratur.

6. Generalis nostræ conclusionis exceptionem subtiliter excogitavit noster Molina supra ex Alenſe, Bonaventura Henrico Gandavense, quæ placuit postmodum magno meo magistro Didaco Daza, & nostro etiam Grana. Consent enim in reprobis adultis, qui rite suscepto baptismo originale deposuerunt: reprobationis sue cum absolute tum præ aliis causam specialem reperiit: siquidem auxilio sufficienti de se, ut præceptum servare, ac non peccare absolute possent, reddereque illud efficax, abique auxilii ab usu, & voluntatis sue vicio, & transgressionem voluntaria, qua illud inefficax reddidere reprobi absolute nequeuntur, & sue reprobationis causæ sunt. Verum non video quid amplius roboris argumentum hoc habeat in reprobis adultis semel iustificatis ac post modum peccantibus, quam in aliis adultis, qui nunquam iustificati actualiter etiam deliquerunt: cum in utroque auxiliorum sub quibus peccaverunt inefficax à negatione voluntaria, & libera consensus in bonum absolute pendat: ac subinde à materia obiectiva necessaria ut reprobi à Deo absolute possint. Hanc autem materiam obiectivam necessariam ad reprobationem dependentiam intentionalem à consensu absoluto libero reprobi non sufficere ut causa reprobationis sue absolute reprobus sit, ac dicatur proxime ostendimus: sicuti similis dependentia efficacie auxiliorum, qua materia obiectiva necessaria ad prædestinationem constituitur, à libero consensu absoluto prædestinati, ut ipse prædestinationis sue adequata sumptæ causa sit ac dicatur minime suffi-

cic quare limitationis, & differentie huius nulla tanti Doctoribus ratio afferatur.

CERTAMEN III.

In questione de re Hæreticorum & Catholicorum aliquot Doctorum placita, & que Catholicis certa esse debent.

Occurrit primo Pelagianorum hæresis asserentium reprobationis adequatæ, & secundum omnem sui partem tam primæ, quam vltiorum omnium, denegationis auxilii gratiæ efficacie supernaturalis, cum absolute, tum comparative ad alium non reprobum, seu prædestinatum sumptæ causam ex parte reprobi dari, sicuti, & ex parte prædestinati prædestinationis sue adequatæ etiam, eodemque modo sumptæ causam dari allerebant: quia nimirum ex naturalibus puris, seu iure naturæ arbitrio utriusque debitis alter bono illorum usu meritum aliquod, & motuum naturæ antæius, ut supernaturalis efficacie gratia donaretur per occasiones singulas Deo offerebat; alter vero contra malo naturalium eorum usu per singulas omnes occasiones, ut efficacie supernaturali gratia priuaretur, offerebat Deo meritum naturæ antæius, & motuum. Damnatæ ea hæresis fuit conciliis omnibus aſſeſſicis ab Auguſtini tempore, ac reliquis conciliis Catholicis, & œcumenicis huc vsq; in Ecclesia habitis, quorum verba in re notissima proferre otiosum esset, & inutile. Maxime, cum eius damnationis fundamenta ex scriptura æque sint vulgata, & expressa ad Rom. 9. *Cuius vult, miseretur, & quem vult indurat.* Quod Iacobi, & Esau prædestinati, ac reprobi Typorum, quorum antiquam quidquam boni egissent, aut mali alterum Deus dilexit, alterum vero odio habuit statim confirmat. Rationem vero exemplo figuli ex eadem omnino massa aliud vas in honorem, aliud vas in contumeliam pro mero arbitratu suo citra ipsorum iniuriam effingentis monstratam vel oculis ipsis percipiendam proponit quibus testimonis Patres hæresi Pelagiana vetustiores eam anticipato iugularunt, ut mirum fuerit alienius vel ignorantia, vel dementia conceptam nedum subortam postea fuisse. Augustinus vero huic hæresi in primis confutandæ natus, à Deoque Ecclesiæ sue datus non vno solum, sed pluribus totis libris editis Pelagianos confutavit. Nempe contra duas epistolas Pelagianorum, de prædestinato. Sanctor. de bono persever. De corrept. & gra. Et reliquis scriptis suis passim Et præter proxime ex Paulo memorata, & illam Pauli etiam rationem: quod si ex operibus naturæ gratia à Deo donaretur, iam gratia non esset gratia, aliam ex infantibus præmaturæ, & ante usum rationis, altero baptizato ac subinde prædestinato, altero, im baptizato, ac reprobo correptio rationem instruit, qua Pelagianos ad silentium vsque confutavit.

2. Massilienses Pelagiani erroris, quem cum Catholicis cunctis Doctoribus exetabantur, cineres exuffantes alterius erroris affinis scintillam inveniunt, ut inde merito Pelagianorum reliquæ habiti merito fuerint, atque infame Semipelagianorum nomen fuerint promeriti. Aiebant enim primæ gratiæ efficacie supernaturalis denegationem vnde incipit reprobatio, malo vsui pure naturalium virium arbitrii ex quibus bonus vsus esse posset in reprobis debere sicuti, & primæ gratiæ efficacie supernaturalis vnde prædestinatio inchoatur, bono vsui naturalium virium debetur in prædestinatis, non autem per occasiones singulas reliquas gratiæ efficacie siue denegationes reprobi, siue donationes vltiores prædestinati bonum, malumve usum virium pure naturalium, ut Pelagiani aiebant, præcedere: ut scilicet prædestinationis, reprobationisque initium solummodo naturæ solum merito, demeritoque vniuscuiusque prædestinati, vel reprobi debeatur: vnde prædestinationis, atque ad rem præsentem reprobationis

ORTEG.
In 1. parte
D. VI a.

4. Huic femipelagianis erroribus minus caute videntur accessisse scholastici aliquot afferentes tam ex parte reprobi, quam prædeterminationis pure naturalem aliquem vsum arbitrii creati vel in malum, vel in bonum eorum vel reprobationis, vel prædeterminationis initiū dare ac motum præbere. Ex his bonum illum, vel malum vsum pure naturalem, meriti, demeriti, congrui tamque, et tenuissimi vel donationis, vel denegationis primæ gratiæ efficacis supernaturalis quibus prædeterminatio, vel reprobatio inchoatur, ratione, et nomine donantur; alij vero vix meriti, tam, aut demeriti alterutrius esse voluerunt, sed occasionem solum, et anulum arripit potius à Deo, quam à prædeterminato præstitam ipsi vel oblatam. Sed quoniam

5. De foio reprobi peccato in Adam & originali: quæ-
stio esse potest: & quidem reprobationis absolute: solum
sumptæ, non autem comparatæ ad alios homines præ-
destinati: quia homines omnes tam reprobos quam præ-
destinati: si Deiparam excipias: & in Adam peccatum: &
contraxerunt originale: ac proinde commune modicum
ab utriusque ad sui reprobationem: cum in Adæ peccato
tam in originali contracto ad cuiusque reprobationem
Deo ab utroque offertur; tamen: duo pro specialis
in prædestinatis misericordia ipsos non reprobet, sed il-
los solum: quare, ut hi præ ipsi reprobentur nulla ex
parte ipsorum causa specialis in eorum originali est, ha-
bitur, & quorum reprobationis absolute sumptæ
reprobos causa fit, comparatæ cum reprobationis
causam reprobis originale esse ob rationem tanti
Theologi omnes negant. S. Th. p. q. 1. a. 2. & 3. & Duran-
d. in 1. d. 1. c. 1. concl. 4. & 5. & Dico. 1. p. concordie libri 1. c. 1.
& prædestinat. 3. c. 1. concl. 1. & 3. post quatuor principales
Vazquezianæ omnes cum præceptore suo Vazquez lib. 1.
propositionum 4. §. 9. inpropone potius sepe cum dispo-
nente Soariste omnes cum duce Iho. Soarez. i. de repro-
bat. c. 1.

Theologorum ea de re sententia pro-
ponuntur, atque exami-
nantur.

MArtilius in 1. d. 41. 2. negat. peccatum tam in Adamo, quam originale à reprobis esse illo contractum causam reprobationis esse, quod Iussit esse referuntur alij, qui potius causam reprobationis esse supponunt. reprobis originale. Paulinus eius sententia soli disputant. quare solus Martius eius sententia fuit. vt reprobationis, vt prime gratia efficacia fore prædelinatio negationem continet. peccatum reprobis vel in Adamo, vel iam in reprobo contractum causæ parte reprobi non sit. E contra causam reprobationis in parte reprobi ipsius originale arbitrantur vniuersi. S. Thom. q. 6. de veritat. 2. ad 9. in cap. 8. q. 11. ad Rom. lect. 3. & 4. Durand. & Driedo vbi proxime. Greg.

in 1. d. 41. a. 1. concl. 4. & 5. Adamus in caput 9. ad Roman. ad ea verba. *Quid ergo d. cennu.* Ferrara 3. contra gent. c. 161. dum solum causam reprobationis actualibus suis peccatis ex parte reprobi dari negant. Eisdem sententiæ ad hæc ignominari recentiores apud Catherin. & Ioan. à Bononia citandos, & noster Soarez cum affectis. Addit Soarez peccatum suum primi parentis, & in Adamo, siue originale iam à reprobis contractum ordine intentionis, & in Dei mente, ante illius executionem, & absolutam Christi incarnationem præsumum omnis reprobationis non solum negativam quam ordine utroque executionis, & intentionis ante omnem peccati prævisionem esse putat) sed & positivam causam universalem esse. Doctrinæ huius universalitatis felse Vazquez cum nonnullis opponit, citandis infra in tertia sententia huius secundæ universali- tatem limitando doctrinæ etiam de prævisione, & causa- litate peccati Adæ, & originalis contracti ordine inten- tionis ad reprobationem omnem se etiam Vazquez idem opponit: tamen eius impugnationem specialem mala solum Soariz solatio bonam fecerit cum debilis satis de se- fe impugatio illa sit.

2. Id ergo impugnat Vazquez, cit. d. 95. c. 3. n. 15. §. *Hæc opinio* quia si ante Adæ peccatum, & Christum abso- lute præsumum omnes eius posterius prævisi cum originali ordine illo intentionis fuisse, etiam Deipara cum illo vel non absque illo ex meritis saltem Christi, fuit prævisi (quod cum tota fere Ecclesia Soarez exhortet) ac subinde nec per Christum ab illo redempta. Respondet Soarez ignominatus à Vazq. n. 4. §. *Respondent adu. scrip.* Deipa- ram ordine intentionis ante Christum ordine execu- tionis cum originali præsumum ordine tamen executionis post ipsum, atque ex eius meritis ordine intentionis ab originali fuisse liberatam, ac præservatam redemptam. constat responsum Vazquez acerrime quia ordo existen- tiæ, & prævisionis absolute ordine intentionis in iis solum admittitur: quæ absolute futura aliquando sunt: si- quidem ex efficacibus Dei voluntatibus, intentione, ante- riore & posteriore executione, quæ effectus absolute carere nequeunt, necessario consistere debet: cum neutro ordine ex inefficaci solum Dei voluntate possit esse absoluta ob- iecti existentia & prævisio. Deipara vero originale nun- quam nunquamque absolute futurum per Soariz, & fere totam Ecclesiam fuit, idque proxime desinibile merito à plerisque Doctores iam censetur, ceterum male, & ex sua doctrinæ obliuione ita à Soarez & Affectis responde- tur, cum ipsorum doctrina de iis solum, qui originale con- traxerunt non autem de B. Virgine, quæ illud per ipsos non contraxit, intelligenda viueat: saltem sit quare negan- dum ipsi erat illatio absurda contra immunitatem Dei- paræ ab originali ex meritis Christi, quod nunquam ab ipsa contractum & præsumum absolute ordine adhuc inten- tionis ex conclusione hac sua admittit cogebantur, ut patet. Sed tamen duo alia, quæ in hac doctrina, & solutio- ne Soariz continetur, facile reiciuntur. Nampe Ma- niana præservatiua redemptio ordine executionis ex me- ritis Christi ordinis intentionis absolute prævisi: si qui- dem nulla esset, nec meriti alicuius seu meritum motionis Christi opera ordine solum intentionis prævisi ostendi- mus sæpe controuersis de incarnatione ex principio uni- uersali à nobis demonstrato controu. de merito in gene- re. Secundum existentia absolute, & prævisio peccati tum Adæ, tum originalis in posteris contracti ordine inten- tionis, est omnino falsa, & repugnans: quia absoluta hæc existentia & prævisio ordine intentionis ex efficaci solum voluntate, & intrinsecus infirmitate Dei potest re- bus, & obiectis suis provenire: quare eis quæ amari inten- ditque efficaciter à Deo nequeunt, conuenire repugnabit: peccato vero Dei voluntas omnis, etiam inefficax, nedum efficax, ex fide Catholica omnino repugnat.

3. Tertia sententia secundæ præfate generalitatem li- mitat, censens originale reprobi cuiusvis causam adequa- te sumptæ reprobationis ut ad primam gratiæ prædestina- tiuæ negationem se extendit generaliter admitti non pos- se ob limitationes necessario admittendas. Quarum pri- mam designant Catherinus & Ioannes à Bononia opus- culis suis de prædestinatione in reprobatione adultorum omnium reproborum, qui tamen baptizati ab originali mundati sunt (idemque de iis qui perfectæ contritione ab illo mundarentur) & tamen postea grauius delinquant, &

pereunt: in iis enim denegatio gratiæ efficacis, & præde- stinatiuæ ad primum actuale vitandum ex qua denegatio- ne series tota reprobationis eorum inchoatur, nequit ex originali antea contractio, iam vero remissa ut causa, & motus provenire, cum tunc, cum ea gratia ipsis denega- tur, originale illud non adit, ut possit mouere Deum ad illam ipsis denegandam. Huic limitationi & rationi con- sentit Vazquez, c. 3. n. 14. §. *deinde eandem sententiam.* c. 4. §. 1. c. 5. §. 1. extendit autem limitationem hanc, c. 6. ad im- baptizatos paruulos reprobos. Ne vero tot priscis schola- sticis à se relatis, c. 1. & 2. his limitationibus videatur ad- uersari, c. 5. toto docet causam universalem, & generaliter reprobationis omnium reproborum adæquate sumptæ esse protoparentis Adæ peccatum, necdum vero contra- ctum ex illo in ipsis originale peccatum, idque solum præ- fatis scholasticis asseruisse contendit, n. 12. §. *in hanc sen- tentiam.* c. vero 6. n. 3. 1. §. *Ego vero censeo.* Addit erga im- baptizatos paruulos reprobos immediate post Adæ pecca- tum præsumum voluntatem inefficacem excludendi illos à gloria & regno cōcessisse, ex qua de remedio, adhuc suffi- cienti ad originale vitandum non prouiderit. Eo vero cō- tracto illico eos gloria excludere, eiusque æterna priua- tione punire efficaciter voluerit. Fateor Vazquez nostrum plura aliis vero similia sua hac doctrina attigisse, ut ex nostris conclusionibus cert. 5. statuendis clarebit. In eius vero recitata doctrina displicent alia.

4. Primum limitatio de adultis reprobis, qui originale per baptismum deposuerunt, de quibus aliter, quam de aliis censendum quoad originalis influxum, & morionem in eorum reprobationem, & denegationem gratiæ prædesti- natiuæ primam: ratio Catherini, & Bononiæ Vazquo ipsi probata minime probat. Etenim debitum peccati subie- ctuum & obiectuum ita differunt, ut subiectum peccati destructione abolito obiectuum sæpe persistat: ut patet primo in debitis penalibus obiectiuis, quæ post aboli- tum peccatum quod idem est, subiectuum debitum perse- uerant ex tempore anteriori, quo peccatum, seu subie- ctuum debitum extitit. Imo ipse Vazquez eodem §. *deinde eandem sententiam* docet sublato, clutoque peccato, & subiectuo Adami per penitentiam & gratiam, obiecti- uum nihilominus priuationis gratiæ in posteris persistere ex eo quod eius peccatum extiterit. Et t. 1. in 3. p. ex utrius- que debiti diuersitate docet puram creaturam pro macu- la, & subiectuo debito mortalis posse ex Dei gratia per contritionis perfectæ actum satisfacere: quare ad id incar- natione opus non esse, ut vero non posse pro toto debito obiectuo, à pura creatura satisfieri, cui proinde satisfaci- endo necessariam fuisse incarnationem singulariter, magna- que subtilitate, & plausu scholasticorum as- seruit.

5. Displicet secundo: quod immediate ac statim post Adæ peccatum præsumum vere ac serio, & si inefficaciter imbaptizatos paruulos reprobos à regno excludere, & gloria illos priuare ad eum velle docuerit, atque à seria salutis ipsorum intentione inefficace, quam ante Adæ pec- catum habuit destitisse & sibi de eorum salute displicuisse. Cum enim ipso ex scriptura, & Patribus fatente post Adæ præsumum absolute peccatum, nulloque modo ante illud cunctis reprobis, quomodolibet reprobis de excellentissi- mo, ac præstantissimo medio, & remedio, tanto scilicet Re- demptore, idque ex amore & desiderio vero, ac serio salu- tis ipsorum prouiderit. Ergo nec desiderio salutis ipsorum tunc absistit, nec de eorum salute sibi displicuit, & in perdi- tione magis tunc, quam antea complacuit. Displicet ter- tio, imbaptizatos illos paruulos reprobos, statim atque propagatione sua ex Adamo originale contraxerit à gloria efficaciter fuisse excludos, ac eterni eius priuatione dāna- tos: cum pro eo signo à gratia, medio ac remedio ad salu- tē æternam consequendam non solū sufficere, sed efficaci nemo eorum paruulorum exclusus sit; imo eorum pluri- bus post originale contractum de sufficere, imo & effica- ci medio & remedio, & gratia prædestinatiua prouisum à Deo fuit, contigitque prædestinatio, ut patet. Expectandum igitur à Deo posterius signum est, quo deliberato reme- dio efficaci ad originale contractum eluendum ante ipso- rum mortem noluit prouidere, eorumque mors in originali peccato, ut imbaptizatos illos paruulos reprobos à regno excludere, ac priuatione gloriæ efficaciter & absolute vel- lit eos punire.

7. Quinta demum, nec admodum hebes sententia esse possit: nullam reprobationis adequatè vi ipsi initium continens, sumptæ, & prout, vt ad primum suum obiectum, & effectum terminatur causam dari ex parte reprobii ipsius, siue proparentis communis omnium Adæ. Probatur, quia inde incipit cuiusque reprobatio, iuxta negationes gratiæ efficacia incipiunt, & continuata serie eius perditioni iunguntur, & concatenantur. Atqui negationes gratiæ efficacia concatenandæ iungendæque cum reprobi cuiusque perditione incipiunt à negatione gratiæ efficaciae Adamo præstandæ, ne ipsæ physice, ac posteri reprobi in ipso tanquam in capite, & procuratore (in quo vti patet) moraliter eorum voluntates fuerant collocatæ) moraliter peccarent: ergo ex ea, negatione gratiæ efficaciae Adamo incipit cuiusque reprobi reprobatio, & eaque prout est omnis reprobationis posterum Adæ initium. Atqui eius negationis gratiæ efficacia nulla est causa motiva, quæ ex parte, siue Adami, siue alicuius posteri reprobi Deo offeratur: Siquidem negatio illa efficaciae gratiæ omne tant Adami, quam posterum peccatum physice vel moraliter ipsorum antecedit: ergo nulla siue ex parte Adami, siue posterum reprobatorum causa datur reprobationis alicuius adequatè sumptæ, atque vt ipsi initium continet, & ad suum primum obiectum & effectum extenditur.

Dilucida quæstionis decisio nostra

Porro expedita & clara quaestio huius de-
ne memoranda hic erunt alia & nobis alibi et
instituto fundata. Primum, totam istam praedestina-
tionem vt sui etiam initium continet, & primum prae-
destinationum ambit meritis absolutis Christi dei vt
ostendimus d. 5. q. 3. cert. a. cōtra Driedonem Adamam
& prius alios dicit scilicet 1. n. 1. Secundo memoranda
est, Christum Dominum ac subinde eius merita sufficere,
non nisi post praesum Adam peccatum, vt ipsius pharisaei,
ac posterorum in ipso moraliter et ordine decreta-
vt ostendimus controu. de incarnat. de offi. decemorum
eius disputantibus ostendimus etiam decretum inueni-
entis aliorum hominum & originalium aliquotum
sententia absoluta potestius fuisse, Cum autem gratia ba-
ptismi, cum protoparentibus eorumdem Protoparentum
peccato natura praecedat, eorum lade est et meritis
Christi non fuisse : quare nec eundem praedestinationem
quoad sui initium, imo, & fuisse, cum tota in gratia
eius illius primae ad praeccepti obseruationem confici-
meritis Christi deberi debet autem Angelorum solum,
quibus est meritis Christi prima gratia huius obnoxia
his autem fit aperte negorium totum reprobatōis quo-
rumque hominum reproborum, etiam adaequae fuisse
post Adae peccatum, moraliter ipsorum & aliquotum
originali, Christifque Domini absolute cōfiliat habere,
dispositumque Deo fuisse, Quia Christo Domini cuius
absolutis meritis potius deliberatum & Deo fuit, gra-
tia subiecta quae praedestinare est illis velle, quae autem
est ita praesuis praedestinare non velle, potius est
gratia sua efficax ad saltem reprobare. Praedestina-
tionem autē nostrā ac subinde, & reprobationē qd. de fatis
fuit, diuersam adaequae esse ab ea quae pro fatis inno-
centiae foret, nisi homines ab statu innocentie decidisse mal-
to ex capite offendimus p. 3. citata quibus ista memoranda.

2. Dico primo: omnes reprobatōis hominum ab azo-
lio efficaci & originalis remedio praesertatō adaequae
vt fit initium continet causa ex parte propiorum
data est. Est conclusio nolui Vazquez, & antiquorum
scholasticorum apud ipsū vt diximus q. 1. confutit bo-
norum cum affecit relatus n. 1. ut fit Arabum excipitō-
stri omnes Doctores probatur facile ex nuper memora-
tis. Quia tota praedestinatio libera ac de libera causa
obstaculo, non subiectiue, id est circa subiecta praedestina-
da vel non praedestinanda, seu reprobanda habita & Deo
fuit post Christi Domini, & meritorium eius absolutum
existētia: vt potuerit praedestinatus non praedesti-
natus reprobati & Deo ac reprobis non reprobatis
praedestinati: ergo reprobatio hominum reprobati omnia
ta Christi ac meritorium eius absolutum existētia
naturae priori supposit: ergo & supposit naturae Adae
peccatum, Consequētia hic secunda patet et memoranda
principio secundo. Scilicet Christum Dominum non nisi
post absolute futuram executiue, nō in fauore ista praesum-
tum Adae peccatum, fuisse & Deo absolute decemum ergo
reprobatio libera deliberatae tota habita & Deo
ca. omnes & singulos reprobos potestius natura Adae
peccato habita & Deo fuit, & vno quidem gratia praesum-
quam absolute existētia Christi, & meritorium eius
posterius ac reprobatio fuit. Atqui in Adae peccato
fuit causa, & modum est, vt eius potius gratia
cum iustificante & gratia faciente, non arriante
eae, & praedestinatus omni (qui omnes eius
posteriori) causa datur ex parte communis parenti Adae
reprobis natura peccantis. Porro ratio etiam de pariter
bis impatiatis conclusionem etiam huc est de
remedio sufficiente ad probum proflum, sine non potest
ad Deum fuerit suader. Probat conclusionem (scilicet
ad Deum fuerit suader. Probat conclusionem (scilicet
ca. quibus ex eadem malis & conditionis efficien-
tibus damnabilis perditionis, & male vt Angelicis,
Hypogon. aiebat. Deo praedestinatio, reprobatio
subiecta (scilicet malis figulo) quodam praedestini
reprobati vero alia & Deo decemum ista cum de malis
peccato

peccato, ut minimum imminenti obnoxia intelligi debet.

3. Dico secundo. Datur etiam ex parte cuiusque hominis reprobationis sue ab efficaci auxilio, & remedio originalis contracti adequate sumptæ causa, meriti malum & meritum. Conclufio hæc generalis etiam est, ac neminem scholasticum Doctorem (Arrubale excepto) aduersum habere, neque habere potest, sed nec vllum habet expressum Patronum: quia Adæ peccatum secundum respectus omnes suos nemo hactenus euoluit, & explicuit, quibus explicitis cuius eius veritas clarescit. Igitur idem peccatum quod physice sumptum proprium Adami peccatum fuit, sumptum moraliter fuit etiam nostrum, cuiusque eius posteris commune, quorum voluntates in Adami vi pacti quoad nocivum etiam, in Adami voluntate collocatæ sunt sub conditione hac sola, quod ex Adamo propagentur, atque posteris eius fiant: quia purificata statim nullo alio expectat, illius physice peccatum, moraliter ipsorum idem ipsum peccatum est: id quod à Theologis & Patribus significatur dum dicunt posteros omnes in Adamo peccare, nihilque aliud, siquidem originale peccatum posterorum, etsi ex Adæ peccato proveniat, non Adami, & in Adamo, sed ipsorum posterorum proprium & in ipsis solummodo peccatum est. His ita explicatis conclusio hæc secunda facile deducitur ex prima. Si quidem nequit non peccatum physice Adami reprobationem omnem, & totam posterorum eius præcedere, quin idemmet peccatum, ut moraliter posterorum absolute tale præcedat, si tamen absoluta ex Adamo propagatio, quæ absolute ipsorum peccatum fit eorum reprobationi tota natura præcedat, præcedit autem quia cuius providentia de mediis ad finem supponitur absoluta existentia, & productio illius cui de mediis providetur: cum autem reprobatio posterorum Adæ providentia sit, & posteris sint, quibus per illam de mediis ad finem intentum providetur eorum absoluta existentia, productio, & propagatio ex Adamo toti cuiusvis eorum reprobationi absolute præcedet, quare & absolutum Adæ peccatum, ut ipsorum moraliter est toti cuiusvis reprobationi ex parte ipsorum, ut causa, malumque meritum, & motium præcedit. Porro ex prænotata præcedentia Christi ac meritum eius ad hominum omnem ac totam prædestinationem deliberant ac subinde reprobationem, ac insuper præcedentiam peccati Adæ, ad decretum incarnationis quintæ illius singularis, subtilisque sententiæ subruit fundamentum: cum à negatione gratiæ prædestinationis, efficiat vi Adæ, & posterorum in ipso peccatum vitaretur nequeat incipere reprobatio hominum, quæ non nisi post peccatum illud, & Christum Dominum eius occasione decretum cepit.

4. Dico tertio. Nullius hominis reprobationis originale peccatum fuit causa reprobationis sue adequate sumptæ, ut initium sui, & primam gratiæ prædestinationis negationem complectitur. (Exceptis illis, quorum originalia decretum incarnationis antecesserunt) conclusio hæc videtur Doctores præcis, & recentioribus aduersa, ut patet ex relatis cert. 4. n. 1. pro sententia secunda, etsi antiquiores originalis voce non tota proprietate originale significasse, sed peccatum Adami, seu in Adamo, quod originalis omnis radix seu originale omne in femine est observavit citatus Vasq. n. 2. & cert. 4. n. 3. ubi eius sententiam retulimus quæ huius nostre veritatem vel attingit, vel subodoratus saltem est, probatur æqua soliditate ac facilitate. Voluntatis permissiva originalis, siue subtractiva medijs præservatiui pura gratiæ iustificantis) ne contrahatur est reprobationis initium, atque ea voluntas & denegatio medijs præservatiui ne contrahatur originale est anterior natura originali absoluto, cuiusque absoluta contractione in quovis reprobo: ergo nequit esse originali, cuiusque absoluta contractione posterius natura, siue aboriginalis quod nondum pro eo signo denegatur voluntatis, & denegationis gratiæ iustificantis seu remedij præservatiui peccati originalis est) demeritum & causa motiva voluntatis eius remedij præservatiui, & remedij subtractio à Deo concipi, & provenire. Consequentia hæc adeo certa, & legitima est atque illa, nempe principium meriti, præsertim proximum non posse cadere sub meritum, quod de principio demeriti, saltè proximo, quale est subtractio remedij, seu medijs præservatiui originalis, scilicet gratiæ formaliter sanctificantis in conceptionis instanti posteris infundenda, & cum originali formaliter pugnantis, ut infusa

Christophi de Orreza de Deo Pro, Tomus II,

facto Deipara fuit, & originale impeditur, ut fere tota censet Ecclesia, & tota iam exterius proficitur: quocirca observandum est discrimen peccati posterorum in Adamo, & originalis ipsorum: cum enim illud in eo solum sit, ut inclusi in pacto quoad nocivum etiam fuerint, quo pacto eorum voluntates moraliter, & quasi civiliter, & politice in Adami voluntate tanquam procuratoris communis collocatæ sub conditione unica, quod scilicet ex ipso propagarentur eiusque posteris essent.

5. Vnde necessario factum ut ea per propagationem ex Adamo absolutam purificata Adami voluntas physica moraliter, & civiliter ipsorum voluntas foret, atque eius transgressione in ipso eiusque voluntate posteris deliquerint, quin medio vltio etiam gratiæ formaliter iustificantis infusione in conceptionis instanti potuerit, illorum in Adamo peccatum impeditur sicut, originale eiusmodi gratiæ infusione impeditur, de factoque impeditur in Deipara fuit, quia nimirum gratia pugnat cum peccato, quod subiectivè foret in subiecto, cui ipsa inest, non autem cum peccato, quod non in illo, sed in alio est, ut est posterorum in Adamo peccatum: originale vero posteris, cuiusque peccatum, non in Adamo, sed in postero ipso est: Quare & gratiæ infusione in instanti conceptionis quo contrahendum erat impeditur, quin ita ab originali proprio præservatiui peccatum in alio impediatur, ut de Deipara etiam tenet Vazquez cum aliis qui eam in pacto, etiam quoad eius nocivum inclusam reputant: quare, & debitum incurrendi originalis, à quo præservata fuit, ætiam incurrebat. Ex quibus etiam constat quanto iure Vazquez noster docuerit peccatum originale consistere in privatione gratiæ debitæ in conceptionis instanti qua impeditur eius absoluta in posteris contractio, & ne eorum in alio, id est Adamo, peccatum, in proprio originale ipsorum transiret. Constat denique adultos reprobos ab originali per baptismum mundatos, & ob actualia vltiora damnandos excipiendos ab hac conclusione non esse: utcumque enim originale contractum & remissum in eorum reprobationem conducere contendas, negationem gratiæ præservatiui illius supponit ob eamque peccatum Adæ, & reprobi ipsius in illo, quare ex illo reprobatio inchoabitur, ac subinde eius initium sub originali demeriti non veniet. Illa ergo exceptio in conclusione adhibita locum, & necessario, in nostris principiis habet. Siquidem eorum originalis, & negatio præservatiui ab illis gratiæ, incarnationem, ac merita absoluta Christi Domini, quare, & reprobationis illorum initium natura antecesserunt: vnde, & illius adæquate sumptæ causa, & motium extitit.

6. Dico quarto & vltimo. Reprobationis cacodemum, (etiam non tentatorum primorum parentum nostrorum, quibus tamen auxilia sufficientia promeritis Christus Dominus fuit, iuxta dicta controu. de merito Christi) à gratia efficace si primum peccatum finis viæ illis fuit, nulla ex parte ipsorum, vel creature alterius extitit causa, sed tota illa in putum Dei arbitrium, & occulta iudicia refundenda est. Probatur facile quia ex parte ipsorum nullum peccatum demeritum gratiæ illius præcessit: cum peccatum illud, quo statim viæ unicuique finitus est, primum fuerit unicuiusque peccatum, & quod denegationis gratiæ efficacis, ut ab ipso vitaretur causa, ac demeritum antecedens esse non potuit, alterius vero denegationis gratiæ efficacis ad vltius aliud viæ peccatum vitandum causa esse nequiverit, quandoquidem nullum aliud ipsorum peccatum viæ, erat futurum. Peccatum vero Adæ etsi collationem gratiæ sufficientis ipsis datæ ex meritis Christi præcesserit, non autem ipsis, sed posteris solum hominibus gratiæ prædestinationis seu efficacis ad non peccandum peccato suo Adamus promeritis est: neque in illo Angeli, sed Adæ solum posteris peccaverunt iuxta datam nuper peccati hominum in Adamo apertam dilucidamque explicationem. Dixi si Angelis peccato primo fuit viæ finitæ, enim locus, tempusque penitentia fuit eis (ut reor) datum, postremæ partis reprobationis sue motum, & meritum peccato illo exhibuerunt, ut pluribus impiis hominibus contingit. Porro ex dictis, quinam reprobationis effectus sint, tam certis notis dignosci ab unoquoque facile possunt, ut non nisi otiose, & superfluo de eius effectibus disputatio institueretur: cum vnde exordiantur, & quo vique perveniant, scilicet ad reprobi cuiusque damnationem, & perditionem æternam inclusivè, dixerimus.

ooo 2

DISPUT